

PÁSZTÓ VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

☒ 3060 Pásztó, Kölcsey u. 35.

☎ (06-32) 460-753

Fax: (06-32) 460-918

E-mail: forum@paszto.hu

Szám: 1-6/2024

Megtárgyalás módja:	Nyílt ülésen
Döntéshozatal:	Egyszerű szavazattöbbséget igényel

J a v a s l a t

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029 elfogadására

Készült:	A képviselő-testület 2024. január 31-i ülésére		
Előterjesztő:	Farkas Attila		
Tárgyalja:	Intézményirányítási és Szociális Bizottság	Pénzügyi és Település-fejlesztési Bizottság	Ügyrendi Bizottság
	<i>igen</i>	<i>igen</i>	<i>nem</i>
Készítette:	Lászlóné Nagy Krisztina		

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület 28/2019. (I.31.) számú határozatával fogadta el a teljes egészében helyi szakemberek által készített Pásztó Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP). Az Egyenlő Bánásmód és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról (Ebktv) szóló 2003. évi CXXV. törvényre, valamint az ide vonatkozó 321/2011. (XII. 27.) számú Korm. rendeletre és a rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium Módszertani útmutatóra (a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához) alapozva készült program megfelelő alapot nyújtott az öt célcsoportra tervezett feladatok (mélyszegénységben élők - romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők) középtávon történő részbeni megvalósítására. Az elkészített program 5 évre szólt, melynek felülvizsgálata 2021-ben, 119/2021. (VIII. 26.) megtörtént.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami - és nem állami intézményfenntartóira.

Mindezen kötelezettségekre és célokra figyelemmel kellett elkészíteni Pásztó Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját, mely 2024-2029 évekre mutatja be a tervezett feladatokat.

Ennek megfelelően elkészült a program helyzetelemzési része, valamint a célcsoportokra vonatkozó adottságok - és fejlesztési lehetőségek bemutatása. Mindezekre alapozottan került kimunkálásra a HEP Intézkedési Terve. Ez a programrész konkrétan nevesíti az intézkedés címét, annak célját, tartalmát, felelősét, a mérhető indikátorokat, valamint ezek megvalósításához szükséges erőforrásokat és időkeretet.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület megismerte és megtárgyalta Pásztó Városi Önkormányzat 2024-2029 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program javaslatát és az alábbi határozatot hozza:

1. Pásztó Városi Önkormányzat elfogadja a 2024-2029 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.
2. A Képviselő-testület felhatalmazza polgármestert és a jegyzőt, hogy a programba tervezett feladatellátáshoz szükséges intézkedéseket tegye meg. Az elvégzett feladatokról a Képviselő - testületet évente tájékoztassa.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: értelemszerűen

Pásztó, 2024. január 22.

Farkas Attila
polgármester

A határozati javaslat törvényes!

dr. Szabó Bence
jegyző

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

PÁSZTÓ VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	70
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	88
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	91
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
1. A HEP IT részletei	93
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	93
Jövőképünk.....	94
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális</i>)	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ...	96
3. Megvalósítás	105
3.1 A megvalósítás előkészítése	105
3.2 A megvalósítás folyamata	105
3.3 Monitoring és visszacsatolás	107
3.4 Nyilvánosság	
3.5 Kötelezettségek és felelősség	
3.6 Érvényesülés, módosítás	109
4. Elfogadás módja és dátuma	110

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Pásztó Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pásztó város Nógrád vármegyében, a Pásztói járás székhelye. Az évszázadok során főleg kereskedelemmel foglalkozó mezővárosként vált ismertté. Lakóinak száma – Hasznos és Mátrakeresztes városrészekkel együtt – kilencezer fő. **A város területe 72,6 km², népsűrűsége 126,89 fő/km², teljes népessége pedig 9053 fő.**

A város a Mátra nyugati lábánál, a Zagyva-folyó és a Kövecses-patak által közrefogott dombhátra települt. Gyöngyöstől északnyugatra, Tar, Mátraszőlős, Kozárd és Cséce között fekszik.

A város tengerszint feletti magassága 171 méter. A törmelékkúp által alkotott dombhát 10-30 méter magasan emelkedik ki környezetéből, és nyugatról a Zagyva-folyó völgye, keletről pedig a Mátra 700-800 méteres hegykoszorú határolják. Északról és délről a Zagyva-folyó völgye nyitott. Már a középkorban a város egyik területének legmagasabb pontját a templom és az apátság foglalta el, s tőlük keletre egy törttengelyű főút mellett, majd az ebből kiinduló mellék- és összekötő utak mentén terebélyesedett ki Pásztó városa. Pásztóhoz tartozik Hasznos község a tőle több kilométerre lévő külterületi lakott hellyel, Mátrakeresztesel, régebbi nevén Alsóhutával. Az utóbbi 30 év építkezései főleg a Homok és Fenek nevű dűlőkben folytak, kertes házas beépítéssel. A belváros területén a régi földszintes házak helyén többszintes bérházak épültek.

Pásztó város statisztikai adatainak megismerése előtt szükséges a Nógrád Vármegyei társadalmi folyamatok bemutatása és azok megismerése. Városunk a 21-es főközeledési úthoz kapcsolódó településekkel szerves térkapcsolatot alkot és működtet. Földrajzi elhelyezkedése és adottságai jelentős mértékben befolyásolják működését és fejlődési lehetőségeit is.

Nógrád vármegye lakónépessége 1900-ban 159 ezer fő volt és 1980-ig folyamatosan 240 ezer főre nőtt. Sajnos ettől az időponttól máig folyamatos népesség csökkenés tapasztalható. A csökkenés eredményeként 2018-ra 191 ezer fő alá esett a megye lakosság száma. A csökkenés 38 év alatt több mint 49 ezer főt tett ki, mely a lakosság arányában megközelítette a 20%-t. Ez a jelenleg becsült pásztói (31 ezer fő) és rétsági járás (24 ezer fő) teljes lakónépességét is túllépi. A népsűrűség az országos átlagnál (106 fő/km²) jóval alacsonyabb, mindössze 78 fő/km². Leginkább a megye aprófalvainak elnéptelenedése jellemző. A megye 131 településéből, 116-ban - köztük minden

¹A 2.1 alpont alatti koncepciókkal

városban - fogyott a népesség. A megye népességfogyása 1980-tól -0,56% és -0,86% közötti csökkenést mutat, mely 2015-2018 között volt a legmagasabb - 0,86%.

A vármegye területi besorolása

- A megye mind a 6 járása kedvezményezett járási kategóriába tartozik.
- Ezen belül a Szécsényi járás a Komplex programmal fejlesztendő kategóriába van sorolva. A Pásztói - Bátorterenyei - Szécsényi- és a Salgótarjáni járások (Salgótarján kivételével) rendelkeznek a Szabad Vállalkozói Zóna címmel. Ez a befektetők számára különböző kedvezményeket, anyagi előnyöket jelentenek.

Nógrád vármegye gazdasága a mai napig nem tudta pótolni a rendszerváltást követő időszakban megszűnt szénbányák, ipari üzemek, stb. bezárása után keletkezett munkahelyeket. Az ipari, szolgáltatói betelepülések, ipari parkok létrehozása és működtetése ellenére sem tud a megye gazdasága helyben jól fizette és megfelelő munkakultúrával rendelkező álláshelyeket biztosítani a munkavállalók egy jelentős részének. Ezért nagymértékű a megyén kívüli gazdasági övezetekbe történő ingázás.

A megye országos GDP-hez való hozzájárulása 1% körüli, mely a lakosság arányos teljesítés lehetőségének fele. A megye nyugati és keleti területei között továbbra is jelentős gazdasági különbségek tapasztalhatók. Balassagyarmaton és Rétságán, illetve azok környékén működő vállalkozások stabil és egyre erősödő gazdaságot működtetnek. Ezt egészíti ki Budapest, Vác, stb. települések nagymértékű foglalkoztatási vonzereje. Salgótarján, Bátorterenyre munkaerő vonzó képessége az elmúlt években növekedett, de még mindig nem tud elegendő munkahelyet kínálni az ott élőknek. Ezzel párhuzamosan szinte folyamatos munkaerőhiány tapasztalható a magasabb színvonalú munkaerő iránt.

A pásztói kistérség Nógrád vármegye déli részén fekszik, 552 km² területével, a vármegye legnagyobb kistérsége. Területének nagyobb részén a Cserhát hegység terül el, a keleti oldalon pedig a Mátra vonulatai húzzák meg a határt. A két hegység között a Zagyva völgye található, és nyugaton, a kistérség határain túl a Galga völgye terül el. A Cserhát fokozatosan, déli irányban haladva alakul át dombsággá. Közvetlenül határos a kistérség Heves és Pest vármegyékkel, és észak felé Salgótarjánon keresztül elérhető a Szlovák Köztársaság.

A 26 településből álló, több mint 32 ezres kistérség központja Pásztó. Pásztó földrajzi fekvése igen jó, ugyanis viszonylag közel, 30 km-re helyezkedik el a megyeszékhelytől, Salgótarjántól, illetve a környező városok (Hatvan, Gyöngyös, Szécsény) is hasonló távolságra található. Budapest a kistérségi központtól 70 km-re helyezkedik el, amely az M3-as autópályán haladva 1 órán belül érhető el. A kistérségben szlovák és roma kisebbség él. Szlovák nemzetiségű lakosok hat településen találhatóak (Bokor, Bér, Egyházasdengeleg, Erdőkürt, Erdőtarcsa és Vanyarcon), melyből csak a vanyarci szlovákság száma (1.302 fő) haladja meg az ezer főt. A roma lakosság leginkább Kálló, Ecseg és Jobbágyi községekben jelentős.

A városi oktatásban szerepet játszik a Zsigmond Király Általános Iskola, illetve a Magyar Szentek Római Katolikus Óvoda és Általános Iskola. Itt működik a magyar-francia két tanítási nyelvű Mikszáth Kálmán Gimnázium és Kollégium is. A pásztói gyermekek bölcsődei és Óvodai nevelése a Pásztó Városi Óvoda és Bölcsődében folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógia nevelése-oktatása, speciális fejlesztése a Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban történik, továbbá ebben az épületben működik a Nógrád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Pásztói Tagintézménye.

Pásztó Város Önkormányzatának feladatkörébe tartozik a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. A Pásztói Gondozási Központ Család és Gyermejkölési Központja a Pásztói Járás 26 településére kiterjedően látja el feladatait.

Fenti intézményi keretek között képzett pszichológusok, logopédusok és fejlesztő pedagógusok segítik a gyerekek beilleszkedését, fejlődését. A sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési–tanulási–magatartási zavarral küzdő tanulók (BTM) a többi intézményben is integráltan tanulnak.

Pásztó Város Önkormányzata a Pásztói Gondozási Központ keretén belül biztosítja a szociális alap- és szakellátásokat, a gyermekjóléti alapellátásokat, valamint a család és nővédelmi egészségügyi gondozást. Az integráltan működő intézmény idősek és demens személyek nappali ellátása, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, idősek otthona szervezeti egységeken belül látja el feladatait. Az Idősek Klubja akadálymentesített, nyugodt szép környezetben és korszerű tárgyi feltételek között segíti Pásztón, Hasznoson és Mátrakeresztesen élő időskorú, közösségi életet és a társaságot szerető lakosságoknak.

A helyi közművelődésről a Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ gondoskodik, mely több civil szervezetnek is otthont ad, továbbá rendszeres családi- és gyermekprogramok színtere. Az intézmény a város minden korcsoportját érintő közösségi élet legmeghatározóbb színtere. Az intézmény a korábban önálló Művelődési Központ és Városi Könyvtár 1983-ban történő átalakításával, integrációjával jött létre.

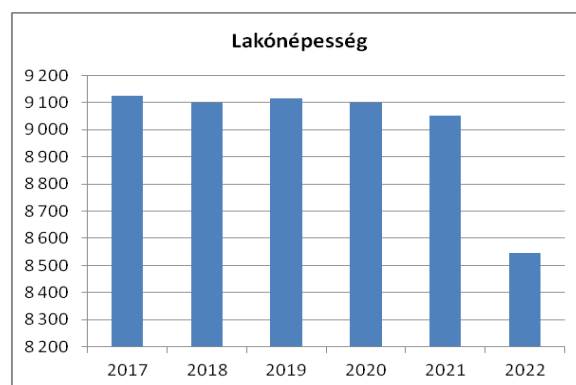
A Pásztói Múzeum, mint városi múzeum küldetése, hogy gondozza és bemutassa a Múzeum-terén, Pásztó város történelmi központjában található középkori emlékeket: a kora-középkori bencés alapítású, majd ciszterci apátság alapjait, az üveghutát, a kovácműhely alapjait és a gótikus házat, vagy Oskolamester házát, mely a Pásztói Múzeum kezelésében álló muzeális kiállítóhely. Az intézmény rendezvényei, programjai során, – különös tekintettel a múzeumpedagógiai foglalkozásokra- hangsúlyt helyez a diákok aktív részvételét igénylő módszerekre, az élményszerű keretek között történő ismeretátadásra.

Pásztó város lakónépessége az 1990-es évek végétől folyamatos csökken és ebben az időben csökkent 10 ezer fő alá. A lakossági veszteség 2008-2012 között 360 fő volt, mely 2013-2017 közötti időszakban 313 főre csökkent. A két öt éves ciklus második részében 47 fővel kevesebb létszámvesztés érte a várost. Az elmúlt ciklusban a lakónépesség csökkenése 554 fő volt, ami az előző időszakokhoz képest 241 fő létszámvesztéget mutat. Ez a vizsgált időszakban 110,8 fő éves csökkenést mutat. Jelentős eltérés a 2021-2022 közötti időszakban figyelhető meg, a létszámvesztés 508 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	9 124	bázis év
2018	9 099	99,73%
2019	9 114	100,16%
2020	9 099	99,84%
2021	9 053	99,49%
2022	8 545	94,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

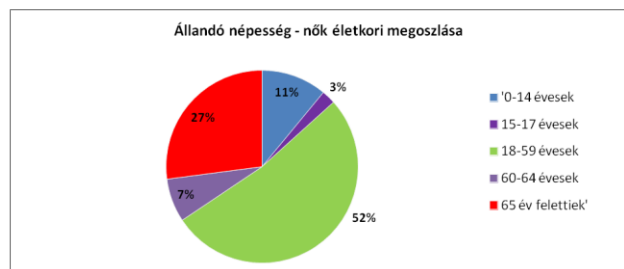
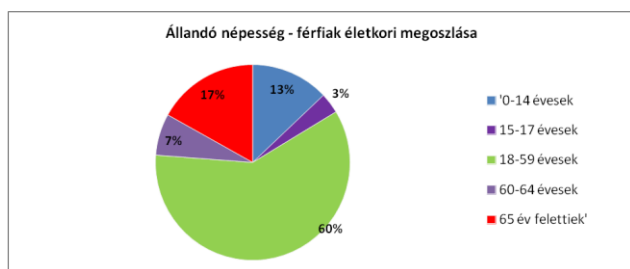

A város állandó népességének 52,31%-a nő, amely 0,2%-al magasabb különbséget mutat, mint a 2016-os adat. A 0-14 éves korú leánygyermek száma 33 fős növekedést, a fiúk száma 33 fős csökkenést mutat 2016-hoz képest. A 15-64 év közötti munkaképes korú népesség száma 8928, mely 2016-hoz képest 200 fős csökkenést mutat. A korcsoportok közötti legnagyobb különbség a 65 év feletti kategóriában található, ahol a nők 545 fővel, 36,2%-al vannak többen, mint a férfiak.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 258	4 670	8928	47,69%	52,31%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			221	2,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	550	514	1064	6,16%	5,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	145	109	254	1,62%	1,22%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 550	2 442	4992	28,56%	27,35%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	294	341	635	3,29%	3,82%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	719	1 264	1983	8,05%	14,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

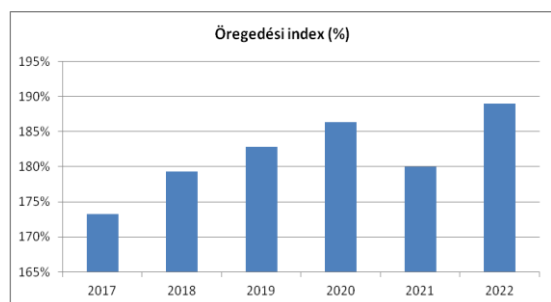

Az öregedési index (100 gyermekkorúra jutó 60 éves és annál idősebb lakosok) elmúlt öt évben folyamatosan növekedett. A 2017-2022 évek átlag aránya 181,77. Vagyis Pásztón 100 gyermekre, 182 idős korú felnőtt jut.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 855	1 071	173,20%
2018	1 902	1 061	179,26%
2019	1 925	1 053	182,81%
2020	1 983	1 064	186,37%
2021	1 993	1 107	180,04%
2022	2 022	1 070	188,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások vizsgálata a település vonzerejét mutatja, mely 2018-tól emelkedő tendenciát mutat, 2022-ben viszont -9,8, egy markánsabb csökkenés figyelhető meg. A lassú, de pozitív irányba tartó vándorlást támasztja alá a Pásztón értékesített ingatlanok árai, amelyek a

gazdasági válság hatására sem csökkennek olyan mértékben, mint például Bátonyterenyén, vagy Salgótarjánban.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-1,31
2018	0,33
2019	9,44
2020	5,82
2021	2,75
2022	-9,80

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás (élve születések száma és a halálozások száma közötti különbszet) a 2017-2022 közötti időszakának átlag mutatószáma – 7,41 fő volt. Látható, hogy a vizsgált időszakban jelentősebb mértékű volt az elhalálozás, mint az élve születések száma.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-3,83
2018	-5,38
2019	-9,99
2020	-8,24
2021	-9,48
2022	-7,57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Összességében megállapítható, hogy a 2019-ben elkészített és 2021-ben felülvizsgált esélyegyenlőségi programhoz képest jelentős mértékű demográfiai változás nem következett be. A lakosság szám csökkenése kismértékű, de folyamatos, melyet a lakosság előregedése és a magas halálozási szám, valamint az elvándorlás nagymértékben befolyásol.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Pásztó Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi 11 önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Pásztó évszázadokon keresztül meg tudta őrizni értékeit, működő képességét, és folyamatos fejlődést mutat. Polgári múltja, tenni akaró lakói, valamint kialakult kistérségi központi szerepköre további fejlődésre készíti. A társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítása a város számára is alapvető jelentőségű. A fellelhető hátrányok csökkentése a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével, erőforrásaink összpontosításával és bővítésével érhető el.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Ezen szempontok alapján önkormányzatunk küldetésének tekinti a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársakkal egyaránt.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés,
- Jó munkahelyi körülmények,
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia,
- Hagyományörzés, közösségteremtés, kooperáció,
- Környezetvédelem, környezettudatosság.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai:

- Társadalmi összefogás a hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára az esélyegyenlőség biztosításához.
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz való hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetése a szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.
- A település minden lakójának a megélhetéshez szükséges források biztosítása.

Pásztós Város Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, és ezt az alábbi elvek alapján próbálja megvalósítani:

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, egyediségét.
- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést
- Az önkormányzat, a város minden lakójának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

Pásztói Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

A települési esélyegyenlőségi stratégia az alábbi hazai - EU-s stratégiákhoz illeszkedik:

1. Az EU 2020 Stratégia
2. Nemzeti Reform Program
3. Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia
4. „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia
5. Roma Integráció Évtizede Program 6. Nemzeti Ifjúsági Stratégia

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A helyzetelemzésre alapozott tervek megvalósítását lehetőségeihez, forrásaihoz kívánja igazítani a lehető legmagasabb fokú együttműködés biztosításával.

Az esélyegyenlőségi feladatokat az alábbi célcsoportokra koncentráltam tervezni kivitelezni:

1. Mélyszegénységben élők és romák
2. Gyermekek
3. Nők
4. Idősek
5. Fogyatékkal élők

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat esélyegyenlőségi és antiszegregációs céljainak megvalósítását az alábbi dokumentumok alapján tervezi kivitelezni:

1. Pásztó Város Gazdasági Programja 2020-2024,
2. Integrált Településfejlesztési Stratégia 2019,
3. Antiszegregációs Terv (2007-2013),
4. Éves önkormányzati költségvetés,
5. Helyi Építési Szabályzat
6. Pásztó Városi Sportfejlesztési Koncepció 2015
7. Pásztó Város Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029
8. Foglalkoztatási Paktum
9. Közbiztonsági, bűn- és baleset-megelőzési ifjúsági koncepció
10. Más szakmai dokumentumok, pályázatok, stb.

Természetesen a fenti dokumentumok szervesen kapcsolódnak egymáshoz, elősegítve az esélyegyenlőségi programban tervezett feladatok megvalósítását.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Pásztó járási központ, valamint kistérségi székhely település, közlekedési csomópont, tömegközlekedési és közúti szempontból is. Kórháza, Szakrendelője, Kormányhivatalának Járási Hivatala, a Bíróság, valamint középiskola a környező településen élők számára is fontos ellátásokat, szolgáltatásokat nyújtanak, és a munkaerőpiacon is jelentős szerepet tölt be. Ezért minden intézkedés hatással lehet a térség településeinek élőkire is.

Pásztó Városi Önkormányzat jelentős mértékű szakmai segítséget adott és nagymértékű koordinációs, megvalósító tevékenységet végzett Pásztó Kistérség Többcélú Társulása létrehozásában, fenntartásában és megszüntetésében is. A társulás 2004-től működött és 2013-ban szűnt meg. A közös szociális feladatellátást a települési önkormányzatok visszavették és azokat ma is működtetik. További közös együttműködés az Idősek Otthona szakterületeken van. A pásztói Családok Átmeneti Otthonának tevékenysége 2017-ben megszűnt. Az épületbe az addig igen szűkös helyen működő Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei költöztek. A város által biztosított ellátórendszerek szakszerűen és jól átlátható módon működnek.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára az átfogó HEP elkészítéséhez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi programjának felülvizsgálatát az előírt statisztikai adatok gyűjtésével kezdte meg. Ez biztosítja a felülvizsgálat megalapozottságát és a tervezés alapjait. Az adatok túlnyomó többsége az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR): Szociális Ágazati Információs Rendszerből származik. Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget: • Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR): Szociális Ágazati Információs Rendszer, Interaktív elemző, • Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés, • ágazati éves beszámolók. Minden a HEP számára fontos, a helyzetelemzést, vagy stratégiai-fejlesztési célt befolyásoló adatsor megszerzésre és beépítésre került.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR): Szociális Ágazati Információs Rendszer, Interaktív elemző,
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés,
- ágazati éves beszámolók.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

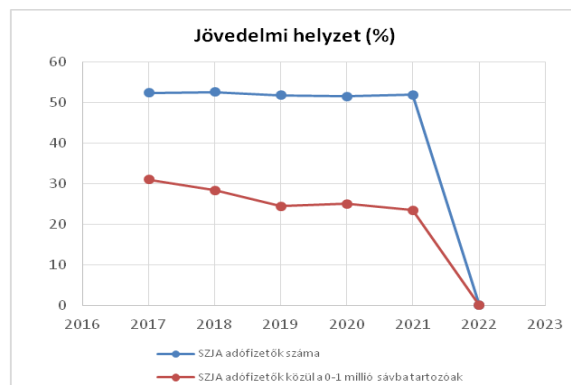
A fejlett országokban mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén. A mélyszegénységben élők számát leggyakrabban a jövedelmi szegénységgel mérik. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák szegénysége nagyrészt alacsonyabb iskolázottságuknak tudható be, részben annak, hogy nagyobb számban élnek leszakadt térségekben, és végül az őket sújtó diszkrimináció is szerepet játszik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is a legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A Szociális Iroda ügyfélkörének összetétele alapján elmondható, hogy az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	52,30	30,98
2018	52,48	28,29
2019	51,70	24,40
2020	51,47	25,01
2021	51,81	23,42
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az SZJA adófizetők száma évről évre emelkedik a településen, s számuk 2021 évben az állandó népesség 51,81%-át tette ki. Emellett megfigyelhető az is, hogy a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók állandó népesség aránya a 2017 évi 30,98 %-ról 2021 évre 23,42 %-ra csökkent.

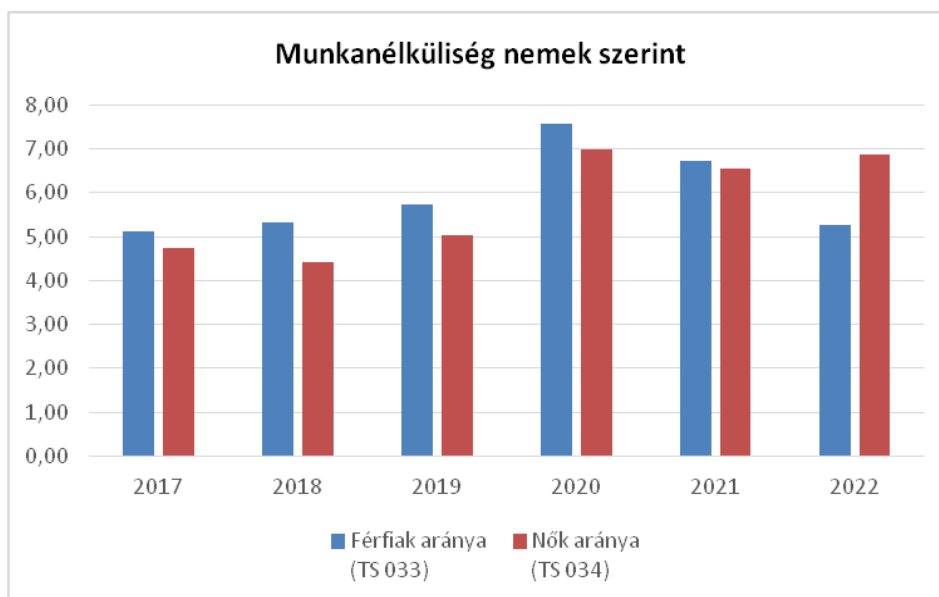
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	5,13	4,75	4,94%
2018	5,33	4,43	4,88%
2019	5,73	5,04	5,39%
2020	7,56	6,98	7,27%
2021	6,72	6,56	6,64%
2022	5,26	6,87	6,07%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

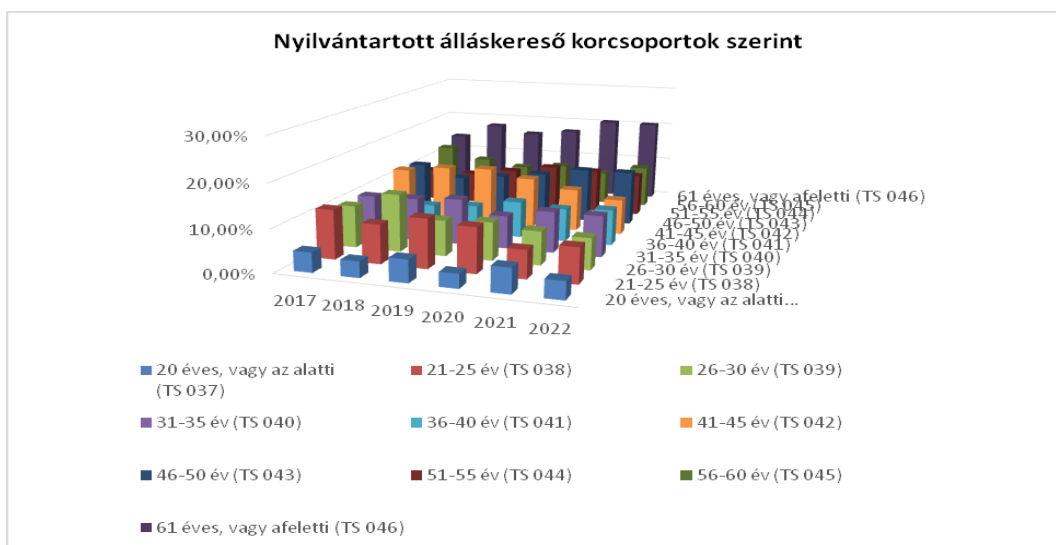
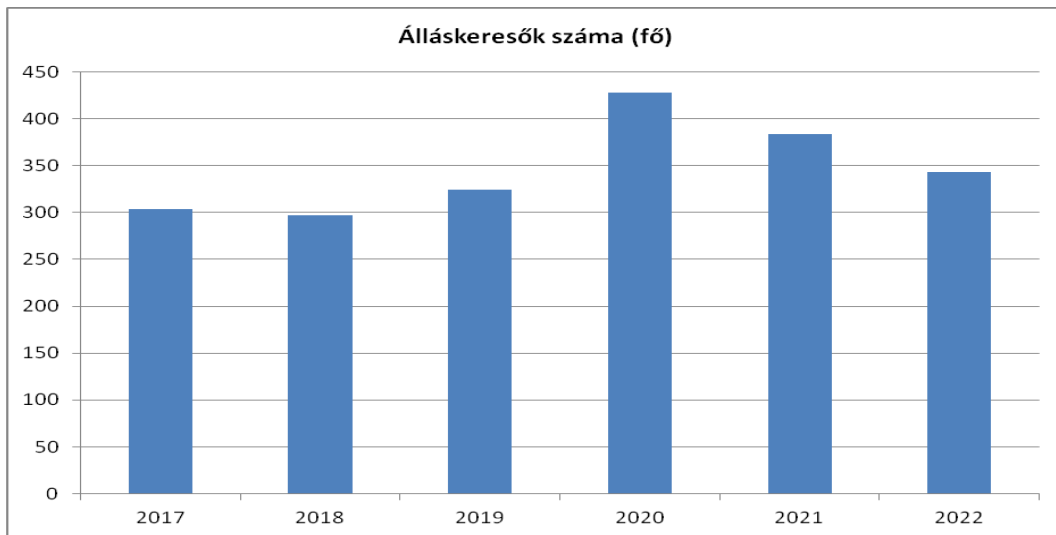
A nyilvántartott álláskereső nők száma az elmúlt években többnyire kevesebb volt, mint a férfiaké. Ez a mutató 2021-ben közelítette meg egymást a legjobban, majd 2022-ben ez az arány megfordult. A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportonkénti megoszlásánál látható, hogy a 21-25 év, a 26-30 év, a 41-45 év, valamint 56-60 év korcsoportok esetében mutatkozik jelentősebb csökkenés. A többi korcsoport esetében emelkedés tapasztalható, kivéve a 61 év feletti korosztályt, ahol 6 év alatt 43 főről, 70 főre történő jelentős növekedés volt. Vagyis az idősebb korosztály elhelyezkedési esélyei csökkentek.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	304	297	324	428	384	343
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	14,00	11,00	17,00	14,00	22,00	14,00
	%	4,61%	3,70%	5,25%	3,27%	5,73%	4,08%
21-25 év (TS 038)	Fő	35,00	27,00	37,00	45,00	25,00	28,00
	%	11,51%	9,09%	11,42%	10,51%	6,51%	8,16%
26-30 év (TS 039)	Fő	30,00	40,00	27,00	38,00	30,00	25,00
	%	9,87%	13,47%	8,33%	8,88%	7,81%	7,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	30,00	30,00	35,00	33,00	37,00	33,00
	%	9,87%	10,10%	10,80%	7,71%	9,64%	9,62%
36-40 év (TS 041)	Fő	18,00	18,00	22,00	37,00	30,00	29,00
	%	5,92%	6,06%	6,79%	8,64%	7,81%	8,45%
41-45 év (TS 042)	Fő	37,00	40,00	45,00	52,00	39,00	29,00
	%	12,17%	13,47%	13,89%	12,15%	10,16%	8,45%
46-50 év (TS 043)	Fő	35,00	26,00	32,00	48,00	50,00	45,00
	%	11,51%	8,75%	9,88%	11,21%	13,02%	13,12%
51-55 év (TS 044)	Fő	24,00	23,00	30,00	47,00	41,00	35,00
	%	7,89%	7,74%	9,26%	10,98%	10,68%	10,20%
56-60 év (TS 045)	Fő	38,00	29,00	27,00	40,00	31,00	35,00
	%	12,50%	9,76%	8,33%	9,35%	8,07%	10,20%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	43,00	53,00	52,00	74,00	79,00	70,00
	%	14,14%	17,85%	16,05%	17,29%	20,57%	20,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

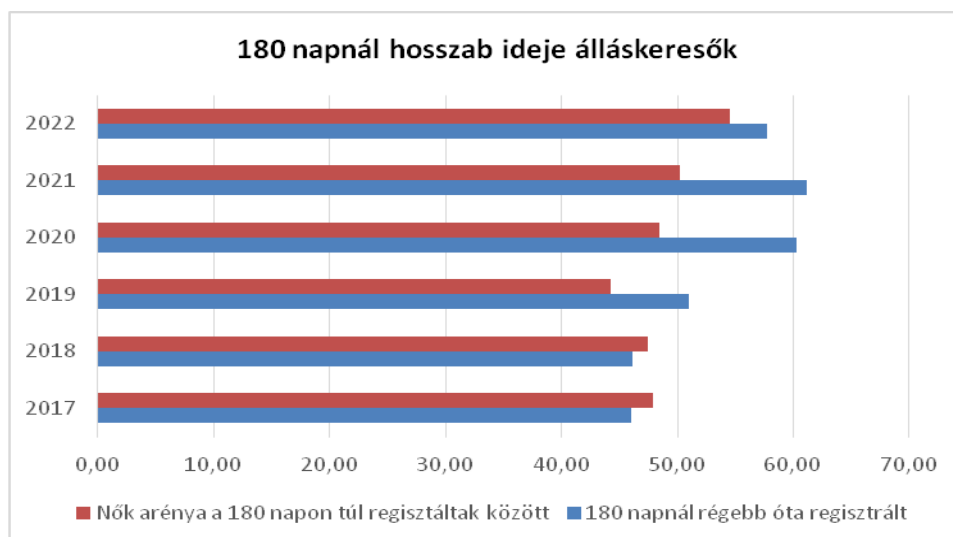
A tartós munkanélküliek száma (180 napnál hosszabb ideje regisztrált) hat év átlagát tekintve 347 fő volt. A teljes regisztrált létszámhoz kapcsolódó arányukat az alábbi diagram mutatja. Míg 2017-ben 304 fő volt regisztrált tartós munkanélküli, addig 2022-ben számuk 343 főre emelkedett.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	46,05	47,86
2018	46,13	47,45
2019	50,93	44,24
2020	60,28	48,45
2021	61,20	50,21
2022	57,73	54,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

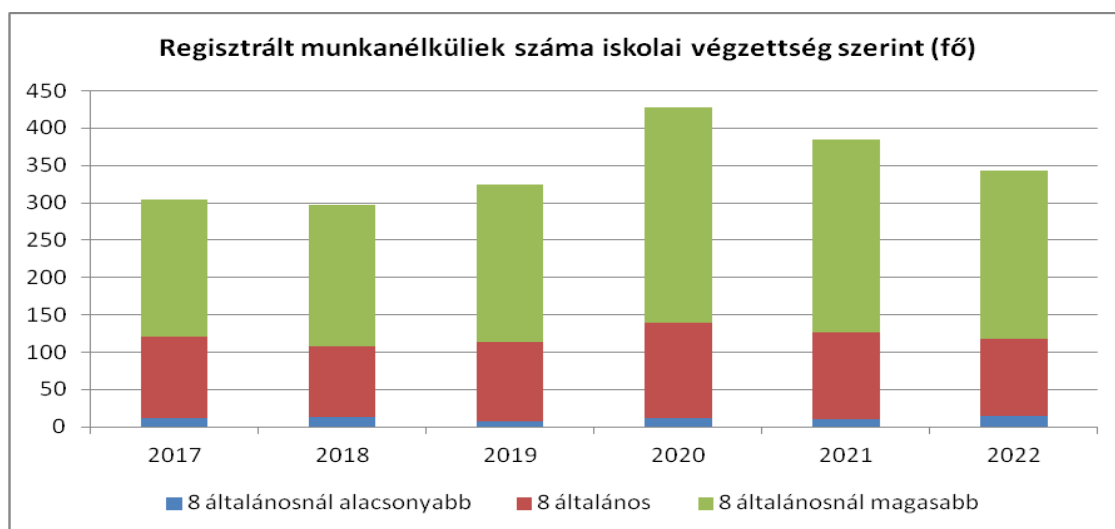
A munkanélküliség szempontjából 2018-ban javulás mutatkozott, a nyilvántartott álláskeresők száma csökkent, azonban az ezt követő években az álláskeresők száma lassú emelkedésnek indult. Az álláskeresők nemenkénti megosztását vizsgálva megállapítható, hogy a nők aránya folyamatosan alacsonyabb volt, viszont a 2021 és 2022. években ez az arány megfordult. A 180 napnál hosszabb idejű álláskeresők számában emelkedés mutatkozik, a 2017 évi 46.05%-ról 2022 évre 57,73%-ra emelkedett. Az álláskeresők korösszetételét vizsgálva látható, hogy a munkanélküliek aránya a korosztályok tekintetében nagyon változó. A nyugdíjkorhatár emelkedése következtében kiemelkedő a 61 évesnél idősebb regisztrált munkanélküliek száma viszonylag magas 2022 évben 20.41% volt. Ebből a korosztályból sokan egészségi problémákkal küzdenek, valamint végzettségük sem piacképes, azaz a lakosság elöregedésének problémája kihat a foglalkoztatásra is.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	304	12	3,95%	109	35,86%	183	60,20%
2018	297	13	4,38%	95	31,99%	189	63,64%
2019	324	8	2,47%	106	32,72%	210	64,81%
2020	428	12	2,80%	128	29,91%	288	67,29%
2021	384	10	2,60%	116	30,21%	258	67,19%
2022	343	14	4,08%	104	30,32%	225	65,60%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás szintje függ az egyének iskolai végzettségétől. A regisztrált álláskeresők közel egyharmada a munkaerőpiacon alig konvertálható általános iskolai – vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, amelynek egyik oka az újratermelés azokban a családokban, ahol a szülők iskolai végzettsége szintén alacsony. Emellett a magyar képzési rendszerre jellemző a túlképzés, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években, oly mértékben, amelyet a munkaerő-piaci szükségletek nem indokolnak. A szakmunkás képzés visszaszorulása miatt a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, szakképzettséggel rendelkező munkaerő egyre kevesebb.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	307	184
2018	252	140
2019	228	121
2020	249	100
2021	154	98
2022	94	80

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma igen változó, a 2021 és a 2022-es években az előző évekhez viszonyítva jelentős kiugrás tapasztalható, ami feltehetően a 2020 SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következménye lehet. Emellett a közfoglalkoztatottak száma is jelentősen csökkent.

Az elmúlt években a regisztrált álláskeresők számának nagymértékű csökkenését az elsődleges munkaerő piacon való elhelyezkedés mellett, a közfoglalkoztatási programokban való részvétel is segítette. Pásztó Városi Önkormányzat folyamatosan pályázik az ésszerű közfoglalkoztatás programok fenntartására, mivel a foglalkoztatási igények fennállnak.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

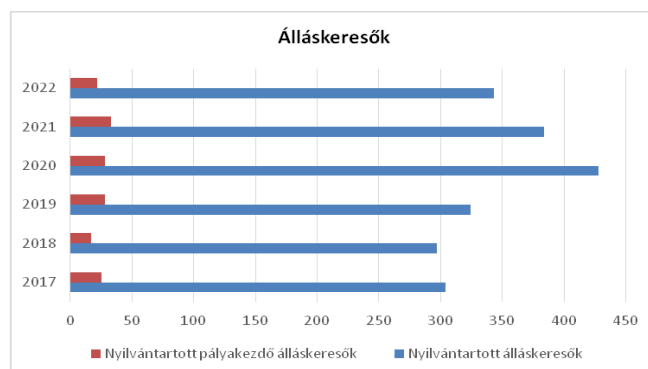
Pásztó a megye déli részén helyezkedik el és a nagyobb városok Gyöngyös, Hatvan, Gödöllő, valamint a Főváros megközelíthetőségét a 21-es számú négy nyomsávú főút biztosítja. A távolsági buszközlekedés jó színvonalú és a 21-es főútról 75-80 perc alatt Budapesten van az utas. A 81-es számú vasútvonal elavult, lassú és meg sem közelíti a mai kor emberének utazási komfortigényét és elvárásait. Ezért ennek utazóközönsége minimálisra csökkent. Hatvan, Gyöngyös 20 - 25 perc, Gödöllő 50 perc és Budapest 1 óra alatt elérhető személygépkocsival. Ezen közlekedési adottságok nagymértékben elősegítik az ipari parkokba, egyéb munkahelyekre történő ingázást is. A nagyvállalatok igen hatékonyan szervezik meg dolgozóik szállítását. A magánszemélyek a közösségi buszközlekedést, valamint a személygépkocsival való közlekedést részesítik előnyben. Kerékpárút csak a város északi részén található, pedig a Mátrába történő kirándulások érdekében igény lenne rá. A város északi ipar területétől a bátonyterenyei ipari parkba, valamint a Szurdokpüspöki központjába több mint 26 km hosszúságú kerékpárút 2022-ben átadásra került.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	304	25
2018	297	17
2019	324	28
2020	428	28
2021	384	33
2022	343	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya jelentősen csökkent, számuk a nyilvántartott álláskeresők számához képest nem jelentős.

Pásztó Városa és a Foglalkoztatási Osztály, több más partner bevonásával koordinálja a Foglalkoztatási Paktum megnevezésű projektet. Ez kifejezetten a gazdaság-, a foglalkoztatás-, a humán erőforrás fejlesztésére koncentrált és 2021 végéig tartott. Megállapítható, hogy a foglalkoztatást megkönnyítő programok száma és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben

élő fiatalok, idősebb korosztály esetében is nőtt az elmúlt években. A képzőszervezetek, iskolák, vállalkozások is tovább működnek, sőt további nonprofit szervezet is hatékonyan segíti e munkát. A város tanulni vágyó fiataljai és felnőttei az országos átlagtól jobb oktatási lehetőségeket tudnak igénybe venni Pásztó, Salgótarjánban, Gyöngyösön, Hatvanban (25-30 km-es távolság), Gödöllőn (65 km), Egerben és Budapesten (85 km). A kedvező földrajzi elhelyezkedés által biztosított oktatási lehetőségeket az érintettek ki is használják. Sajnálatos tény azonban, hogy a végzettség, diploma megszerzését követően már nem térnek vissza „szülőföldjükre”.

Ez elsősorban a munkahelyek hiányának és az említett városokban megszerezhető jövedelemtől való jelentős eltérésnek tudható be.

Pásztón több szervezet, oktatási intézmény segíti a tanulni vágyókat, úgymint a Mikszáth Kálmán Gimnázium és Kollégium, a kihelyezett képzésekkel, tanácsadásokkal rendelkező KOMP - Ház - Komplex Fejlesztő HÁZ és más felnőtt oktatással foglalkozó vállalkozások. Az elmúlt években jelentős mértékben megnövekedett az idegen nyelv, és a számítástechnikai ismeretek megszerzése iránti igény. Ezt a Kormány is nagymértékben segítette.

Ehhez kapcsolódott még az úgynevezett diplomamentő program, amely nem csak a diploma megszerzését, hanem magasabb kategóriájú, anyagi elismeréssel bíró munkahelyek megszerzését is támogatja.

Mindezek mellett, az anyagi források biztosítása szempontjából a Pásztói Foglalkoztatási Osztályon keresztül megvalósított tanfolyamok biztosították a legnagyobb oktatott létszámot.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A társadalmi kihívásokhoz illeszkedve a településen több intézményben folyik felnőttoktatás. Államilag finanszírozott iskolarendszerű képzés keretei között lehetőség van esti tagozaton az érettségi bizonyítvány megszerzésére. A képzés időtartama: 1-2-3-4 év, A képzés díja: ingyenes. Emellett számos OKJ képzés, gyakorlatias tanfolyamok és felnőttképzés is indul Pásztón.

KOMP - Ház - Komplex Fejlesztő HÁZ - tartósan állást keresők képzése, valamint munkaerőpiacon történő elhelyezésük segítése a Pásztói kistérségben. A Kontakt Alapítvány 2014-ben kezdte meg munkáját Nógrád megyében. Ez idő alatt közel 400 főt szólítottak meg. A projekt keretében 80 fő került bevonásra, akiknek segítették álláskeresésüket, továbbképzésüket.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten a felnőtt oktatásokban, képzésekben és a foglalkoztatás területén is a lehető legnagyobb mértékben próbál segíteni a legrászorultabbaknak. Meg kell állapítani, hogy ez nem mindig sikerül. Az önkormányzat az intézményhálózatának változása miatt kisebb lehetőségekkel rendelkezik, mint korábban. A Margit Kórház Pásztó 2012- ben állami kézbe került, az általános iskolákkal együtt. Azt el kell ismerni, hogy az önkormányzatnak nincsenek meg azok az eszközei, amellyel nagyobb mértékben tudna beleszólni a mélyszegénységben élők és romák intézményekben történő elhelyezésébe. Természetesen a városi- és intézményi vezetés több évtizedes jó szakmai és munkakapcsolata elősegítheti e problémakör kezelését.

Pásztón az önkormányzat saját fenntartású köznevelési és szociális intézményeinél, illetve a településen a környezetgazdálkodási, és a városüzemeltetési tevékenységet végző Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft-nél a meghirdetett álláspályázatok függvényében alacsony iskolai végzettséggel is van lehetőség elhelyezkedni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ritkán, és elsősorban a vállalkozásoknál tapasztalható a kiválasztás, foglalkoztatás során tapasztalható megkülönböztetés. A különböző támogatott programok, pályázatok több esetben megkövetelik (előny) a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatását. Néhány program, projekt esetében pozitív diszkrimináció tapasztalható a hátrányos helyzetűek és a romák javára.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésére felnőttképzés keretében tanfolyamok formájában van lehetőség. A felnövekvő nemzedék a digitális ismereteket már az általános iskola alsó tagozatától órarendbe beépítve tanulja. A Városi Könyvtárba beiratkozók számára, lehetősége van akár minden nap ingyen használni az internetet. A Magyar Vöröskereszt a digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférés feltételeinek megteremtése érdekében a Yettel támogatásával 2022. évben pályázati lehetőséget biztosított gyermekek és egyedül élő idős emberek részére laptop, okos telefon beszerzésére. A pályázat 2023. évben is kiírásra kerül, a pályázati feltételek a vöröskereszt honlapján várhatóan májusban fognak megjelenni.

Összességében elmondható, hogy a városban lévő munkahelyek, az itt létesült ipari parkok, a közlekedés fejlesztése (buszjáratok, bicikli utak) mind az elhelyezkedés lehetőségét segítik. Emellett lehetőség van az vonzáskörzetbe élő lakosság fővárosban történő munkavállalásra is. A városban élő munkanélküliek elhelyezkedésének az oka a munkahelyek hiánya, a nem megfelelő képzettség, egészségi állapot, és a hosszas munkanélküli életformából fakadó motivátlanságban keresendő.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A képviselő-testület az Sztv. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, a felnőtt korúakra vonatkozó, meghatározott feltételek alapján – pénzbeli vagy természetbeni formában – települési támogatást nyújt. Pásztó Városi Önkormányzat Képviselőtestületének 6/2015.(II.27.) számú önkormányzati rendelete alapján nyújtott:

Pénzbeli támogatások:

- rendkívüli települési támogatás
- rendkívüli létfenntartási támogatás
- gyermeknevelési támogatás
- gyógyszer-támogatás
- temetési támogatás

Természetbeni támogatások:

- köztemetés
- amennyiben ügyfél azt természetben kéri: rendkívüli létfenntartási támogatás, gyermeknevelési támogatás, gyógyszer-támogatás

Rendszeres pénzbeli támogatások:

- lakásfenntartási támogatás
- létfenntartási támogatás
- Bursa Hungarica ösztöndíj támogatás

Az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szóló Pásztó Város Önkormányzata Képviselő-testületének 29/2009.(IX.30.) számú önkormányzati rendelete alapján a rászoruló önkormányzati bérlakás bérbevételére irányuló kérelmet nyújthat be, amennyiben a fenti rendeletben meghatározott feltételeknek megfelel. A rendeletben meghatározottak szerint a szociális helyzetük miatt rászoruló részére lakás bérbeadása éves lakásigénylési névjegyzék alapján történik. A névjegyzékre a 2. számú mellékletben felsorolt körülmények értékelésével szerzett pontszámokkal lehet felkerülni. A névjegyzéken az igénylők pontszámuk alapján kerülnek rangsorolásra.

A fenti rendszeres támogatásokon túl a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból – különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére – is megállapítható.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	304	4,90%	77	25,33%
2018	297	4,84%	99	33,33%
2019	324	5,28%	104	32,10%
2020	428	7,07%	111	25,93%
2021	384	6,45%	108	28,13%
2022	343	6,29%	109	31,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

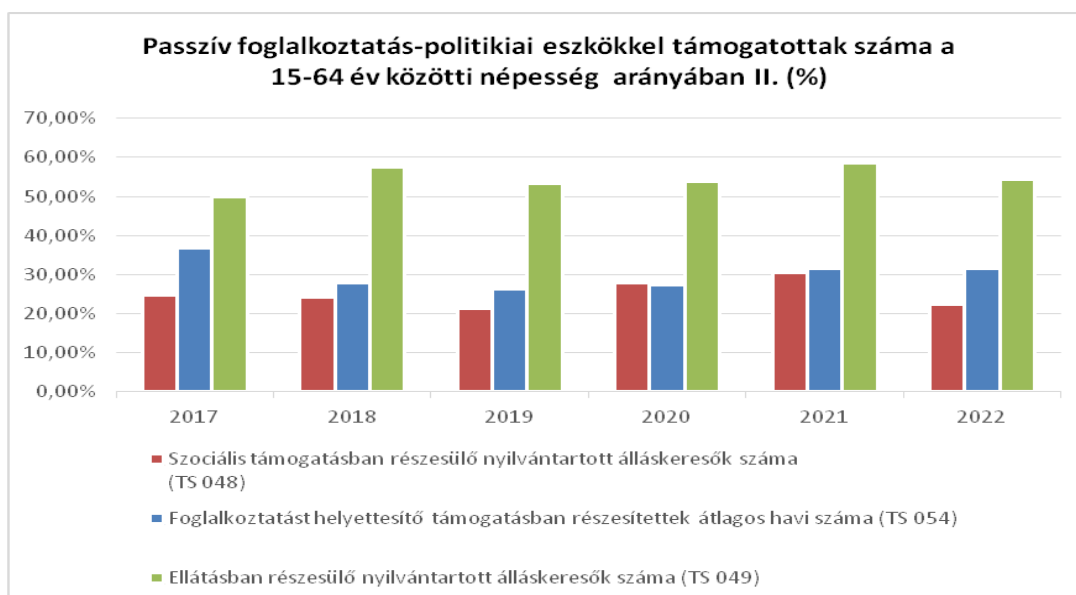
A vizsgált 6 évben az aktívkorú lakónépességből álláskeresői segélyben részesülők száma 2017-től szinte megduplázódott, de számuk és arányuk alacsony. Ezen segélyezési forma, valamint az Álláskeresői járadék 2015. március 1-től átkerült a Foglalkoztatási Osztályhoz. A Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatást (FHT) 2015. március 1-től a Pásztói Járási Hivatal kezeli.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017 és 2018 között csökkent, majd 2020 évben megemelkedett, ami feltehetően a 2020 SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következménye lehet. Az álláskeresői ellátásban részesülők száma kiegyensúlyozott, megfigyelhető, hogy az ellátásban részesülők száma a 2017-es évtől kezdődően évről évre minimálisan emelkedik.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	75	24,67%	112	36,80%	152	50,00%
2018	72	24,24%	83	27,79%	171	57,58%
2019	69	21,30%	85	26,20%	173	53,40%
2020	119	27,80%	117	27,44%	230	53,74%
2021	117	30,47%	121	31,42%	225	58,59%
2022	77	22,45%	108	31,54%	186	54,23%

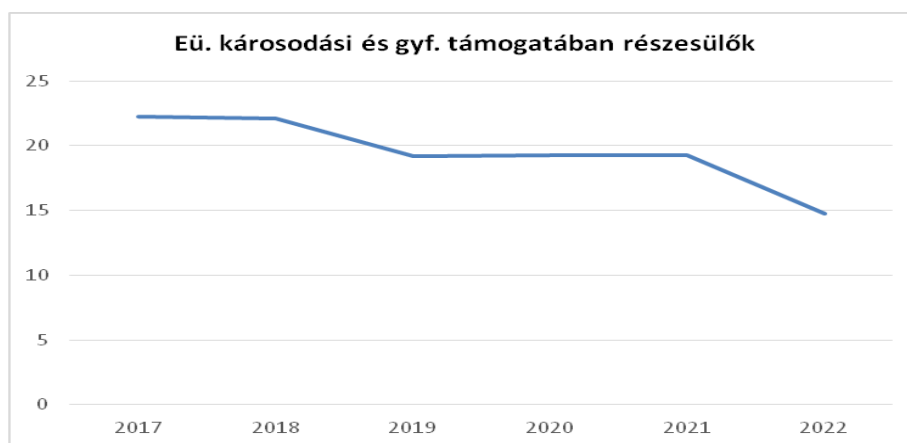
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatott álláskeresők megoszlását a 3.3.2. táblázat mutatja. Az ellátásban részesülők száma 50 % körül mozog. A szociális támogatásban részesülők száma 2017 évi 24,67%-ról 2022 évre 22,45 %-a csökkent, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2017 évi 36,80%-ról 2022-re 31,54%-a csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	22
2018	22
2019	19
2020	19
2021	19
2022	15

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma a vizsgált időszakban nem mutat jelentős változást. Az EGYT-ben részesülők száma 2018 évet követően csökkenés volt tapasztalható.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

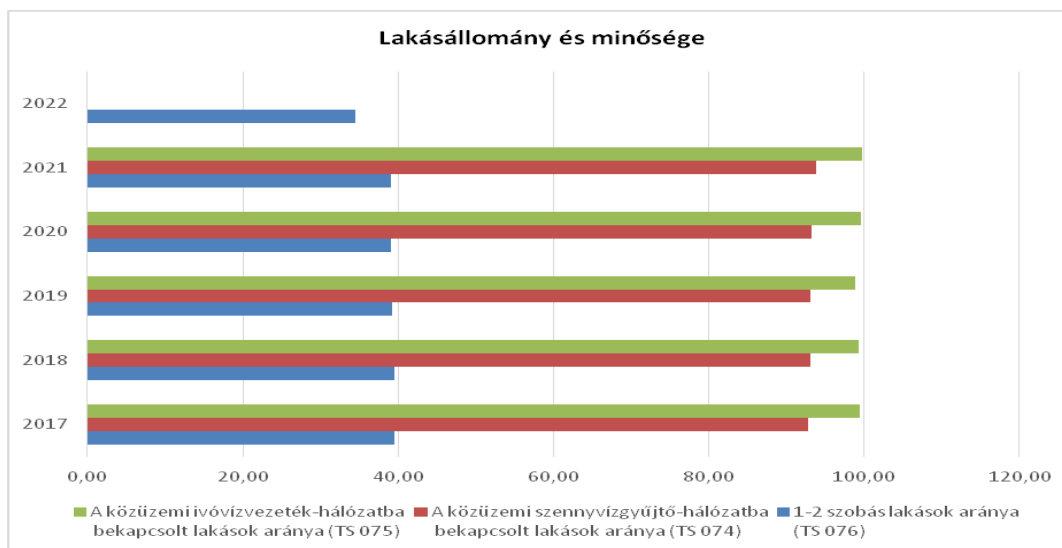
Pásztó lakossági létszámát tekintve kisváros, jól átlátható térszerkezettel, a vidéki élethez igazodó nyitottsággal. A 4100 darabot meghaladó lakásállomány nagyobb része családi ház. A lakótelep kialakítása a városközpontban az '50-es években kezdődött és a '60-as években, a lakótelepen a '60-as években kezdődött és a '80-as években fejeződött be. A Cserhát lakónegyedben, valamint a város központjában található épületek jelentős része közel 40 éves, és külső korszerűsítésük - a festés kivételével - még nagyobb részben várat magára.

Ez elsősorban a pályázati saját erő hiánya miatt van, de több épületnél a közös akarat is hiányzik. Megállapítható, hogy a lakónegyedben és a városközpontban lévő épületek, és azok környezete nagyobb részben megfelel a kor elvárásainak.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	4118	7	1,70	39,51	92,71	99,51
2018	4121	5	1,21	39,46	93,01	99,30
2019	4140	22	5,31	39,25	93,12	98,91
2020	4157	18	4,33	39,11	93,26	99,64
2021	4158	3	0,72	39,08	93,84	99,71
2022	4169	15	3,60	34,44	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Pásztó lakásállományának növekedése folyamatos, kiegyenlített. A gazdaságban bekövetkezett kedvezőtlen hatások miatt ez a robbanásszerű növekedés 2014-től lelassult, de továbbra is emelkedik. A növekedés 2021-ben a koronavírus miatt elrendelt veszélyhelyzet ellenére sem csökkent, a lakóépületek száma évről-évre növekszik, melyhez hozzájárult a kormány otthonteremtési programja is. A lakásállomány a vizsgált időszakban emelkedett, mely a 3.4.1 táblázatban is látható, és 2022 évre a lakásállomány a településen elérte a 4169 darabot. A lakásállomány közel 34,44%-át az egy és kétszobás lakások teszik ki. A közüzemi szennyvíz hálózatra rákötött lakóingatlanok száma folyamatosan emelkedik, 2021. évben közel 93,84% volt, míg az ivóvíz hálózatra rákötött lakások aránya 2021-ben 99,71%.

a) bérlakás-állomány;

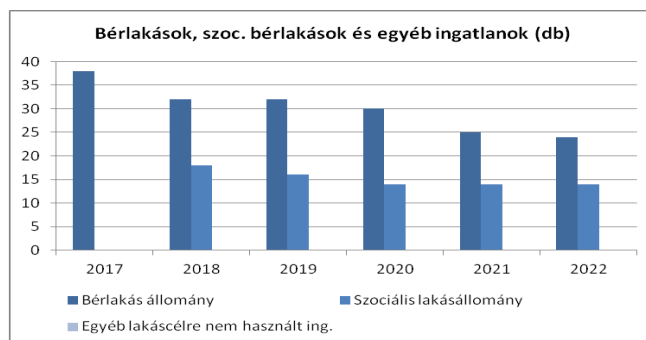
Az önkormányzati bérlakások Pásztón és Pásztó-Hasznos városrészben található. Mátrakeresztes városrészben ilyen típusú önkormányzati lakás nincs. Külterületen, nem lakóövezetben az önkormányzat, lakással nem rendelkezik. A közműszolgáltatás (ivóvíz, földgáz, elektromos energia, stb.) a bér-és szociális lakások esetében szinte teljes mértékű. Néhány lakás esetében

hiányos. A város lakásállománya átlagosnak mondható és kis mértékben folyamatosan fejlődik. Találkozhatunk újonnan épült- és felújított lakásokkal és családi házakkal is. A város földrajzi elhelyezkedése miatt a vásárlói kereslet folyamatos. Pásztó vonzereje főként a jó megközelítésének köszönhetően stabil és kismértékben növekvő. Ennek hatására a használt értékesítendő ingatlanok magas eladási árral jelennek meg a kínálatban. Közel 5-7 év után, ismét épültek- és épülnek 1 emeletes, 6-10 család elhelyezésére alkalmas lakások, melyek igen keresettek. A használt családi házak vásárlása terén is növekedés tapasztalható, melyet az új családok szépen felújítanak.

3.4.2. számú táblázat - Bér lakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bér lakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	4 118	n.a.	38	n.a.	n.a.	0	0
2018	4 121	n.a.	32	n.a.	18	0	0
2019	4 140	n.a.	32	n.a.	16	0	0
2020	4 157	n.a.	30	n.a.	14	0	0
2021	4 158	n.a.	25	n.a.	14	0	0
2022	4 169	n.a.	24	n.a.	14	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A városban az önkormányzati bér lakások és a szociális lakásállomány száma is csökkenést mutat, mivel az időszakban történt értékesítések miatt 2022-ben csak 24 bér lakással és 14 szociális lakással rendelkezett az önkormányzat. A többi önkormányzati lakás jól megközelíthető, melyek nagyobb része a városközpontban, illetve ahhoz kapcsolódó lakótelepi részen található. A lakások átlagos komfortfokozata megfelel az elvárásoknak, de több lakás felújítása szükséges. Néhány lakás elhalálozás, és leromlott műszaki állapota miatt minimális mértékű felújítást kapott. Megállapítható, hogy több esetben a bérlők sem az elvárásoknak megfelelően használják a lakásokat. A hátrányos helyzetű személyek sok esetben a közös költségeket sem fizetik. Meg kell állapítani, hogy több igénybejelentő nem felel meg a bérbeadáshoz szükséges feltételeknek.

b) szociális lakhatás;

Pásztó Városi Önkormányzat szociális bérlakással rendelkezi, melynek száma az elmúlt években csökkenést mutat.

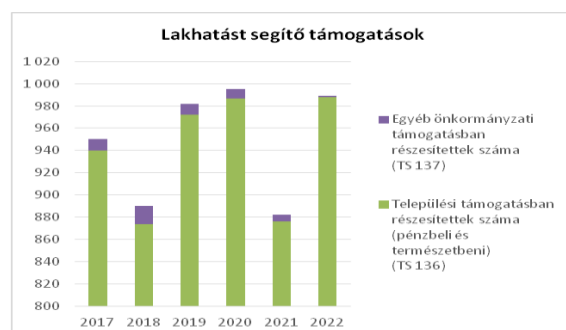
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok;

Egyéb lakás célra használt önkormányzati épület, lakás csak 1 db volt, amelyet régén a VOLÁN irodaként használt. Ezt az épületet a zöldváros projekt részeként lebontásra tervezett. Az ott lakó család az önkormányzat bérlakásába került elhelyezésre. A bérlakásokra főként a szegénységben-mélyszegénységben élők részéről van- és volna további igény. A város nem rendelkezik egyéb lakás célra használt épülettel, lakással.

e) lakhatást segítő támogatások;

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	940	10
2018	874	16
2019	972	10
2020	987	8
2021	876	6
2022	988	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési támogatásban részesítettek száma 2017 és 2022 évek közötti időszakot vizsgálva éves szinten 940 körül mozgott, míg az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma évente 8 fő körül volt.

f) eladósodottság;

A városban és a szegregátumban is található olyan lakások, családi házak, amelyek jelentős mértékű banki tartozást halmoztak fel. A kisebb közüzemi tartozásokat a szolgáltatókkal történő egyeztetéseket követően nagyobb részben kezelni tudják a tulajdonosok. Bevált a fizetős elektromos áram fogyasztásmérő használata. A szegregátum romák lakta területén a közüzemi díjtartozások miatt, számos családnál a szolgáltatók megszüntették a szolgáltatást (víz, villany, földgáz). A Roma Nemzetiségi Önkormányzat az elmúlt években kezdeményezte, hogy a helyi önkormányzat az állami adósságrendezési eljárásban vegyen részt. Ezt az önkormányzat anyagi erőforrás hiányában nem tudta megvalósítani.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

Külterületen a Gépállomás megnevezésű 4 db ikerházból álló kis lakótelepen és a Mária tanyánál élnek családok. Ezek várostól mért távolsága 0,4-1,2 km. Az itt élők száma 8-12 fő között mozog.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregált lakóterület az, ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek. A szegregátumok felszámolására irányuló EU-s pályázatok meghatározását figyelembe véve szegregátumnak nevezük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A 2015-ben érvényes szegregátum kategóriában Pásztó déli részének egy része és Mátrakeresztes Kékesi útjának egy szakasza tartozott. A szociális város rehabilitációs projektek elkészítésénél látható volt, hogy a kategória megváltozott és így 2017-ben már csak a város déli része tartozott a szegregátumba. Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS) meghatározott városrészek felosztásnál, 2015-nél frissebb kimutatással nem rendelkezünk, ezért annak vázlatos bemutatása hasznos információkkal szolgál az érintett területekről. Látható, hogy a városközpontnál és a táblázatban bemutatott más területeknél (város, városközpont, külváros, Mátrakeresztes, Hasznos, Muzsla, külterület) jelentős mértékű különbségek tapasztalhatók. A városközpont minden tekintetben a legjobb mutatószámokkal rendelkezik. Ezzel szemben a külváros kisebb mértékű, a külterület pedig a legnagyobb arányú negatív mutatókkal rendelkezik. A szegregált terület átrendeződése, lakossági átrendeződés nem volt tapasztalható. A telepek, szegregátumok helyzeténél más, jelentős mértékű, a tervezést befolyásoló változás nem következett be.

A város szegregált területén 3 bérlakás található. Ebből a legrosszabb állapotban lévő lakás minimális (1-1,5 M Ft) felújítást kapott 2016 végén. Ezek műszaki állapota, komfortfokozata jelentős mértékben elmaradnak a többi városi bérlakás minőségétől. Pásztó Városi Önkormányzat az előzőekben jelzett társadalmi, szociális és egyéb problémák kezelésére egy humán erőforrás fejlesztési-szociális (129 M Ft) és egy infrastrukturális (170 M Ft) megyei forráskeretből (TOP) finanszírozható projektet tervezett és nyert el.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Az itt élő családokra jellemző a több generációs lét, az alacsony iskolai végzettség és város egyéb részeihez képest alacsonyabb foglalkoztatási arány.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

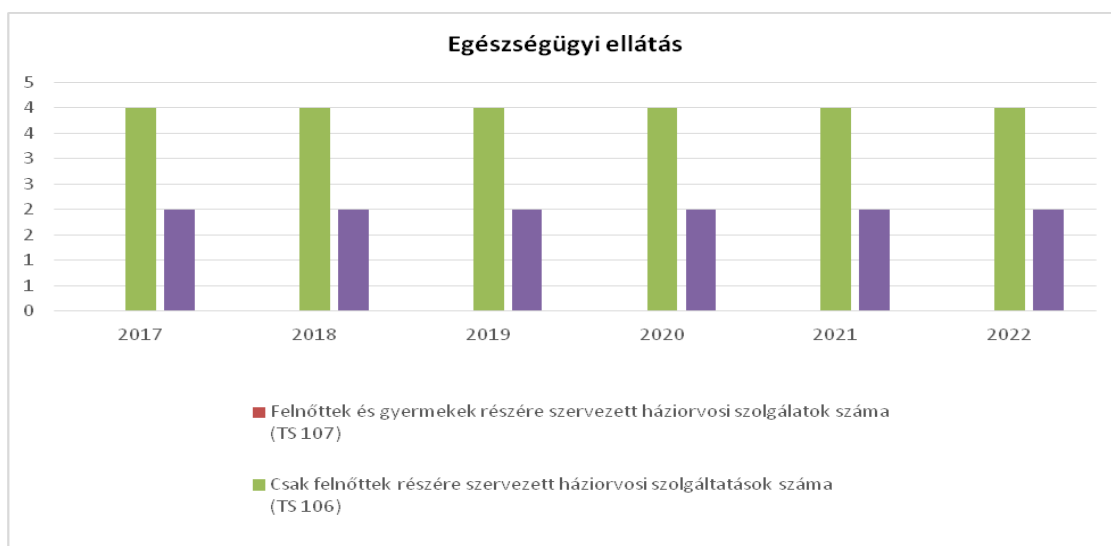
Önkormányzatunk évek óta keresi a megoldást az itt élő lakosok lakhatási és szociális helyzetének javítására.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés;

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermek orvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	3	266	62,98
2018	0	4	2	3	254	57,82
2019	0	4	2	3	252	28,41
2020	0	4	2	3	210	27,81
2021	0	4	2	3	218	24,28
2022	0	4	2	3	227	22,79

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jelenleg 4 területi beosztású felnőtt háziorvos dolgozik városunkban, melyből 3 háziorvos egy épületen belül működteti praxisát az Önkormányzattal kötött feladatellátási szerződés keretében. A gyerekorvosi ellátást 2 gyermekorvosi körzet biztosítja. A fogászati alapellátás a településen 4 fogorvosi körzetben működik. Országos szinten a házi orvosok és házi gyermekorvosok száma az elmúlt 20 évben egyre csökken, így az egy orvosra jutó lakosok száma egyre emelkedik.

A városban a felnőtt és a gyermek háziorvosi ügyelet teljes körű ellátása központi ügyeleti szolgálat formájában történik. A szolgáltatást feladat-átadási és átvállalási szerződés keretében munkanapokon 16,00 órától 22,00 óráig, hétvégén és ünnepnapokon reggel 8,00 órától 14,00 óráig folyamatosan biztosított. A településen 3 gyógyszertár működik, melyek a hétfői ügyeletet felváltva biztosítják.

Pásztó és a pásztói járás lakói megfelelő színvonalú egészségügyi alapszolgáltatásokat mondhatnak magukénak. Az elmúlt években - évtizedben végrehajtott fejlesztések eredményeként a szükséges alap-és szakellátási háttér, rendelkezésre áll. A gondozóközpont korszerűsítése 2014-ben történt meg, több mint 61 M Ft összköltséggel. Sajnálatos, hogy a kórházi szakellátás jelentős része csak a salgótarjáni kórházban vehető igénybe. Ez sok esetben jelentős gondot jelentenek a betegek számára (utazás, kísérés, látogatás, stb.)

A Margit Kórház

Pásztó jelenleg 1 telephelyen működik. Központi telephelye a 3060 Pásztó, Semmelweis u. 15-17. szám alatti kórház, rendelőintézet és 2013 őszétől itt található a Tüdőgondozó is. A kórház fentebb részletezett szerkezeti átalakulását több, igen jelentős projekt tette lehetővé, melyek 2000-ben, 2004-ben, 2010-ben és 2013-ban fejeződtek be.

Munkahelyi esélyegyenlőségi terv

A Margit Kórház Pásztó a Pásztó Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjához saját munkahelyi esélyegyenlőségi terve alapján csatlakozik. A munkahelyi esélyegyenlőségi terv a programhoz megfelelően illeszkedik, a munkáltató ebben szabályozza az esélyegyenlőség alapelveit, pl. bérezésre, munkakörülményekre, szakmai előmenetelre, oktatás, képzésre vonatkozóan. A munkáltató kötelezettséget vállal a hátrányos helyzetűek, a romák, fogyatékkal élők és a nők esélyegyenlőségének biztosításáért. A menedzsment 2015.11.01. napján léptette hatályba munkahelyi esélyegyenlőségi tervét, melynek felülvizsgált változata 2018.02.01. napjától hatályos. Az intézmény menedzsmentje külön megbízással nevezett ki 1 fő esélyegyenlőségi munkatársat.

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARSCoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki. A pandémia miatt az egészségügyi ellátások elérése és az orvos-beteg kapcsolatok átalakultak, a COVID védőoltások megjelenésével pedig még több teher nehezedett az egészségügyi ellátórendszerre, mindez a háziorvosok maximális leterheltségét okozta.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés;

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A vizsgált időszakban az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következménye miatt kihirdetett veszélyhelyzet időszakában elrendelt korlátozások kivételével az egészségmegőrző programok (felvilágosítás, tanácsadás, különböző előadások, stb.) és szűrővizsgálatok (pályázati úton szűrőkamion biztosítása, mozgó ernyőképszűrés, alapítványi önálló szervezésű, továbbá egyes rendezvényekhez kapcsolt különböző típusú szűrővizsgálatok) éves rendszerességgel kerültek megszervezésre. A város teljeskörű lakosságának, egyúttal a mélyszegénységben élők és roma nemzetiségű emberek részvételére, felzárkóztatásukra a lehetőség biztosítva volt. A szervezők a programokról és a szűrések lehetőségéről a média minden szegmensében tájékoztatást nyújtottak.

A prevenció szűrővizsgálatok a jogszabályokban rögzítetteknek megfelelően biztosított a nevelési, oktatási intézményekben lévő gyermekek, valamint az egyéb lakosok számára. A kórház

rendelkezik laboratórium, röntgen, ultrahang, stb. eszközökkel, amelyek segítenek felismerni az egészségügyi problémát. A kórház és az önkormányzat különböző projektek forrásaiból több különböző típusú és egy-két esetben komplex szűrővizsgálatokat valósítottak meg.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés;

Ezen ellátásokhoz való hozzáférés mindenki számára továbbra is adott. A város és a járás lakói szerencsésnek mondhatják magukat, mert a kórházban működtetett rehabilitációs- és rekreációs részleget mindenki igénybe veheti. Ezek magas színvonalúak. Meg kell jegyezni, hogy az országosan is elismert rehabilitációs részlegben a várólista több hónapos. A járó betegek gyógyítása a kórház más részlegében lehetséges, amelyet az információk szerint egyre többen vesznek igénybe. Ez egyrészt az ülő munkát hosszú ideje végző dolgozók, másrészt az egészségük megőrzését szem előtt tartó lakosok miatt tapasztalható.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése;

A közétkeztetés nagyon fontos szerepet kap az egészséges táplálkozás kialakításában, hiszen a gyermekek idejük jelentős részét az iskolában, óvodákban töltik, így egészségükre nagy hatással van, hogy ott milyen ételeket fogyasztanak. A helyes táplálkozás nem csupán a gyermekek megfelelő fejlődéséhez szükséges, de pozitív hatással van szellemi képességeikre is. Ebben a korban alakulnak ki a felnőttkori szokások, ezért fontos, hogy támogassuk a megfelelő táplálkozási magatartás kialakulását, hiszen a betegségek 80%-a összefügg a táplálkozással. A nem megfelelő táplálkozás kiemelt kockázati tényezőt jelent a szív- és érrendszeri megbetegedések, a cukorbetegség, a magas vérnyomás, az elhízás és a daganatos betegségek kialakulásáért. A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozásegészségügyi előírásokról pontosan meghatározza a különböző korosztályok számára szükséges energia- és tápanyagigényt.

A közétkeztetéshez való hozzáférés minden gyermek (óvodás, iskolás, kollégista) részére adott az iskolában. A hátrányos helyzetű személyek a Pásztói Gondozási Központhoz adhatják be a kedvezményes étkeztetéssel kapcsolatos igényüket. Annak biztosítása a Csillag téri telephelyen történik. Néhány civil szervezet, magánszemély időszakosan a pásztói piacon, vagy a város központjában biztosít szociális, vagy ingyenes ebédet. A közétkeztetésben több nagyteljesítményű konyha biztosítja az ellátását. E mellett helyi vendéglátó ipari vállalkozás is biztosít ebédet az iskolások részére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés;

A város életében kiemelkedő szerepe van a sportnak. Számos sportegyesület és civil szervezet működik a városban, melyek aktív tevékenységükkel gazdaggá teszik kulturális életünket, egyben országos és nemzetközi szinten is komoly eredményeket érnek el tagjaik.

A 2015-ban bemutatott adottságokhoz képest a gyermekek és a felnőttek részére biztosított sportolási területeken bővültek.

A LEADER program forráskeretéből több sportegyesület több mint 35 M Ft nagyságrendű vissza nem térítendő forrást használt fel. Ennek eredményeként újult meg a Kishegyi Szabadidőpark sportpályája, öltözője, a Hajós Alfréd úti Sport centrum labdarúgó lelátója, valamint a birkózók épülete.

Az MLSZ TAO forrásból támogatta a Sport Centrumban megépített többfunkciós rekortán és műfüves borítású kispályák építését, melyek 2015-ben és 2016-ban lettek üzembe helyezve. Sajnálatos, hogy az Iskolacentumba tervezett önkormányzati sportcsarnok pályázat forrás hiányában nem nyert.

A város nagy anyagi erőforrásokat mozgósított (60-70 M Ft) annak érdekében, hogy a kb: 500 M Ft tervezett bekerülési költségű tanuszoda építési telkét biztosítani tudja a Kormányzat részére, a beruházás elkezdődött.

Idő közben a Zsigmond Király Általános Iskolában lévő sportöltözők teljes felújítást kaptak, mely nagy örömet okoz az azt igénybe vevő gyermekeknek és felnőtteknek.

A sporthoz, testmozgáshoz való hozzáférés minden sportegyesületnél biztosított, hátrányos megkülönböztetés nem jellemző.

Támogató tevékenységeink szerves része évtizedek óta a fogyatékkal élő diákok sportolási lehetőségeinek támogatása. 2018-ben 5 versenyt bonyolítottunk le a megye fogyatékkal élő iskolái részére. Támogatásként a Katolikus Iskola részére biztosítják a tornatermi foglalkozásokat. Rendőrség részére biztosítják az általános erőnlét és önvédelmi szakgyakorlatokat, polgárőrség részére ugyancsak támogatásként állnak rendelkezésre.

A Kormány Látványsportokat támogató úgynevezett TAO programja, jelentős segítséget nyújt a labdarúgás, a kosárlabda és kézilabda szakágazatok működési, fejlesztési forrásaihoz. A strand melletti területen az elmúlt 3 évben egy vállalkozó kétpályás tenisz bázist alakított ki, melyet tavaly szálláshelyek biztosításával fejlesztett.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Pásztó város szociális szolgáltatásban változás történt, mivel 2016-ban megszűnt a Családok Átmeneti Otthona. Az épületbe a Család és Gyermejjóléti Szolgálat irodája került kialakításra. A 2013-ban átalakult Területi Gondozási Központ, Pásztói Gondozási Központ (PGK) néven végzi feladatait. A települések szükséges szakterületi feladatokat önállóan az érintett helyi önkormányzatok vették át. A gondozási központ feladatellátásának megfelelően átalakult és így már egyszerűbb módon (területi koordinációs tevékenységet csak részben végez) Pásztói Gondozási Központ (PGK) megnevezéssel működik. A Család és Gyermejjóléti Szolgálat Pásztó közigazgatási területén biztosítja a család-és gyermekjóléti szolgáltatást, melyet a megváltozott jogszabályok alapellátásnak neveznek. Ezen túl működik a járási székhely településén és a járás egész területén a Család és Gyermejjóléti Központ. Ezen intézmény látja el a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat.

A Pásztói Gondozási Központ az idősek és a demens betegek nappali ellátásaként idősek klubját működtet, mely fontos része az otthonukban élő idősek életének, hiszen csökkenti az egyedüllét és a magány érzését, segítséget nyújt a társas kapcsolatok ápolásában, információk megszerzésében, a tartalmas időtöltésben és hozzájárul a napi életritmus megtartásához.

Az Intézmény emellett házi segítségnyújtás keretében, tapasztalt, szakképzett gondozónői révén a gondozásra szorulóknak otthonában is segítséget nyújt, pl. a közvetlen környezet rendbetétele, fürdetés, etetés, gyógyszerek felírása és kiváltása, napi vagy heti gyógyszeradagolás, szükség szerint bevásárlás, hivatalos ügyek intézése, ill. minden olyan tevékenység terén, ami a gondozott életminőségén javít vagy segíteni tud. Az egyedül élő idősek magányának oldására is nagy segítség a gondozónők jelenléte.

A Gondozási Központon keresztül az önkormányzat szociális étkeztetést biztosít azon lakosoknak, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem tudják biztosítani.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A gyermek- és ifjúságvédelem tekintetében a pandémiás helyzet nagy mértékben hátráltatta a bűnmegelőzési tevékenységet az iskolarendőr programban résztvevő iskolákban. Az iskolarendőrök az oktatási intézmények vezetőivel rendszeresen tartják a kapcsolatot, előzetes

egyeztetés alapján a diákok részére drogprevenációs, bűnmegelőzési, közlekedési és az internet veszélyei témakörökben előadásokat tartanak.

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A városban a vizsgált időszakban kirívóan nem jelentkezett a hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos eset. Több alkalommal az igények és a lehetőségek ismertetése és egyeztetése történt meg az igénylő és az önkormányzati ügyintéző között. A szociális támogatás területén végbement változások (városi, járási) beépültek a köztudatba és a rászorulókat elfogadják azokat. A város vezetése szigorú diszkrimináció ellenes szakmai munkát követel meg a hivatal dolgozóitól.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szünidei gyermekétkeztetés keretében az Önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen köteles biztosítani, melyet Önkormányzatunk az étel elvitelével biztosít. A szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben és köznevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsőde, óvoda és az iskola zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, a tanulói jogviszonyban álló gyermekek számára a nyári szünetben, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A településen népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölesönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	4 148	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években megvalósított néhány ESZA, TÁMOP, stb., jellegű projekt, jelentős mértékű többlet lehetőséget biztosított a hátrányos helyzetű gyermekek számára (szakkörök, kirándulások, foglalkozások, stb.). Elkezdődött az Integrációs közösségfejlesztés Pásztón megnevezésű ESZA projekt, a mely elsősorban a szegregált területen élők helyzetét kívánja javítani. A város vezetése lehetőségeihez igazodva mindent megtesz annak érdekében, hogy a közösségi szinteket, városi programokat fenntartsa és fejlessze. Az utóbbi években a civil szervezetek jobban átláthatóvá váltak, melyet a város által kiírt pályázatok is megkövetelnek. A Teleki László Könyvtár és Művelődési Központ a város legjelentősebb közösségi színterét biztosítja. A város kulturális életét jelentősen befolyásoló intézmény a Városi Könyvtár és Művelődési Központ, mely több civil szervezetnek is otthont ad, továbbá rendszeres családi- és gyermekprogramok színtere. A Pásztói Múzeum többféle anyagi forrás felhasználásával bővítette kiállítási szintereit. A Nők Civilben egyesület közel 200 M Ft nagyságrendű közösségépítő forrást nyert el és kezdte meg a projekt megvalósítását. Megvalósult a „Varázsvölgy”, projekt, mely Pásztó interaktív turisztikai attrakciója. Bemutathatóvá tették a középkori malmot, szabadtéri színpadot építettek, nyílt közösségi teret alakítottak ki és felújították a Rajeczky-házat is – közölte a városháza.

A „Varázsvölgy Pásztón” elnevezésű projektre több mint 640 millió forint támogatást nyert el Pásztó önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) pályázatán. Felújították továbbá az 1989-ben Pásztón elhunyt Rajeczky Benjamin zenetörténész és népzene kutató, ciszterci szerzetes egykori lakóházát; a város első díszpolgárának emlékkiállítását 1992-ben nyitották meg. A közelben kávézó épült, az épületek mellett kialakított teraszról a teljes műemléki terület belátható.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Etnikai konfliktusok nem jellemzők a városban. A becsült 700-800 fős roma lakosság megfelelő mértékben és módon integrálódott a város társadalmába és vesz részt a város fenntartása, fejlesztése és működtetése érdekében. A roma- és hátrányos helyzetű gyermekek bevonásra kerülnek az óvodai, iskolai közösségi munkákba. Részt vesznek a sport, kulturális, közösségi összejöveteleken, melybe egyre több szülőt lehet bevonni. A szülők már több alkalommal igen jó példát mutattak különböző rendezvények, iskolai kirándulásokon való részvételükkel és pozitív hozzáállásukkal. Ők azok, akik tudják, hogy tenni kell a jövőért és nem csak várni a változást.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Pásztó, gazdálkodó-, kereskedő-és polgári tradícióval rendelkező kisváros. Erre alapozva kisebb-nagyobb mértékben mindig is meg volt az adományozásra való hajlam, akarat. Az elmúlt időszakban ennek nemcsak a kiszélesedését, hanem a támogatások nagyságának, erejének növekedését is tapasztalhatjuk. Ez elsősorban a jelentősebb városi rendezvényeken való részvételben, azok támogatásában, az önkéntes munkában, valamint a közösségi élet támogatásában nyilvánul meg. A civilek által szervezett jótékonyági ruhaosztás 2007-től működött évi 1-3 alkalommal, melyből egyik alkalom mindig karácsony előtt volt. Mindezek mellett a Vöröskereszt, a Katolikus Karitás és egyéb szervezetek is több esetben nyújtottak ételmiszer, ruházati támogatást az arra rászorultaknak. Néhány vállalkozásnál is tapasztalható, hogy az arra rászoruló személyeket megkülönböztetett figyelemmel kíséri és segíti. Azt is lehet tapasztalni, hogy néhány család közvetlenül támogat más elesettebb családot, gyermeket. Nagyon jó civil kezdeményezések indultak el 2014-ben, például a ruha, ételmiszer és játék gyűjtése, mely program ma is tart. Az önkéntes munka lehetősége mindenki számára adott, melyet kisebb-nagyobb részben lehet tapasztalni. A látható szerény növekedés mellett, meg kell állapítani, hogy még bőven van tennivaló e területen is.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A kisebbségi, nemzetiségi kultúra megőrzésében kiemelkedő szerepet vállal a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Pásztó testvérvárosi kapcsolatokat tart fenn:

- Rois (Spanyolország)
- Körösfő (Románia)
- Pagliara (Olaszország)
- Ruffec (Franciaország)
- Kalonda (Szlovákia)
- Sarköy(Törökország)

e) helyi lakossági önszerveződések.

A városra jellemző a vallási sokszínűség. Megtalálhatók a településen református, római katolikus, görög katolikus, evangélikus és más vallási felekezetek hívei is. Templomaik, épületeik kulturális célú rendezvényeknek, kiállításoknak, koncerteknek, hangversenyeknek, kórusbemutatóknak adnak otthont. Az egyházak missziós célja, hogy szolgálják a Városban lakókat, ráirányítva figyelmüket az anyagi világon túlmutató magasabb célokra, az erkölcsi értékekre, a lelki élet, a hit jelentőségére, melyhez felhasználják a közművelődés lehetőségeit és eszközeit is. Az egyházak szeretetszolgálati karitatív tevékenységet is folytatnak, ételmiszercsomagokat, ruhaneműket osztanak rászoruló családok, magányosan élők között.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Pásztó Városi Önkormányzat nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, roma lakosság problémáinak kezelésére, illetve azok megelőzésére. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat és elődje 1998-tól folyamatosan működik. Heti, napi kapcsolatot tart fenn a hátrányos helyzetű személyekkel, családokkal, ezért problémáikat megfelelő módon ismeri. Az önkormányzat felé folyamatosan jelzi ezeket és kéri annak gyors és hatékony kezelését. Kisebb gondokat saját hatáskörben intéznek el. Egyre jobb kapcsolatot ápolnak az önkormányzattal, az oktatási

intézményekkel, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal és más munkájukat támogató szervezetekkel. Sok feladat adódik a közfoglalkoztatott roma személyek akadályainak megoldásával, valamint a munka motiváció fenntartásában is. Meg kell állapítani, hogy a közfoglalkoztatott létszám nagyobb hányada e társadalmi csoportból és a hátrányos helyzetű álláskeresőkből tevődik össze. Számos projekt, közfoglalkoztatás az önkormányzat vezetésének bevonásával van megtervezve és kivitelezve. A jelenlegi nagyprojektek közül több a hátrányos helyzetű személyek-romák által lakott terület fejlesztését célozza meg.

A hatékonyabb társadalmi együttműködés érdekében az alábbi szervezetekkel kötöttek együttműködési megállapodást:

1. Pásztó Városi Önkormányzat
2. Pásztói Rendőrkapitányság
3. Magyar Szentek Római Katolikus Általános Iskola (egyben óvoda is)
4. Mikszáth Kálmán Gimnázium és Kollégium
5. Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde
6. Pásztó Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft.
7. Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ
8. Pásztói Gondozási Központ
9. Zsigmond Király Általános Iskola

Több projekt megvalósításában partnerként vesznek részt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség jelentős mértékű csökkenése mellett magas az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező-, szakképzetlen-, érettségi nélküli munkanélküliek száma. Növekedett az 61 év feletti munkanélküliek száma.	Az általános iskolai végzettség, szakképzetség és érettségi megszerzésére vonatkozó képzések szervezése, egyéb elhelyezkedést segítő képzések (pl.:OKJ), programok működtetése
Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek hiányosak.	Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek bővítése
Nehéz a lakásbérlés.	Lakásfenntartási támogatás biztosítása
Kevés a bérlakás állomány.	Bérlakás állomány növelése.
A hátrányos helyzetű területen nagyobb mértékű az infrastrukturális, szociális lemaradás.	Hátrányos helyzetű területek infrastrukturális, szociális, egyéb lemaradásának csökkentése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiát 2007-2032. A Nemzeti Stratégia tekintettel van arra, hogy a gyermekvállalás az egész társadalom számára érték, a gyermek felnevelése olyan költségeket és áldozatvállalást jelent, amely anyagi és erkölcsi elismerést érdemel. Kiemeli továbbá, hogy a gyermek különleges védelmet élvez, amelynek érdekében minden eszközzel biztosítani kell a gyermek jogát olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi a testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését. A Nemzeti Stratégia elismeri, hogy az eltérő helyzetű társadalmi csoportok, valamint a különböző korosztályok közötti szolidaritás nélkülözhetetlen a gyermekek jövőjének biztosításában. A dokumentum fő célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása.

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

A gyermekek helyzetét és lehetőségeit vizsgálva a városban nagymértékű változás nem következett be, de a katolikus óvodai nevelés lehetősége, valamint az általános iskola összehasonlításának eredménye pozitív hatásokat generált e területen. Így mára a város, állami- és egyházi óvodákkal-, általános iskolákkal is rendelkezik. A városban működő EGYMI továbbra is nagy segítséget biztosít a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásában és nevelésében

Megfigyelhető az alábbi táblázatban, hogy a gyermekek száma folyamatosan növekszik, a 3-18 év közötti lakosok száma meghaladja az ezerháromszázat. Pásztó hosszú távú fejlődését szem előtt tartva kiemelt fontosságú a gyermekek helyzete, hiszen ők adják a jövő generációját.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 258	4 670	8928	47,69%	52,31%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			221	2,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	550	514	1064	6,16%	5,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	145	109	254	1,62%	1,22%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

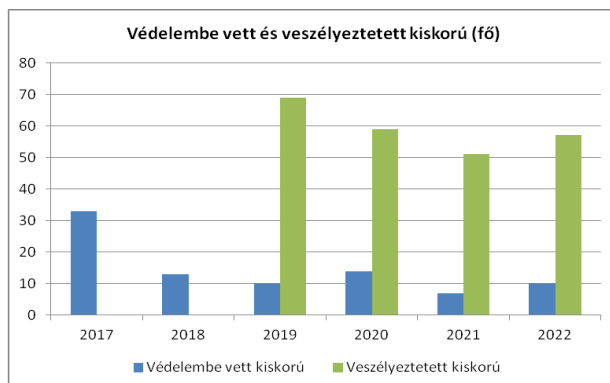
Az állandó népesség számához képest a 0-14 éves korosztály aránya magas, a lakosság körülbelül 12%-át teszi ki.

Fontos feladat, az országos adatokhoz mért, jóval alacsonyabb gyermeklétszám megfelelő színvonalú, óvodai, iskolai ellátása és a hátrányos helyzetű gyermekek megkülönböztetett kezelése.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	33	63
2018	13	n.a.
2019	10	69
2020	14	59
2021	7	51
2022	10	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.1.1. számú táblázatból megállapítható, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek száma a vizsgált időszakban 33 főről 10 főre csökkent, míg a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma is lecsökkent, számuk 69 főről 57 főre változott. A 2017 és 2018 években a veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozóan a TeIR rendszer adatot nem tartalmaz.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A veszélyeztető kategóriákban változatlanul vezető tényező az anyagi veszélyeztetettség, amely magába foglalja a súlyos nélkülözést. A gyermekek elégtelen mennyiségű és minőségű táplálását, a zsúfolt, gyakran fűtés és áram nélküli lakókörülményeket, a gyermek fejlődéséhez, tanulásához szükséges tárgyi eszközök, játékok hiányát, a szabadidő eltöltésének egysíkúságát, a kielégítő gyermekkorhoz szükséges kiadások visszaszorulását jelenti a súlyos nélkülözés. A jövedelmi szegénység stresszt jelent a családok számára, ami gyakran a szülők párkapcsolati konfliktusával, esetleg válásával jár, valamint az időszakosan megjelenő szülői elhanyagolást, a gyermekkel szembeni rossz bánásmód epizodikus kríziseit, majd tartósan destruktív megküzdési stratégiákat eredményezhet.

A jogszabálynak megfelelően, a veszélyeztetettség megelőzésére Gyermekjóléti Szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet.

A Gyvt. rendelkezései szerint a jelzőrendszer része mindenki, aki magzati kortól 18 éves korig foglalkozik gyerekekkel, fiatalokkal, így:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtók – védőnők, házi orvosok, házi gyermekorvosok
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók – családsegítő szolgálat
- közoktatási intézmények – nevelési-oktatási intézmény, pedagógiai szakszolgálat

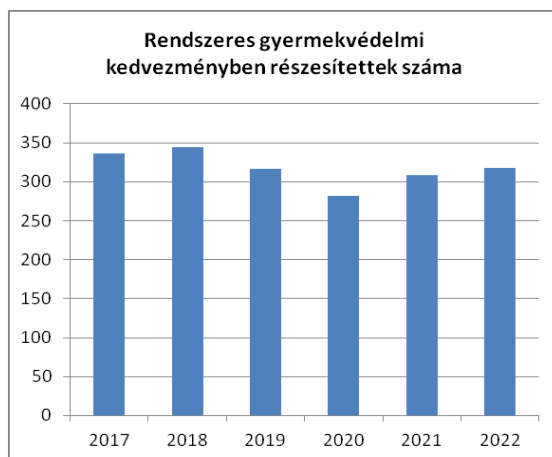
- rendőrség
- ügyészség
- bíróság
- menekülteket befogadó állomás, átmeneti szállás
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

A családsegítő munkatársai a jelzőrendszer tagjaival szoros együttműködésben látják el szervezési, szolgáltatási és gondozási feladataikat.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint;

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	336
2018	344
2019	317
2020	282
2021	308
2022	318

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt elsősorban a nagycsaládosok és a gyermeküket egyedül nevelő szülők kérik, valamint azok, akik munkájukat elvesztették és családjukban az egy főre jutó jövedelem alacsony. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők az iskolai és óvodai étkeztetés térítésében részesülnek kedvezményben.

Megfigyelhető, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylő gyermekek száma csökkent. A csökkenés oka az lehet, hogy 2015. szeptember 1. óta annak a szülőnek, akinek a - nyilatkozata alapján - az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárukkal csökkentett összegének 130%-át, nem kell fizetnie a bölcsődei és óvodai étkezésért. Így a kisgyermeket nevelő rászoruló családok mentesülnek az étkeztetési költség kifizetése alól.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a 2017 és 2022 év közötti időszakot vizsgálva csökkenést mutat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXI. törvény alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő szülő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres

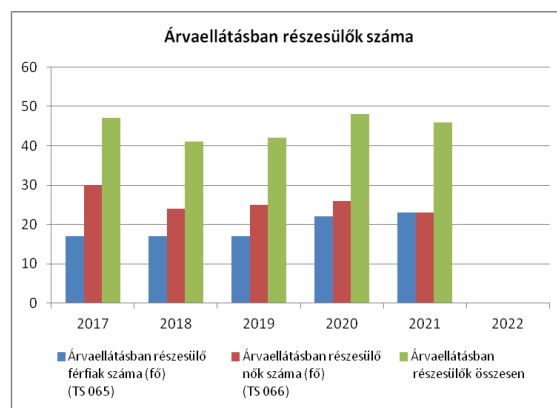
gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a Szt. 33- §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. Ugyanezen törvény szerint halmozottan hátrányos helyzetű
- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- nevelésbe vett gyermek,
- utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	17	30	47
2018	17	24	41
2019	17	25	42
2020	22	26	48
2021	23	23	46
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

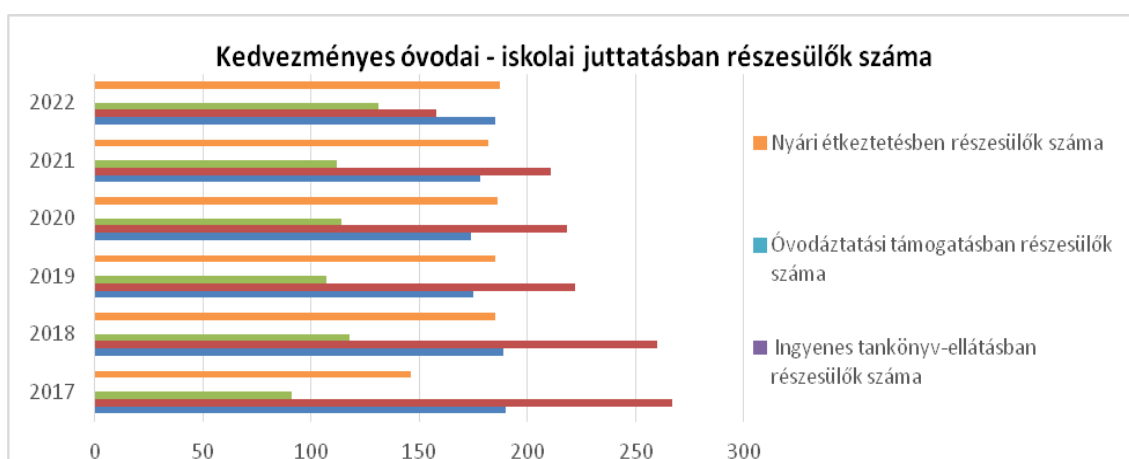

A gyermekek szüleiken keresztül indokolt esetben gyermekvédelmi támogatásban részesülhetnek. Ezt egészíti ki a helyi döntés alapján, csak hátrányos helyzetű családok gyermekeiknek járó egyéb juttatás. Például az óvodai, iskolakezdési támogatás, melyet teljes egészében az önkormányzat finanszíroz.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	190	267	91	n.a.	n.a.	146
2018	189	260	118	n.a.	n.a.	185
2019	175	222	107	n.a.	n.a.	185
2020	174	218	114	n.a.	n.a.	186
2021	178	211	112	n.a.	n.a.	182
2022	185	158	131	n.a.	n.a.	187

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A helyi nyilvántartás szerint az óvodákban 2017-ben éves szinten és átlagban már 190 gyermek részesült ingyenes étkezésben, 2022-ben 185. Az általános iskolákban az ingyenesen étkező gyermekek száma 2022 végére 158 főre csökkent, amely 109 fős csökkenést jelent 2017-hez képest. A nyári étkeztetésben részesülők száma 146 főről 2022-re 187 főre emelkedett. Szintén emelkedést mutat az 50%-os kedvezményes étkeztetésben részesülők száma 2022 végére 91 főről 131 főre emelkedett.

A gyermekvédelmi törvényben meghatározottak szerint az érintett óvodás és iskolás gyermekek étkeztetése ingyenesen biztosított. Ezeket a különböző időszakban (iskolai szünetek, programok) szervezett módon oldja meg az önkormányzat. Örömteli, hogy a szünetekben ismét tapasztalni lehet a családi összefogást. Ekkor a nagyszülők egyre több esetben átvállalják a gyermek/ek felügyeletét, melyhez természetesen ételt is biztosítanak. Másrészt a gazdaságosság kérdése is felmerül, így a szülők több esetben főznek a gyermeknek, akik szívesebben fogyasztják el a nekik megszokott ízvilágú ételt, mint amelyet az iskolából, vagy más konyháról kapnak. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezése szerint a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és

a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére a déli meleg főétkezést ingyenesen biztosítja a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, illetve az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, 18 éves koruk alatt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Pásztón magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek óvodába, általános iskolába és középfokú intézménybe nem jár

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Ennek a pontnak megfelelő gyermekről nincs az Önkormányzatnak tudomása.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A város 2015-ben készítette el az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját. A szegregált területhez a KSH 2013 és a Népszámlálás 2011-es adatait használták. Ennél pontosabb adatokkal ma sem rendelkezünk, ezért a következő elemzéshez is ezeket az adatokat használtuk fel, kiegészítve a helyi adatokkal. Pásztó szegregált területe minimális 2-4%-os becsült lakosság szám növekedést mutat. Az itt élő gyermekek több tekintetben hátrányt szenvednek a város más területén élő gyermekekhez, családokhoz képest. Pedig e gyermekeknek is joguk van a testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi, stb. fejlődést biztosító feltételek meglétéhez. A 2011-ben becsült 39 gyermekhez képest számuk 2014-re 6 fővel emelkedett a szegregált területen élő óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma. A városban a megváltozott szegregát besorolás miatt csak a hátrányos helyzetű/romák által lakott terület számít szegregált területnek.

Pásztón telepszerű szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek iskolai, óvodai ellátása biztosított. Az önkormányzat a gyermekek családja jövedelmi és vagyoni helyzetének figyelembe vételével rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesíti őket, illetve a szülők kérelmére megállapítja a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetüket.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok);

A városban 5 védőnői státusz van, mely a vizsgált időszakban, teljes mértékben soha nem volt betöltve. Pásztó város védőnői megfelelő szakmai végzettséggel és jelentős gyakorlattal, tapasztalattal, hely-és emberismerettel rendelkeznek. Létszámuk az elmúlt években a 2017-es esztendő, nyugdíjazás miatt hozta a legalacsonyabb védőnői létszámot, melyet 2018-ban ismét 4 főre emeltek. Pásztón a gyermeket nevelő szülők kisebb - nagyobb segítséggel megfelelő módon nevelik gyermekeiket, melyet a védőnői szolgálat szakemberei is megerősítenek. A védőnők elhelyezése (3 fő) a Margit Kórház egyik részében csak igen szűkösen lehetséges. Nem áll rendelkezésre megfelelő privát szoba, melyet a szülőkkel történő megbeszélésekre kellene használniuk. 2023. július 1-től a védőnői szolgálat átkerült a vármegyei kórházak fenntartásába.

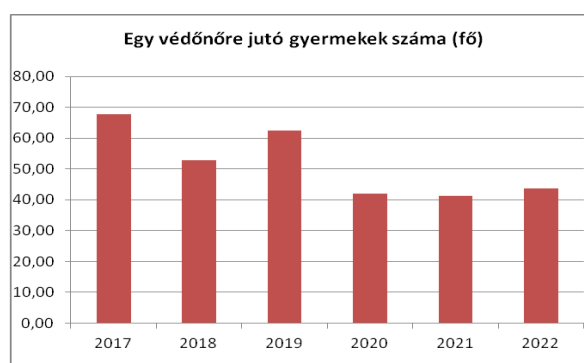
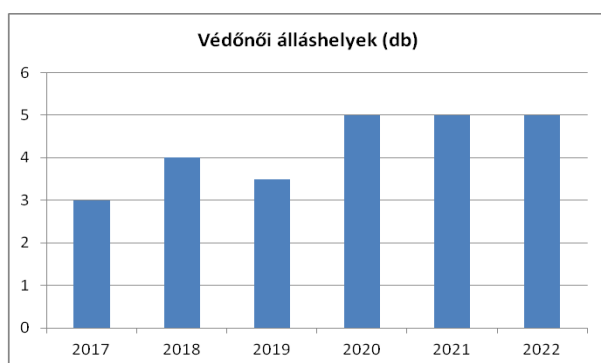
A védőnői hálózat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő prevenciók ellátása.

A védőnői munka színterei:

- a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatáson adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	3	203	67,67
2018	4	211	52,75
2019	4	219	62,57
2020	5	210	42,00
2021	5	206	41,20
2022	5	218	43,60

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma);

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	n.a.	n.a.
2019	0	4	2	n.a.	n.a.
2020	0	4	2	n.a.	n.a.
2021	0	4	2	n.a.	n.a.
2022	0	4	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermek orvosi szakellátás az elmúlt években megépített, illetve felújított egészségügyi ellátó épületekben kaptak megfelelő színvonalú elhelyezést, melynek orvosok, védőnők, betegek és a beteg gyermekek szülei is egyaránt örülnek. Pásztó területe három körzetre tagozódik a gyermekorvosok ellátási kötelezettsége szerint. Jelenleg egy praxis betöltetlen, melyet a két házi gyermekorvos helyettesítéssel lát el. Az iskola-egészségügyi feladatellátásának keretén belül a házi gyermekorvosok gondoskodnak az óvodákban és az iskolában tanuló gyermekek egészségügyi ellátásáról. Felnőtt házi orvos praxisok folyamatosan teljes mértékben betöltöttek és házi orvos nem végez gyermekorvosi ellátást.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok;

A gyermekek speciális ellátási igényei, fejlesztése terén a Nógrád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Pásztói Tagintézmény játszik fontos szerepet. A Szakszolgálat Pásztón rendelkezik telephellyel, és gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén biztosít fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat a gyermekek számára a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján.

A szakszolgálat minden lehetséges fórumon népszerűsíti a korai intervenciót, valamint rendszeresen tart érzékenyítő tréningeket óvodákban, iskolákban vagy más intézményekben. A kiváló szakembergárdával rendelkező szakszolgálat a fejlesztés terén végzett felbecsülhetetlen munkája mellett sajnos túlterheltséggel küszködik, hiszen napjainkban egyre több és több gyermek válik érintetté olyan fejlődésbeli problémákban (pl.: beszédhibák, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek, mozgásszervi rendellenességek, ADHD), melyek a szakszolgálat segítségét igénylik. Mind az óvodában, mind az általános iskolában található olyan gyermekek, akik valamilyen speciális igénnyel rendelkeznek (tartósan betegek, sajátos nevelési igényűek, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdenek stb.). Számukra mindkét intézmény speciális szolgáltatásokat biztosít. Az óvodában logopédus, fejlesztő pedagógus és utazó gyógypedagógus áll az érintett gyermekek és szüleik rendelkezésére, az általános iskolában pedig gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus végzi a speciális igényű tanulók ellátását.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Pásztó Város Önkormányzatának feladatkörébe tartozik a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

A Pásztói Gondozási Központ Család és Gyermekjóléti Központja a Pásztói Járás 26 településére kiterjedően látja el feladatait.

E szakterületet a fentiekben már bemutatott Pásztói EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium és a Gyermekjóléti Szolgálat Pásztó fedi le. A gyermekek korcsoport specifikus egészségügyi és szociális ellátásában a vizsgált időszakban változás nem következett be. A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységét - a segítő munka ott alkalmazott fontosabb eszközeit, azok halmozódását, az abban érintett gyermekek számát - az alábbi táblázat mutatja be.

A gyermekjóléti alapellátás hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítésében, a veszélyeztetettség megelőzésében, és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

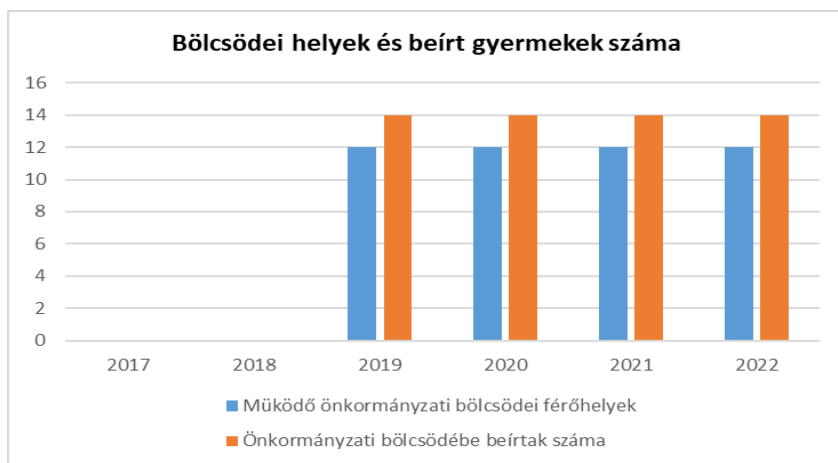
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0.	0
2019	12	14
2020	12	14
2021	12	14
2022	12	14

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

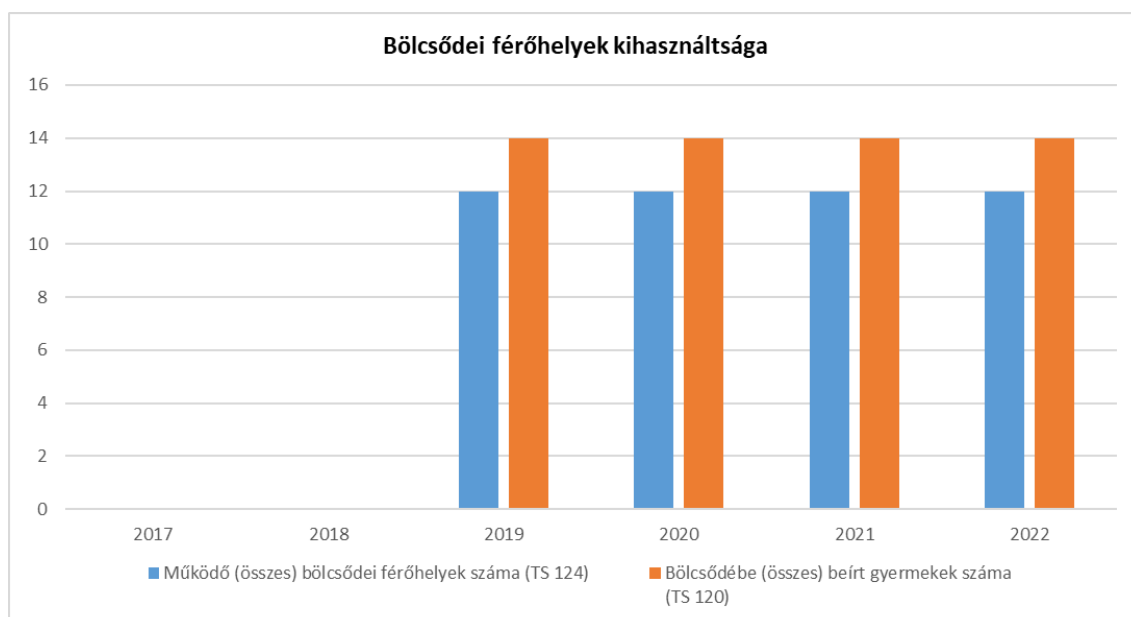

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	13	8	0	0	0	0
2018	0	0	13	11	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	12	14
2020	0	0	7	7	0	0	12	14
2021	0	0	0	0	0	0	12	14
2022	0	0	0	0	0	0	12	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődei ellátás: Megállapítható, hogy városunkban a 0-3 éves korú gyermekek száma folyamatosan növekszik. Ezért a kisgyermeket nevelő szülők munkavállalásának támogatása érdekében szükséges a bölcsődei férőhelyek számának növelése. Ennek szükségességét támasztja alá az is, hogy a Bölcsődében férőhely hiány miatt várólista van. Pásztón jelenleg 1 önkormányzati fenntartású bölcsőde működik, a Pásztói Óvoda és Bölcsőde Tagintézményeként, mely 14 férőhellyel rendelkezik.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül TOP-1.4.1-19-NG1 "Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése" című felhívásra benyújtott és támogatásban részesített projekt megvalósításával a Pásztó Cserhát lakónegyed, önkormányzati tulajdonban lévő, eddig kihasználatlan, beépítetlen területen jön létre az új bölcsődei intézmény, amely 28 férőhelyes kialakításával egyrészt a szülői igények kielégítéséhez, másrészt a foglalkoztatási lehetőségek bővítéséhez járul hozzá helyi szinten.

Az európai uniós támogatás segítségével a bölcsődei ellátáshoz szükséges korszerű infrastruktúra létrehozására, energiatakarékos megoldások kiépítésére, megújuló energia alkalmazására és új munkahelyek létrehozására került sor, utóbbi a település népességmegtartó képességének javításához is hozzájárult. A kor követelményeinek megfelelően az épület akadálymentes megközelítése is megvalósult, és a kisgyermek gondozására szolgáló akadálymentes mosdó kialakításával az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítottá vált.

A bölcsőde átadására reményeink szerint 2024 tavaszán kerül sor.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat - által végzett tevékenység célja, hogy családgondozással, ellátások közvetítésével és szervező tevékenységgel járjon hozzá a gyermekek családban történő neveléséhez, testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésük elősegítéséhez, veszélyeztetettségük megelőzéséhez, illetve a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, továbbá a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került családok életvezetési képességének megőrzése, továbbá az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Pásztón a 20 fő befogadásra alkalmas Családok Átmeneti Otthona 2017-ben megszűnt. Így a krízishelyzetben lévő gyermekek-családok ideiglenes elhelyezése legközelebb Salgótarjánban oldható meg. Család- és Gyermekjóléti Központ (Tv. kötelezettség alapján működik) 2016. január elsejétől törvényi kötelezettség alapján működik az intézmény, a 3060 Pásztó, Rákóczi út 5. szám alatt, a volt Családok Átmeneti Otthona épületrészében. Szakmai tevékenysége az egész járás területére kiterjed az alábbi szolgáltatások biztosításával:

- esettanulmányok kirendelése hatósági intézkedés szükségessége esetén
- speciális szolgáltatások biztosítása (pszichológiai és jogi tanácsadás)
- készenléti szolgálat biztosítása (készenléti telefon munkaidőn túl)
- kapcsolattartási ügyelet
- óvodai és iskolai szociális segítség (a járás 33 köznevelési intézményében)

- szociális diagnózis felvétele
- a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása, havi rendszerességgel esetmegbeszélés és konzultáció biztosítása

Pásztói Család- és Gyermekjóléti Szolgálat A Család- és Gyermekjóléti Központon belül külön szakmai egységként működik és Pásztó közigazgatási területén látja el integráltan a család- és gyermekjóléti feladatokat. (Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint t Szt. 64. §).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az általános iskolák nagy gondot fordítanak a tanulók jó szabadidős programjainak biztosítására és az egészséges életre való nevelésre. Az általános iskolában térítésmentesen lehet az egyes sportágban sportolni, versenyezni, ezt a Herkules DSE, a Pásztói Kézilabda Club, PULC, valamint más egyesületek is biztosítják. A többi szakkört pedig a pedagógusok vezetik a 32 órás bent tartózkodásuk keretében. A tanórákon a pedagógusok használják a differenciálást, egyéni bánásmódot, a tananyagban rejlő multikulturális oktatási lehetőségeket (pl. népdalok, népmesék, szokások bemutatása, oktatása). Bevezették a rendszeres és általános vezetői hospitálásokat és kialakították intézményük Belső Önértékelési Csoportját is. Az óvodák, az iskolák, egyéb szervezetek, ha nem is teljesen kielégítő módon, de rendelkeznek az egészség megőrzéséhez, sportolási lehetőségekhez, szünidei és szabadidős tevékenységekhez szükséges infrastruktúrával.

A szabadidő kulturált eltöltését elsősorban az ingyenesen igénybe vehető délutáni foglalkozás kínálatukkal kívánják elősegíteni: a sporton kívül informatika, angol és német nyelvi szakkörök, énekkar, néptánc, természettudományi, kézműves foglalkozás.

Szünidei kínálatukban szerepel: a zenetanulás, erdei iskola, nyári táborok, színház és múzeumlátogatások, családi- és osztályprogramok

A hangszeres zenetanulást a helyi zeneiskola tanárai biztosítják, illetve az éneket tanító pedagógusok furulyáznak a gyermekekkel. Több intézmény, egyesület és a városlakók is várják a tanuszoda megépítését. A város e célok megvalósítását, természetesen nagymértékű állami támogatás felhasználásával valósítja meg, melyet fejlesztési programjában szerepeltet is. A tanuszoda megépítésére a város több mint 500 M Ft állami forrást kapott. A projekthez a város közel 70 M Ft önerőt vállalt, melyből a szükséges területet vásárolta meg.

E mellett - külső és saját források felhasználásával - 2015 őszén megépítésre került egy műanyag borítású többfunkciós (40x20 m) pálya. Ezen túlmenően országos MLSZ pályázatból megépült a műfüves kispálya (40x20 m). Mindkét kispálya a Hajós Alfréd úti sporttelepen került megépítésre és elsősorban a labdarúgás sportág részére. A Kishegyi Szabadidőparkban az utánpótlási korosztályt érintő labdarúgás háttere jelentős mértékben és minőségben fejlődött. Pálya és öltöző épült.

A gyógyhatású vízzel rendelkező városi strand, az önkormányzat forrásaihoz igazodva évről-évre megszépült és a szolgáltatások színvonala is emelkedett. Az iskolák kiveszik részüket a közösségi, generációkat összehozó civil önkéntes rendezvényekből is. Ennek keretében évről-évre megrendezik, az őszi Fut a Suli futóversenyt, melyen a tanulókon kívül a szülők és a külső partnerintézmények tanulói, munkatársai is részt vesznek. Mára e program városi sportnappá nőtte ki magát és több ezer résztvevőt aktivizál. Több olyan rendezvény is van az intézményekben, amelyet más intézménnyel, tanulókkal, gyerekekkel, szülőkkel és pedagógusokkal együtt szerveznek és valósítanak meg. Például a Farsangi bál, vagy a Jótékonyági Bál.

Mikszáth Kálmán Gimnázium és Kollégium

A Mikszáth Kálmán Gimnázium és Kollégium az intézmény iskolai és kollégiumi csoportjainak mindegyike részt vesz az egészségmegőrzést szolgáló programokon:

- a tantárgyi tantervekben megtervezett tanórai foglalkozásokon: biológia, osztályfőnöki, testnevelés órákon, stb.
- az intézmény által évi rendszerességgel szervezett egészségnapon, diáknapon és a kapcsolódó rendezvényeken
- az intézmény TE IS pályázaton nyert egészségfejlesztő és sport programokon
- a havi rendszerességgel megrendezésre kerülő természetjáró túrákon
- a jeles napok rendezvényein

A kollégium napi tervébe beiktatott szabadidős (pl. kézművesség) és sportfoglalkozások kínálnak lehetőséget a kollégista középiskolásoknak.

A sporttevékenység jobb szintre való emelésének két lényeges akadályja van:

1. Az iskolai tornaterem kis mérete és zsúfoltsága
2. A tornaeszközök hiányos és elhasználódott volta

A gyógytestnevelés foglalkozásait a Margit Kórház szakemberei biztosítják. Az intézmény 1 fő fejlesztő pedagógus végzettséggel rendelkező tanára a tanítás mellett tud egy-két diáknak segíteni a fejlesztésben, mivel főállású fejlesztő pedagógusa nincs az intézménynek. Az intézmény 1 fő pszichológust alkalmaz heti 1 napban. Továbbá az intézmény nem rendelkezik gyógytestnevelővel, logopédussal és gyógypedagógussal sem.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A településen a gyermekek étkeztetése a bölcsődékben, óvodákban és az iskolákban működő főzőkonyhák, ill. külsős beszállító cégek közreműködésével biztosított.

A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos információk az intézményeknél nevesítésre kerültek. Megállapítható, hogy ezen a területen jelentős változás nem történt az elmúlt években. A gyermekétkeztetés a városban a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően megoldott. Az óvodás, iskolás gyermekek nagyobb részben helyben (óvoda, iskola épületében-területén) fogyaszthatják el a biztosított ételleket. Az egyházi iskola tanulói számára az intézményéhez közeli étteremben biztosítják az ebédet.

Zsigmond Király Általános Iskolában az ingyenes gyermekétkeztetés az iskolai menzánkon zajlik. A hétvégi és a szünidei étkeztetés szervezeten nem megoldott. Civil és egyéb szervezetek szoktak kampányszerűen segítséget adni a nehéz sorsú tanítványoknak. Az iskolatej programkeretében 680 tanuló ingyenesen naponkénti tejtermékeket kap, mely tej, kakaó, joghurt, tejes desszert, pl. Túró Rudi lehet. Az iskolagyümölcs program keretében az első 6 évfolyam tanulói, naponta kapnak ingyenesen gyümölcsfélét, elsősorban almát, de körtét, szőlőt és más gyümölcsöket is.

A 2016. január 1-jétől bevezetett szünidei gyermekétkeztetés keretében az önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen köteles biztosítani, melyet Önkormányzatunk az étel elvitelével biztosít. A szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsőde és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, a tanulói jogviszonyban álló gyermekek számára a nyári szünetben minimum 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Ilyen irányú programokat a helyi civil szervezetek, a nemzetiségi önkormányzat, illetve a Városi Könyvtár és Művelődési Ház szervez.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az iskolai hátrányos megkülönböztetés terén jelentős pozitív változás történt az elmúlt évben. A korábbi gyakorlatban a két tagiskola között jelentős mértékű differenciálódás volt a roma és nem roma gyermekek felvételi számát illetően. Ez az intézmény összevonásakor még nem, de az iskolai feladatellátásában történt változás során megszűnt. Ez azt jelenti, hogy az iskola egyik épülete az alsó tagozatos, a másik épülete pedig a felső tagozatos tanulók számára biztosítja az oktatási helyet. Hasonló differenciálódás látható az egyházi iskola esetében is, ahol ugyan van roma gyermek felvétel, de azok száma jelentősen elmarad az állami iskolában tapasztalt roma gyermekek arányától. Kirívó hátrányos megkülönböztetés az iskolákban nem volt. Kiseb, kezelt roma, nem roma konfliktus főként a nagyobb gyermekek esetében és inkább a sportversenyeken, testnevelés órákon tapasztalható.

A Családsegítő Központ által végzett egyik speciális szolgáltatás a jogi tanácsadás: Különböző jogi kérdésekben, vitás ügyekben kaphatnak felvilágosítást, jogi tanácsot az ügyfelek. A központ munkatársai segítenek keresetlevelet, fellebbezéseket megírni. A 58 tanácsadás előtt az ügyfélnek minden esetben szükséges családsegítővel személyesen találkozni és rajta keresztül időpontot egyeztetni.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az óvodák és iskolák nagy figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű gyermekek, magántanulók esetében. A fejlesztő foglalkozásokat elsősorban a hátrányos helyzetű/roma tanulók veszik igénybe (különleges, egyedi bánásmód alkalmazása, differenciált felzárkóztató módszerek, stb.). Ők képviselnek nagyobb arányt a kedvezményes étkeztetésben, a napközis ellátások ingyenes biztosításánál, valamint az ingyenes tankönyvek igénybe vételénél is. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai is sokkal nagyobb figyelmet fordítanak erre a tanulói szegmensre, mint az átlagos adottságokkal rendelkező tanulóakra. Az elmúlt években megnövekedett az igény a hátrányos helyzetű gyerekek problémáinak, gondjainak egyedi és speciális kezelésére. Ehhez a megfelelő szakemberek megtalálhatók az intézményekben, vagy szükség esetén külső szakembereket vonnak be.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

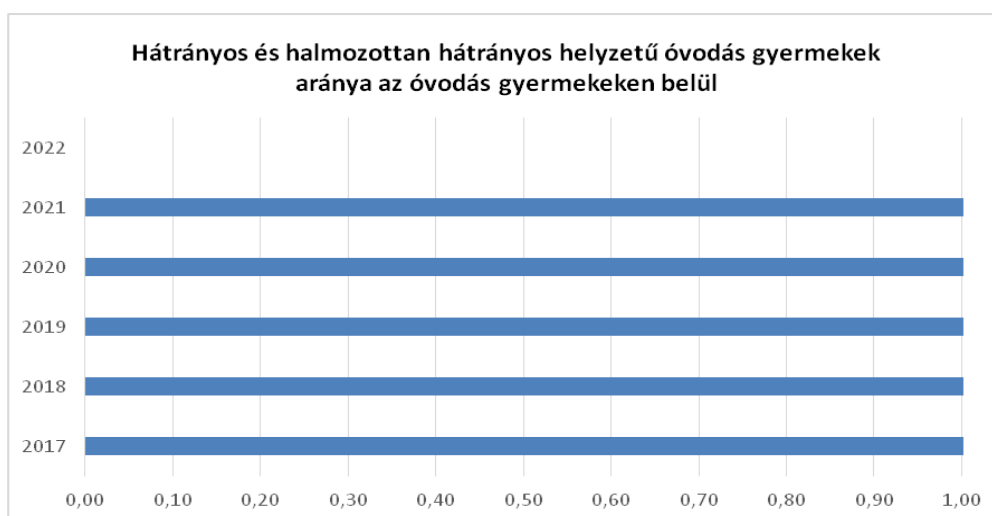
Intézményeink kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére.

Az általános iskolában végzett kompetencia-mérések és a nyelvi országos mérés eredményei elérik, általában meg is haladják az országos átlagot, annak ellenére, hogy a tanulók rendkívül eltérő szociokulturális környezetből jönnek. Ezt elsősorban a magas hozzáadott pedagógiai érték magyarázza, a nevelőtestület szakmai színvonalán túl pedig a pedagógiai programunk sajátossága teszi lehetővé. A Zsigmond Király Általános Iskolában csoportbontásban tanítják a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyakat, illetve a két tanított nyelvet, valamint az informatikát.

További feladatok: folytatni a leszakadással veszélyeztetett tanulók feltérképezését, az érintett tanulók esetében a külső és belső szakemberek munkájának összehangolása. További feladat az országos támogató programokba való bekapcsolódás. A Gimnáziumban a gyógytestnevelés foglalkozásait a Margit Kórház szakemberei biztosítják. Az intézmény 1 fő fejlesztő pedagógus végzettséggel rendelkező tanára a tanítás mellett tud egy-két diáknak segíteni a fejlesztésben. Főállású fejlesztő pedagógusa nincs az intézménynek, mint ahogyan nincs gyógy testnevelője, pszichológusa, logopédusa és gyógypedagógusa sem.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	312	28	8,97
2018	306	31	10,13
2019	294	12	4,08
2020	295	14	4,75
2021	297	20	6,73
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

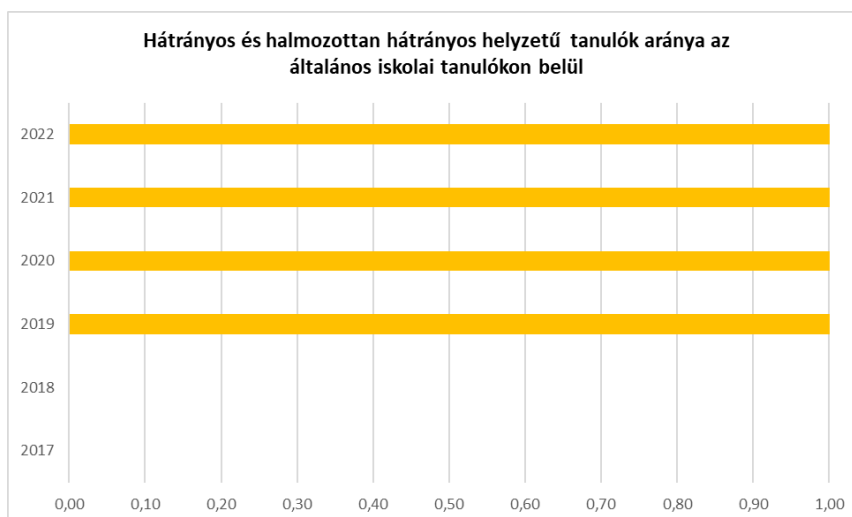

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma 2017 évi 28 főről 2021 évi 20 főre csökkent, arányuk az óvodás gyermekeken belül 2017 óta 8,97% alatt van.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	89	n.a.
2018	n.a.	97	n.a.
2019	881	89	10,10
2020	793.	89	11,22
2021	817	101	12,36
2022	804	86	10,69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma 2017 évi 89 főről 2022 évi 86 főre csökkent, arányuk az általános iskolai tanulókon belül 11% alatt van.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	3	1	10	63	0	0
2018	4	1	8	57	0	0
2019	1	0	2	14	1	3
2020	4	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	5	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4. a) 3. számú táblázat megmutatja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának alakulása a középszintű oktatásban.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	57	126
2018	71	122
2019	68	131
2020	65	132
2021	60	132
2022	63	128

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4.a) 4. számú táblázatból megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma és a halmozottan hátrányos gyermekek száma is a legkisebb mértékben emelkedett.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.) ;

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	225	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,00	17,00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	19	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	18	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	9	9
Kisegítő személyzet	6	6

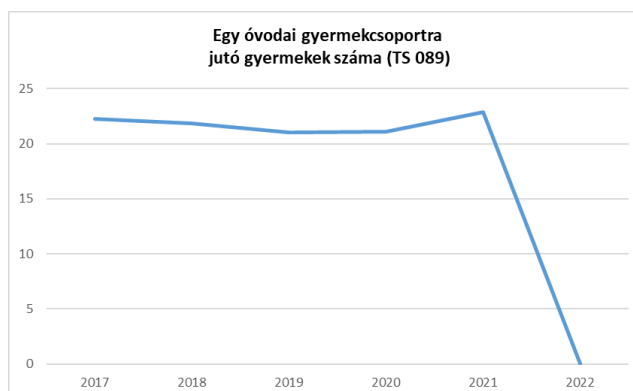
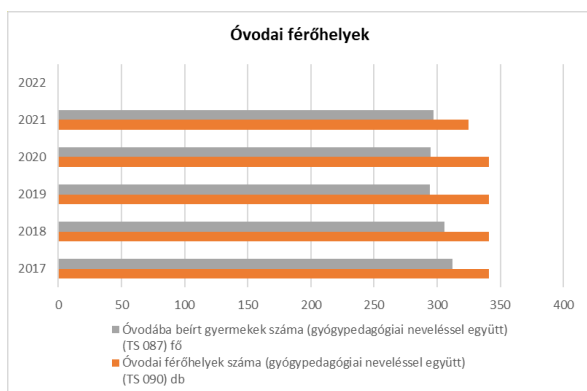
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	14	341	5	312	2	15	22
2018	n.a.	14	341	5	306	2	15	22
2019	n.a.	14	341	5	294	2	11	21
2020	n.a.	14	341	5	295	2	9	21
2021	n.a.	13	325	5	297	1	4	23
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8.§-a szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

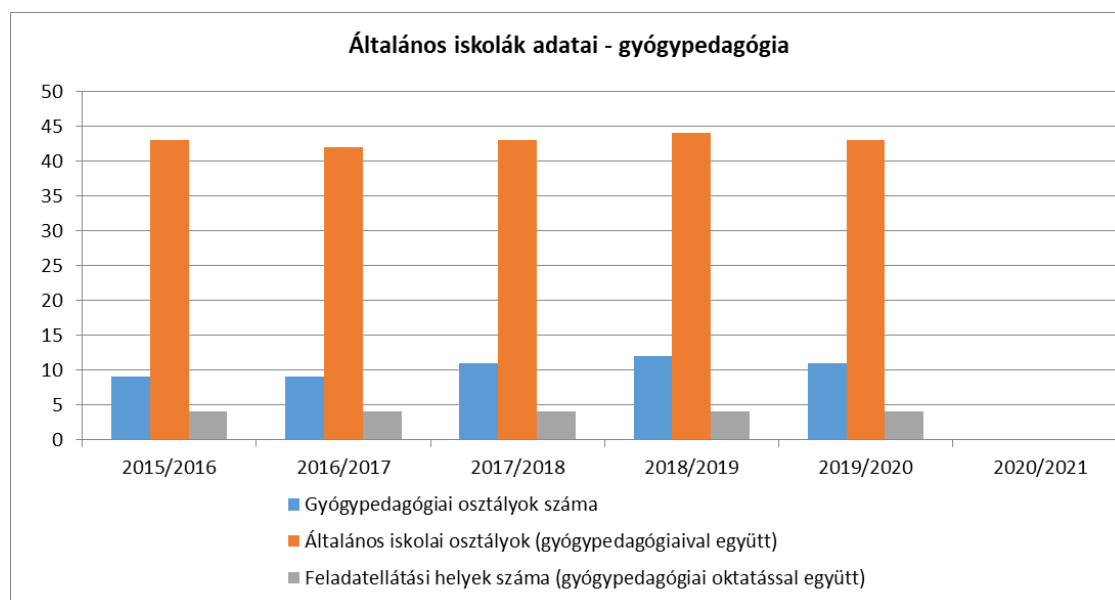
A gyerekek óvodai nevelése városunkban jelenleg egy önkormányzati fenntartású óvodában és tagóvodáiban, a Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban és egy egyházi fenntartású intézményben zajlik.

Az óvodába beíratott gyermekek száma 6 év alatt 15 fővel csökkent 2021 évben 297 fő volt, mely létszám nem érte el az óvodai férőhelyek számát, 325 főt. 2021-ben az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma 23 fő, az óvodai gyermekcsoportok száma 13-ra csökkent.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	9	43	4	20,53	33,18
2018	9	42	4	20,90	30,07
2019	11	43	4	20,28	29,82
2020	12	44	4	20,27	32,29
2021	11	43	4	20,88	31,40
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Oktatás:

Az általános iskolában nyolc évfolyamon országosan egységes követelmények szerint alapfokú nevelés-oktatás folyik. Az általános iskola a tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra. A városban 2 általános iskola: a Zsigmond Király Általános Iskola és a Magyar Szentek Római Katolikus Óvoda és Általános Iskola működik.

Pásztó város általános iskoláinak személyi feltételeit vizsgálva örömteli tény, hogy a tanítók és tanárok álláshelyei teljesen, illetve nagyobb részben szakemberekkel betöltött. Az egyéb iskolai szakszemélyzet ellátottsága már hagy kívánni valót maga után. Látható, hogy e feladatellátáshoz szükséges kiegészítő személyzet szinte teljes mértékben rendelkezésre áll.

A vizsgált időszakban megállapítható, hogy az általános iskolai osztályok száma azonos 43, az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma 20,88 fő, mértéke az elmúlt hat évben jelentősen nem változott. A más településről bejáró tanulók aránya 2021-ben 31,4%, összeségében csökkenést mutat.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	93
2018	113
2019	123
2020	96
2021	107
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma változó 93 és 123 fő között alakult, 2021-es tanévben 107 fő volt.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésről, jogellenes elkülönítésről nincs tudomásunk. Az adott évben tanköteles korba lépő gyermekeket április 1. és április 30. között, kell beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a szabadon választottiskola első évfolyamára. A középfokú oktatási intézményekbe a tanulók tanulmányi eredményeik, vagy a felvételi vizsga (központi írásbeli és szóbeli) eredményeik alapján jutnak be. A felvételi ponthatárokat az oktatási intézmények határozzák meg.

Az átlagtól eltérő gyermekek fejlődéséhez vezető széles út felkínálása. A beilleszkedési és tanulási nehézséggel, magatartási zavarral küzdő BTMN-es gyermek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése, megfelelő szakemberek közreműködésével hathatós segítség nyújtása. A differenciált fejlesztés, foglalkoztatás operatív megvalósítása. A tehetséggondozást magában foglaló pedagógiai munka szervezése, a tehetségek azonosításának és bontakozásának segítése. Preventív testnevelés, gyógytestnevelés megszervezése a mozgásszervi rendellenességek megelőzésére. Sajátos nevelési igényű gyermekek szakvélemény alapján történő integrált nevelésének biztosítása megfelelő szakemberek közreműködésével. Gyermekek joga van, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

A hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség fogalmának törvényi meghatározása, az egyénhez igazodó fogalmi értelmezések, elhatárolások egyre gyakrabban részei a mindennapi óvodás életünknek. A hátrányok főbb okainak – anyagi, szociális, fejlődésbeli – és a veszélyeztetettség főbb okainak feltárása szolgáltatja az alapot a feladatok megfogalmazásához, a pedagógiai tevékenységek megválasztásához. A hátrányok okainak lehetőség szerinti megszüntetése, kompenzálása a fejlődésük elősegítése. A szülőkkel kialakított folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás, tanácsadás a problémák megoldása, feloldása érdekében. Kapcsolattartás a megfelelő segítő szervekkel /gyermekvédelmi tevékenységeknél felsorolva /. Az egészségileg hátrányos, születési rendellenességgel született gyermekek érdekében kapcsolat kialakítása a gyermekorvossal, védőnővel. A megelőzés, prevenció rendszerességének hatása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését az óvodai csoportokban a többi gyermekkel együtt nevelve valósítják meg. Az óvodai nevelés, az óvodai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a gyermek egészségügyi rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja. A tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottság véleménye alapján egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv (egyéni haladási napló)

alapján – biztosítják egyéni megsegítésüket. A sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése érdekében biztosítják, hogy a fogyatékosság típusának megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse az óvodapedagógusok munkáját.

A tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából az iskola integrációs felkészítést szervez. Az integrációs felkészítés megszervezése során a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

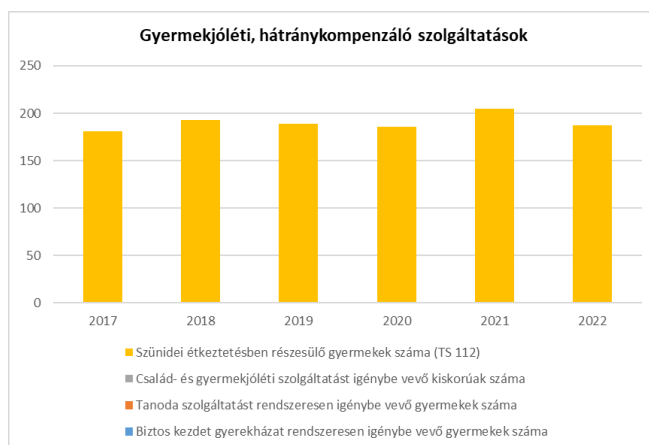
Erre vonatkozó adattal az Önkormányzat nem rendelkezik.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A jogszabályokban jelzett kötelezettségek mellett, a hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó pozitív diszkrimináció elemei az előzőekben bemutatásra kerültek. Ki kell emelni a speciális segítséget nyújtó szakemberek szerepét, jelentőségét és egyre fokozódó szerepét. Az igényekkel együtt még mindig nincs kellő számú szakember. Bursa Hungarica, ösztöndíj pályázat

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	63	181
2018	0	0	101	193
2019	0	0	94	189
2020	0	0	97	186
2021	0	0	101	205
2022	0	0	102	187

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások megoszlását a fenti táblázat mutatja. A család és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma éves szinten folyamatosan 100 fő körül mozog. A szünidei étkezésben részesülők száma a 2017 évi 184 főhöz képest 2022 évre 187 jelentős változást nem mutat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
HH/HHH tanulók között magas a hiányzás, a nem fizetős szabadidős programok száma még mindig alacsony, a kompetencia-mérések nem minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus, stb.).	Országos fejlesztési programokba való bekapcsolódás, módszertani képzések szervezése, segítő szakemberek bevonásának növelése, ingyenes szabadidős programok támogatása.
Az oktatási-, nevelési-, kulturális-, sport és egyéb létesítmények nem megfelelő állapota, részbeni hiánya (tanuszoda, sportcsarnok, stb.).	Az oktatási-, nevelési-, kulturális-, sport és egyéb létesítmények műszaki- és környezeti állapotának javítása, új létesítmények építése.
Ifjúság körében létező agresszió, alkohol, drog probléma. Társas és közösségi kapcsolatok hiánya, ingerszegény környezet.	Bűn és balesetmegelőzés, prevenciók programok biztosításának segítése. Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésének segítése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról.
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról.
- A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében, egyenlő bánásmód illeti meg őket a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén, a szociális biztonság területén. A munkaviszonnal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

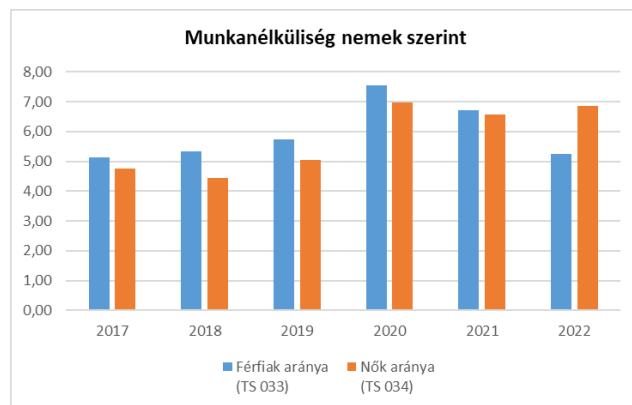
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében;

Hazánkban ma általános a kétkeresős modell, amely egyfajta gazdasági kényszer következménye. Kutatások rámutatnak, hogy a munka- és a családi feladatok ellátásában a korábban nagyon merev nemi szerepek fellazulása figyelhető meg, amit a férfi és női iskolai végzettség szintje befolyásol. (Kaszás-Korén, 2012). A rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása Magyarországon elmarad az EU más, elsősorban északi és nyugati tagállamaiétól. Bár a részmunkaidő, távmunka, munkakör megosztás stb. alkalmazására jogilag lehetőség lenne, (2012. I. tv. a munka törvénykönyvéről), és preferenciájuk is nő a női munkavállalók körében, a lemaradás jelentős. A női vezetők középvezetői szinten történő megrekedése (ún. üvegplafon jelenség) mind az EU-ban, mind Magyarországon jellemző. Az Economist 2016-ban készült üvegplafon-indexének számítása szerint Magyarország a skandináv államok után van a rangsorban, de mint arra kutatók rámutattak ebben az eredményben jelentős szerepet játszik a nők alacsony bérhátránya a rosszul keresők körében és a szülés utáni nagyvonalú állami juttatások rendszere.

A magyar nők naponta átlagosan egy órával több időt töltenek munkával, mint a férfiak, ami az otthoni munkavégzésből adódik. A Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség szerint a nők foglalkoztathatósága a gyermekszám függvényében romlik, s ez összefügg az otthoni feladatok hagyományosan egyenlőtlen elosztásával is. A KSH felmérése megállapította, hogy a gyermeknevelési ellátást igénybe vevő nők szerint a munkába való visszatérést leginkább a munkáltató viszonyulása és a bölcsődei ellátás biztosíthatósága befolyásolja. (2014) Minél többet áldoz egy munkahely a munka és a magánélet egyensúlyát megteremtő intézkedésekre, annál inkább emelkedik (és nemcsak a női) munkavállalók elkötelezettsége (Kaszás-Korén, 2012).

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	5,13	4,75	4,94%
2018	5,33	4,43	4,88%
2019	5,73	5,04	5,39%
2020	7,56	6,98	7,27%
2021	6,72	6,56	6,64%
2022	5,26	6,87	6,07%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

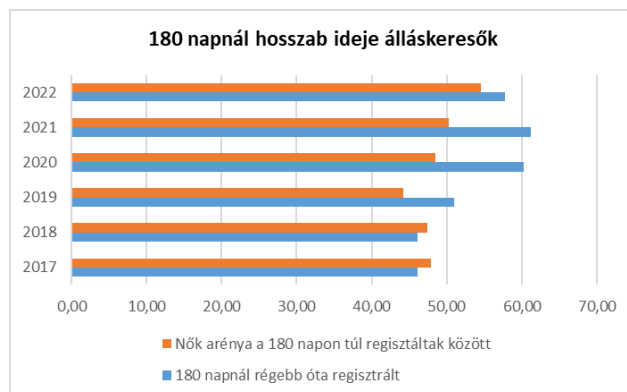

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a munkanélküliek száma a 2017 évi adatokhoz képest 2022-ig emelkedő tendenciát mutat. A munkanélküliség nemek szerinti megoszlásában a nők aránya folyamatosan változó, de aránya alacsonyabb, mint a férfiaké.

A nők elhelyezkedési esélyei az elmúlt időszakban jelentős mértékben nem változtak. A nők nagy része helyben, elsősorban az egészségügy, a kereskedelem, az oktatás, a szolgáltatás és az önkormányzat intézményeiben dolgoznak. Nagymértékben nőtt az EGLO Magyarország Kft pásztoi gyáranak létszáma, mely elsősorban a finom motorikus mozgást igénylő tevékenységre keres női munkaerőt. A női munkaerő jelentős része naponta ingázik. Nyilvántartással nem rendelkezünk az ingázó nők létszámára vonatkozóan, de az tapasztalható, hogy nagy számban a környező nagyvárosok (Gyöngyös, Hatvan, Gödöllő) ipari üzemekben dolgoznak. Bejárásuk a vállalatok által szervezett buszokkal megoldott. Több esetben tapasztalható, hogy már személygépkocsikat is biztosítanak a bejáró nőknek.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	46,05	47,86
2018	46,13	47,45
2019	50,93	44,24
2020	60,28	48,45
2021	61,2	50,21
2022	57,73	54,55

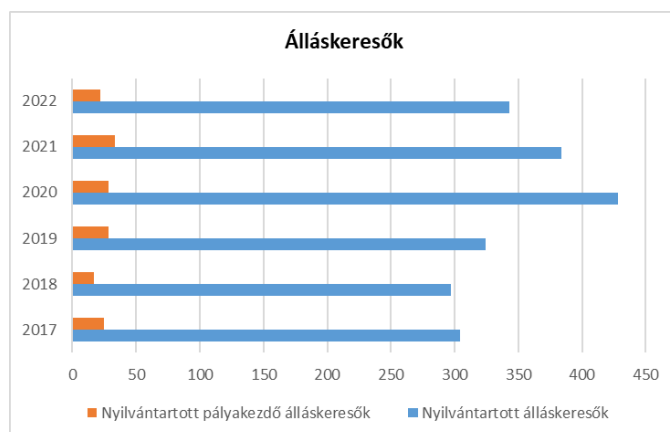
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	304	25
2018	297	17
2019	324	28
2020	428	28
2021	384	33
2022	343	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb idejű álláskeresők arányában a vizsgált időszakban emelkedés mutatkozik, a munkanélküliek aránya a 2017 évi 46,05%-ról 2022 évre 57,73%-ra emelkedett. A nők arányában a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők körében szintén növekedés tapasztalható 47,86%-ról 54,55%-ra.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya csökkent, számuk a nyilvántartott álláskeresők számához képest nem jelentős.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban;

Az esélyegyenlőségi program általános bemutatásánál nevesítésre kerül az azok a szervezetek, intézmények, amelyek segítik a pástói nők ez irányú tevékenységét. Ezek közül kiemelkedik Nők Civilben Egyesület és a Kontakt Alapítvány.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei;

Nagyon fontos, hogy a hátrányos helyzetű álláskereső nők képzési színvonala tovább emelkedjen, és azok egyre jobban közelítsenek a mai kor igényeihez igazodó munkáltatói elvárásokhoz. Ma már jól érzékelhető, hogy érettségi, szakmai végzettség, informatikai ismeretek nélkül az elhelyezkedés már szinte lehetetlen, vagy ha sikerül is, akkor ez rendkívül igen alacsony munkabér mellett történik. A képzés szükségessége a fiatalok mellett a középkorú vagy idősebb női álláskeresők korosztályának is fontos, mert ők képezik az álláskeresők nagyobbik részét. Ők azok, akik a rendszerváltás, gazdasági válság óta kisebb mértékben tudtak elhelyezkedni, mivel a jelzett időszakban még segéd, vagy betanított munkát végeztek. Számukra az elsődleges munkaerő piacon elhelyezkedni ma is nehéz, mert a közelben lévő, nagy létszámot foglalkoztató gyárak technológiájának kezelése, és az előállított termékek minősége korszerű tudást igényelnek. Számukra továbbra is fenn kell tartani az általános iskola elvégzésének, az OKJ-s képzések megszerzésének, valamint a gimnáziumi érettségi elérésének esélyét. Ennek jövőbeni tervezése azért is fontos, mert a tervezett vállalati és ipari park fejlesztések meg fogják követelni a helyben lévő, képzett munkaerő meglétét. Jelenleg az tapasztalható, hogy az alacsony iskolai végzettségű, középkorú, jó manuális készséggel rendelkező hölgyek a környező ipari területek gyáraiban, több műszakos munkarendben alacsony presztízsű, összeszerelő jellegű munkát végeznek. A helyben történő női foglalkoztatás jelentős része az ipari területen, az EGLO Magyarország Kft.-hez,

valamint a Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft.-hez kötődik. A két gyárban foglalkoztatott dolgozói létszám megközelíti az 1 000 főt!

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség);

Sajnálatos tény, hogy hátrányos helyzetű megyénk és kistérségünk dolgozóinak munkabére jelentős mértékben elmarad az országos átlagtól. Az ingázás és a munkanélküliség is hasonló magas arányt mutat a városban és a térségben is. Így a dolgozók örülnek annak, hogy kevesebb bérért helyben, vagy lakhelyéhez közel tudnak elhelyezkedni. Ez nem csak a megyében, a járásban, hanem városunkban is tapasztalható. Hátrányos megkülönböztetés a mélyszegénységben élő-és roma nők esetében volt tapasztalható, elsősorban az elsődleges munkaerő piaci szektorban. Ha egyre csökkenő mértékben is, de még mindig előfordul, hogy a nem kellő gazdasági, lakhatási, szociális körülmények között élő emberek kiválasztásánál hátrányt szenvednek az egyébként is hátránnyal küzdő nők. Ez sok esetben egyet jelent a családokat is érintő hátrányok fennmaradásával, sőt azok növekedésével. Ugyan is, ha az anya nem tud elhelyezkedni az elsődleges munkaerő piacon, akkor nem jut bérhez, és jobb esetben a közfoglalkoztatottként kap munkát. Ez viszont több tíz ezer forint bérkülönbözetet jelent havonta. A közfoglalkoztatás területén jóval több nő dolgozik, mint férfi. Az alacsony pozíciójú munkakörökben főleg a betanulási időszakban általában minimálbért fizetnek a munkáltatók. A termelés, szolgáltatás és kereskedelem területén dolgozó nők egy része minimálbért keres, vagy csak kisebb mértékű, úgynevezett összehasonlító bért kap. Vagyis a munkáltatók figyelik a konkurenské bérézését és ahhoz igazítják saját bérezési rendszerüket is. Pásztón a közép-és nagyvállalat esetében ettől eltérített, magasabb kereseti lehetőségek tapasztalhatók. Az állami szektorban foglalkoztatott nők esetében (kórház, iskolák, óvodák, intézmények, önkormányzat, stb.) a bérezés az előírtaknak megfelelően van megállapítva. Tény, hogy több olyan alacsony képzettségű és beosztású női dolgozó kap még mindig alacsony bért, akik akár már 20, 30 vagy akár 40 évet is ledolgoztak. Ezek azok a szakterületek ahol a női dolgozók részaránya sokkal magasabb, mint a férfiaké. Öt-tíz évvel ezelőtt az elsődleges munkaerő piacon a férfiak által vállalt túlmunka, jelentős mértékben meghaladta a nők által vállalt mennyiséget. Az elmúlt években ez folyamatosan csökkent és a nagyobb vállalkozásoktól kapott információk alapján ma már a nők is egyre több túlmunkát vállalnak. Valószínűsíthető, hogy az alacsony színvonalú bérezésüket ezzel tudják elfogadható mértékűre növelni. Ez természetesen a család és a gyermekekre fordított idő rovására megy.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

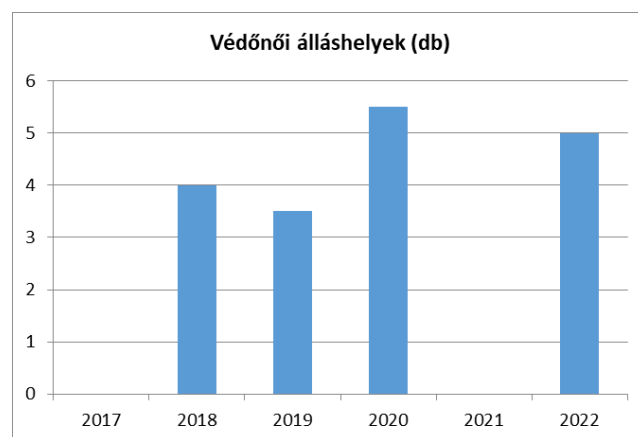
A munkaképes korú, munkavégzésre alkalmas nők munkaerő piaci elhelyezkedését nagyban befolyásolja a városban működő gyermekek ellátásával kapcsolatos szolgáltatások megléte és színvonala. Pásztó önkormányzata 1995-ben szüntette meg bölcsődéjének működtetését. Ebben az időszakban a város lakónépessége 10.000 fő fölött volt, így az ellátás kötelező önkormányzati feladatként jelentkezett. A bölcsőde újraindítását több esetben kezdeményezték a szülők, de annak fenntartására az önkormányzat, forrást nem tudott biztosítani. A bölcsődés 117 korú gyermekek száma 2012-ben 60 fő körül volt, 2015-ben 30-40 főre csökkent, mely ma 20-25 fő körüli nagyságra becsülhető. Ezek közül többen főállású anyák, többen nagyszülőknél tudják elhelyezni gyermeküket, többen pedig a működő privát bölcsődét veszik igénybe. Természetesen vannak olyan anyukák, akik második gyermekük nevelése mellett tudják biztosítani a bölcsődés korú kisgyermek ellátását is. Ezt támogatja a kormányzat gyermekvállalással, családalapítással kapcsolatos rendszere. A városi 14 férőhelyes új, a mai kor követelményeinek is megfelelő színvonalú intézmény működik. A városban működő állami és egyházi óvodák biztosítani tudják a szükséges gyermeklétszám elhelyezését nem csak városunkból, hanem a környező települések egy részéről is. A város több vállalkozása, intézménye és szolgáltatója veszi figyelembe a

kisgyermekes munkavállalójának igényeit, amikor különböző kedvezmények biztosításával támogatja a dolgozó nők munkavégzését.

A családok számára létfontosságú, hogy amilyen hamar lehet, a szülők visszatérhessenek a munkaerőpiacra. A lakosság egy része nem helyben dolgozik, jelentős mértékű az ingázó munkavállalók száma. A bölcsődei, óvodai férőhely hiány megoldása szükséges, hogy a pásztoi kisgyermek a kezdetektől fogva helyben nevelkedhessenek és helyben vegyék igénybe a szükséges szolgáltatásokat. Továbbá fontos lenne, hogy a családbarát munkahelyek száma a településen emelkedjen, bár a SARS-Cov-2 járványnak köszönhetően, a home office-ban, vagy részben home office-ban végezhető állások száma megemelkedett.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	4	n.a.	-
2019	3,5	n.a.	-
2020	5,5	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	5	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

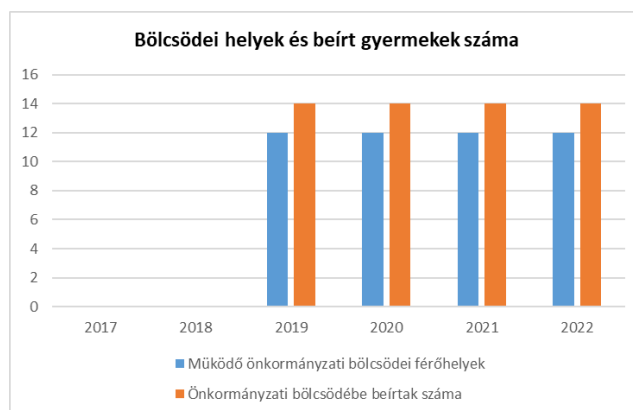

Jelenleg 5 védőnő látja el az 5 fős státuszra meghatározott feladatokat. A városban a gyermekek és az anyák védelmét szolgáló védőnői hálózat a törvényi előírásoknak megfelelően működik. A védőnők a város területét felosztva tartják a kapcsolatot az érintett kismamákkal és anyukákkal. Általánosságban megállapítható, hogy a születendő, vagy megszületett gyermekek megfelelő körülmények közé tervezettek, illetve megfelelő körülmények között élnek. Sajnos az is több esetben tapasztalható, hogy több csecsemő csak a minimális feltételeket, családi, érzelmi kötelelékeket- és biztonságot kapja meg. A védőnők őket és családjukat kiemelt figyelemmel kísérik. Nagyon fontos hogy a városban élő gyermekek a lehető legjobb színvonalú szolgáltatásban részesüljenek. Ehhez járul hozzá a családtervezést, gyermekvállalást segítő védőnői szolgálat, amely jelenleg 5 betöltött álláshelyet jelent. A csecsemők és a kisgyermek a városban megfelelő színvonalú - az elmúlt években fejlődő - egészségügyi és egyéb szolgáltatást vehetnek igénybe. A család és nővédelmi gondozást a védőnők mellett nővérek, orvosok, egyéb szakemberek és civil szervezetek is segítik. A Gyermekjóléti Szolgálat és az egyéb tanácsadók tartanak kapcsolatot az anyával-apával és a családdal. E területhez kapcsolódó egyéb szolgáltatások tekintetében változás nem történt.

Pásztó dinamikus fejlődő település, ahol a gyermeklétszám folyamatosan növekszik. Emiatt szükségessé vált a településen bölcsőde megnyitására, amely pályázati segítséggel jött létre. A bölcsőde nyitott a szülők, más intézmény nevelői és az érdeklődők számára, betekintést nyerhetnek a bölcsődei élet mindennapjaiba. 2024-ben megnyithatja kapuit az új bölcsőde Pásztón. Az új intézmény több mint 440 millió forintos támogatásból valósul meg és a tervek szerint összesen 28 gyermeket látnak majd el a mindennapok során.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	12	14
2020	12	14
2021	12	14
2022	12	14

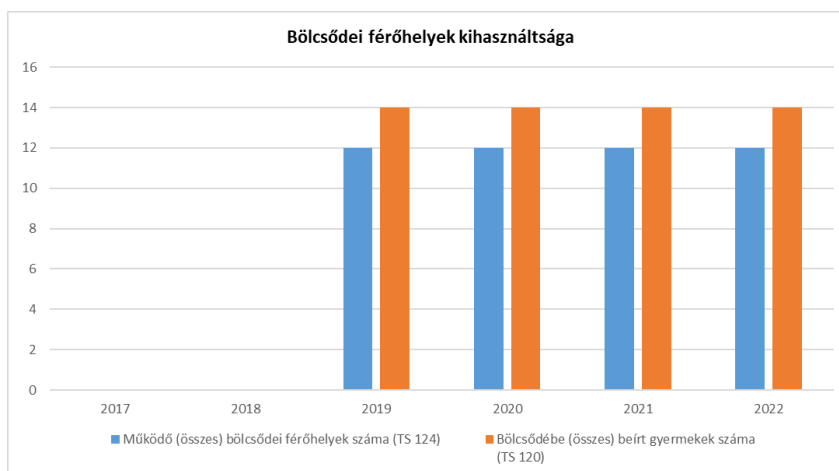
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	13	8	0	0	0	0
2018	0	0	13	11	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	12	14
2020	0	0	7	7	0	0	12	14
2021	0	0	0	0	0	0	12	14
2022	0	0	0	0	0	0	12	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A lakosságszámot figyelembe véve megállapítható, hogy Pásztón mind a házi orvosok, mind pedig a házi gyermekorvosok túlterheltek, infrastrukturálisan nehezen tudnak felkészülni a növekvő lakossági igények ellátására. Az egészségügyben évek óta tapasztalható és egyre súlyosabbá váló szakemberhiány miatt komoly nehézségbe ütközik a praxisok betöltése.

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

A területi védőnő a családtervezéssel, anya és gyerekgondozással kapcsolatosan a következő feladatokat látja el:

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, életmód tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése;
- a várandós anyák gondozása
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal,
- szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- kisgyerekkorú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében
- folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek
- kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek
- fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt
- veszélyeztetett csecsemők és gyermekek figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat
- haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek, otthoni ápolására,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése,
- nyilvántartása, jelentése,
- az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, hygienes ellenőrzésese,
- a gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek
- bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá
- tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

Az iskolát ellátó védőnők a 6-18 évesek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző iskola-egészségügyi ellátásában vesznek részt. Az iskola-

egészségügyi ellátás az iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll. Az iskola-védőnők többek között egyéni és csoportos egészségfejlesztő tevékenységet, valamint vizsgálatokat, szűrővizsgálatokat végeznek, közreműködnek a védőoltások szervezésében és teljesítésében, szorosan együttműködnek az oktatási intézmény dolgozóival. A kórházi védőnő a szülészetben, újszülött osztályon dolgozik és a várandós- és gyermekágyas anyák ellátásában, a szoptatás segítésében, az anya- és újszülöttjének hazabocsátásának előkészítésében, az egészségnevelésben vesz részt. Feladatok közé tartozik a válságban lévő várandós anyák segítése, támogatása, illetve a terhesség megszakítás előtti és utáni tanácsadás.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásáról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó, nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. 2020. január 1-től jogszabályváltozás miatt a családvédelmi koordináció, mint feladat jegyzői hatáskörbe került.

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája. A helyzetet nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

A családon belüli erőszak a társadalom szinte minden szegmenséhez köthető, de talán a legdrasztikusabb esetek mégis a megélhetési gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű társadalmi rétegnél tapasztalhatók. A nőket ért erőszakot az elmúlt években elfogadott jogszabályok nagyon szigorúan büntetik és a különböző szankciók is jelentős visszatartó hatásúak más hasonló problémával küzdő családok esetében. A zaklatás és a szexuális zaklatás, valamint a családon belüli erőszak miatt történő bejelentések száma a szakemberek szerint még mindig alul marad a ténylegesen megtörtént esetekhez képest. Fontos a fiatalok, nők jogainak megismertetése, az esetleges problémák elkerülésének ismertetése és az ehhez kapcsolódó információ átadás. A polgároknak ismerniük kell a témához kapcsolódó megelőzés és elkerülés lehetőségét annak érdekében, hogy az egyre szigorodó büntetéseket elkerüljék.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Pásztó Városi Önkormányzat 2015. december 31-én megszüntette a 12 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonát. Más anyaotthon Salgótarjánban működik.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Megállapítható, hogy a nők társadalomban betöltött szerepe egyre nagyobb hangsúlyt kap. Városunk intézményeiben és a városban működő vállalkozásoknál is egyre több vezető beosztású nővel találkozunk. Ez azért is jó, mert a nagyobb létszámú női beosztottak problémáját, a női vezető jobban át tudja érezni, így annak megoldását is hatékonyabban tudja kezelni, mint egy férfi

vezető. A városi Képviselő-testületének 2011-től folyamatosan van nő képviselő tagja. Örömteli hogy Pásztói Járás Bíróság vezetője is nő, és a Nógrád Megyei Közgyűlésben is van pásztói női képviselő. Számos társadalmi szervezet, egyesület vezetője nő, akik igen nagy aktivitást mutatnak a különböző rendezvényeken való részvételben és emellett önálló programok is szerveznek. Közöttük találhatjuk azon vezetőket és aktivistákat is, akik évente több esetben is segítséget nyújtanak a hátrányos helyzetű nőknek, gyermekeknek és családoknak. A városi civil- és egyházi szervezetek több esetben élelmiszert, ruhát, bútort és egyéb használati tárgyakat biztosítottak az arra rászorulóknak. Munkájukat több esetben a város és a megye kitüntetések adományozásával ismerte el.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fentiekben jelzett eredmények mellett meg kell állapítani, hogy a hátrányos helyzetű nők kiszolgáltatottságuk, rászorultságuk, információ hiányuk és egyéb okok miatt nem tudnak olyan szinten bekapcsolódni a város civil életébe, mint azt az őket érintő problémák sokszor igényelnék.

Az önkormányzati intézmények működtetése során figyelembe kell venni a nemek eltérő helyzetét és szükségletét és törekedni kell speciális problémáik megoldására. Új bölcsőde épül Pásztón ezzel jelentősen bővült a bölcsődei férőhelyek száma, ami a gyereke nappali ellátásnak biztosításával esélyt teremt a nők munkában való visszatérésére.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkába állás, vagy az oda való visszatérés nehezített az iskolai végzettség, a gyermek felügyelet hiánya és az ingázás miatt.	Humán erőforrás emelése, családbarát munkahelyek létrehozásának támogatása, bölcsőde működtetése, generációkat összehozó civil önkéntes programok támogatása.
Kisgyermekes anyák elszeparálódása a társadalom aktív részétől. A szülők körében a nevelési alapelvek meglétének hiánya.	Baba-mama klubok működésének segítése. Előadások, workshopok szervezése szakemberek bevonásával.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

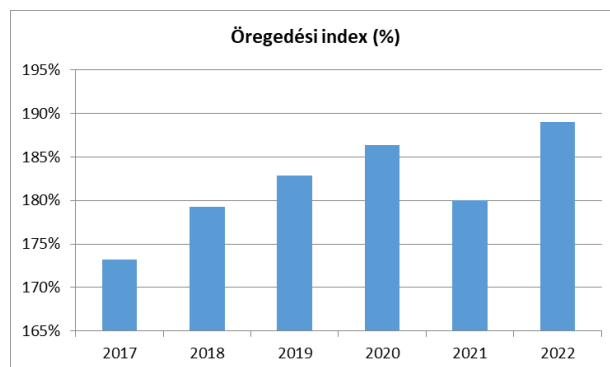
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális probléma ma Magyarországon. Az utóbbi évek munkanélkülisége, a közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú- és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás, melyet a járási hivatal állapít meg. Az időskorúak járadéka jövedelmi jogosultsági határainak forintban kifejezett összegét a Kormány évente rendeletben határozza meg

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 855	1 071	173,20%
2018	1 902	1 061	179,26%
2019	1 925	1 053	182,81%
2020	1 983	1 064	186,37%
2021	1 993	1 107	180,04%
2022	2 022	1 070	188,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

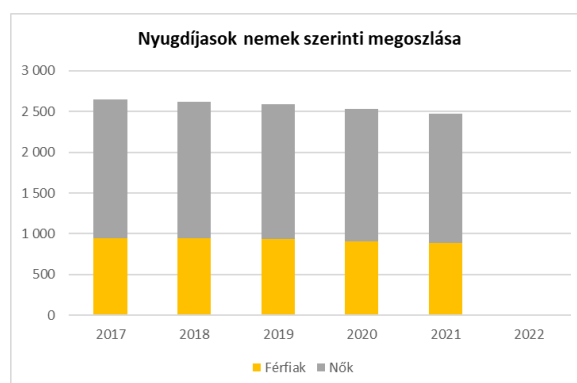
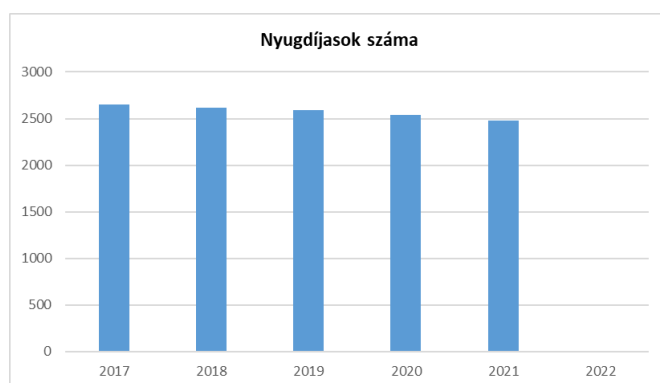

Pásztón folyamatosan nő a 65 év feletti lakosok száma, mely 2022 évben 2022 fő volt. A 65 év feletti állandó lakosok száma emelkedő tendenciát mutat, viszont a 0-14 éves korú lakosok száma stagnál. Fentiek miatt az öregedési index is nőtt, a 2017 évi 173,20 %-ról a 2022 évi 188,97%-ra. Pásztó város lakónépessége évről-évre folyamatosan csökken. Megállapítható, hogy a városban az öregek jelentős arányban és számban élnek és rájuk a továbbiakban is megkülönböztetett figyelemmel kell lenni. Továbbra is valós veszély a kisvárosi környezetben, sokszor önálló családi házakban élő idősök elmagányosodása és felügyeletük hiánya.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	951	1 701	2652
2018	943	1 677	2620
2019	936	1 651	2587
2020	911	1 624	2535
2021	886	1 589	2475
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők esetében megállapítható hogy a férfiaknál és a nők esetében is minimális fogyás tapasztalható 2017-2021 között. A nyugdíjellátást közel 703 nővel több veszi igénybe, mint férfi. Pásztó valamivel több, mint 8500 fős összlakosságából, 2017-ben több mint 6000 fő az aktív korú lakosok száma (15-64 év), melyhez közel 2475 nyugdíjas korú lakos kapcsolódik. E tendencia változása nem is várható, mert a nők 40 éves munkaviszonyához kapcsolódó nyugdíjba vonulási lehetősége, további nyugdíjas létszámnövekedést fog eredményezni. Az öregségi nyugdíjban részesülők nemenkénti megoszlását vizsgálva ugyan azt tapasztaljuk, mint a nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások nemenkénti megoszlása esetén a mérleg nyelve esősen a nők felé billen.

Az anyagban már több esetben tettünk említést a megyei, járási, és városi bérek országos átlagtól való jelentős lemaradásáról. Ezek szoros összefüggésben vannak a nyugellátás összegével is, mely szintén jóval alacsonyabb, mint az országos átlag.

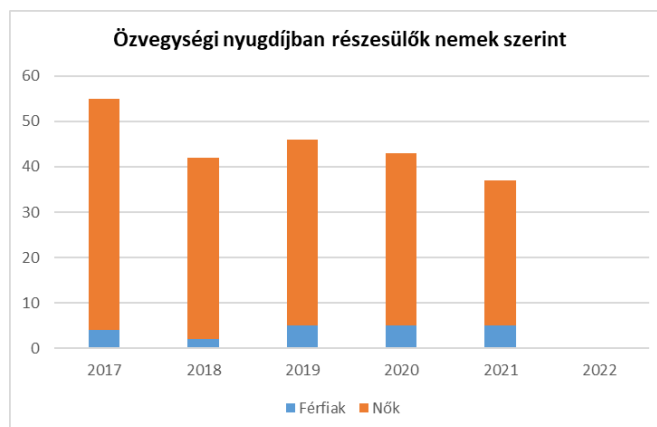
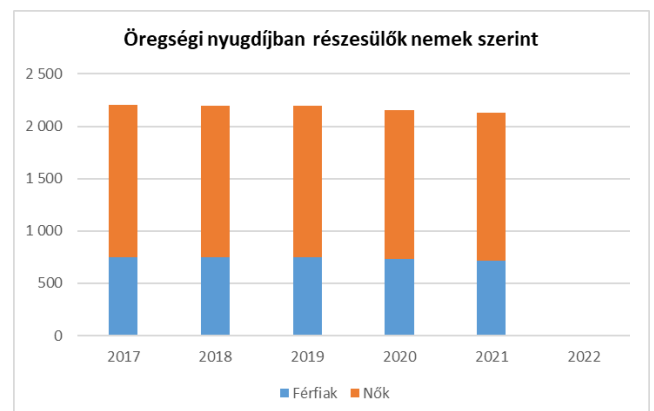
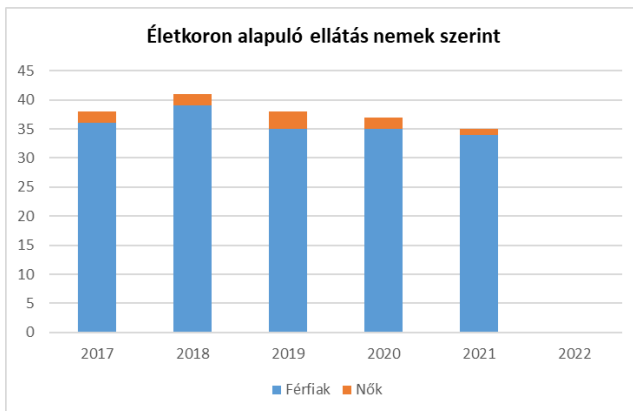
A város nyugdíjasainak nagyobb része az iparban, mezőgazdaságban és a város ellátó rendszerében dolgozott. Nyugdíjuk ehhez mérten alacsony. Ettől eltérő, vagy kimagasló nyugdíj a kohászatban, a bányában és az üvegyártásban dolgozó, nyugdíjas korú lakosoknál tapasztalható. Az öregségi, özvegyi és egyéb ellátások csak részben biztosítják a nyugdíjasok elfogadható színvonalú megélhetéséhez szükséges anyagi háttérrel. A rezsi csökkentés mellett a nyugdíjakhoz képest még mindig magas a lakások, családi házak fenntartásához, működtetéséhez kapcsolódó költség és az élelmiszerek ára is. Egyre ritkább a ház körüli kiskertek konyhakertként való megművelése, mivel az ezzel kapcsolatos bekerülési költségek, és a kiszámíthatatlan időjárás nem segíti ezek gazdaságos működését.

A rehabilitációs járulék, az özvegyi ellátás, vagy a baleseti nyugdíj nagyon sok esetben megélhetési problémákat okoz az érintetteknek. A halmozottan hátrányos helyzetű idősök sok esetben ebből a kategóriából kerülnek ki. Egyre gyakrabban lehet találkozni a városban az egyedül élő idős nőekkel, akiknek a lakás, családi ház fenntartása, karbantartása és a kert ápolása, művelése jelentős fizikai és anyagi terhet jelent. Őket sok esetben a szomszédok, rokonok és barátok segítik.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	36	2	750	1 452	4	51	1
2018	39	2	745	1 454	2	40	3
2019	35	3	753	1 443	5	41	3
2020	35	2	729	1 429	5	38	4
2021	34	1	714	1 416	5	32	3
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4

Forrás: TeIR KSH Tstar

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma évről évre csökken, és 2021-ben meghaladta a 2200 főt. A nemenkénti megoszlás szerint a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők nagyobb része, csaknem kétharmada nő. Az életkoron alapuló ellátásban részesülők száma fokozatosan csökken, a nemek szerinti megoszlását vizsgálva

megállapítható, hogy a nők száma jóval meghaladja a férfiakét. Fenti adatok annak tudhatók be, hogy a nők nagyrésze karkedvezményel (40 év munkavisztonnal) megy nyugdíjba. Az özvegyi nyugdíjban részesülők száma csökken, nemek szerinti megoszlásban a férfiak száma körülbelül az összes ellátásban részesülő 20%-át teszi ki szemben a nők körülbelül 80%-val.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani.

Az idős korosztály (60-64 éves) száma 635 fő volt. Ebből a nők 341 fővel, a férfiak 294 fővel képviseltették magukat. A 65 év feletiek száma 1983 fő volt, melyből 1264 nő volt!

Jelenleg a munkaerőpiacon ez a legveszélyeztetettebb korosztály. Ha valaki ilyen idős korban álláskeresővé válik nagyon nehéz szakmájában, azonos bérszínvonalon helyben, vagy a közelben elhelyezkedni, mint amelyben dolgozott. Igaz hogy több dolgozó a szomszéd városokban, vagy Budapesten jóval magasabb fizetésért tudtak elhelyezkedni. Meg kell állapítani, hogy ők alkotják az álláskeresők szűkebb részét.

A munkaerőpiacon az idős korosztály szinte mindent megtesz annak érdekében, hogy munkahelyét megtartsa és családjának a vidéki életszínvonalhoz alkalmazkodó szerény anyagi háttérrel biztosítson. Többek között ők azok, akik felelősségteljes munkavégzése az átlagot meghaladja, rugalmasak a túlórák és sokszor a munkakörhöz nem kapcsolódó feladatok ellátásában is. Többször lehet találkozni azzal, hogy a kapcsolódó termelési tevékenység mellett különböző egyéb előkészítő, koordinációs, stb. feladatokat is ellátnak. Az sem ritka hogy az új technológiák megtanulását is támogatják, vagy éppen az anyagmozgató gépek működtetéséhez szükséges tanfolyamokat végzik el. Mindezek mellett az is látható, hogy a helyi szűkös munkaerő felvevő piac miatt sok idős dolgozó vállalja a napi ingázást, vagy éppen a külföldi munkavégzést is. Több termelő üzem, kereskedő-és szolgáltató egység a kapcsolódó jogszabályok figyelembe vétele mellett szívesen veszi igénybe a nyugdíjas dolgozók munkáját. Az elmúlt években történt időszakos foglalkoztatáshoz kötődő szigorítások a nyugdíjasokra vonatkozó foglalkoztatást is átláthatóbbá tették.

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek. Városunkban több civil szervezet is biztosítja, szervezi az idősek szabadidő eltöltésének sokszínű programját. Az önkormányzat intézményei, nemzetiségi önkormányzatok is kiemelt szerepet fordítanak az idősek programjaira. A városban számtalan területen megjelentek az idősokorúak köréből kikerülő önkéntesek, akik tevékenyen bekapcsolódnak a város közéletébe. Emellett számtalan szakkör, foglalkozás, klub is elérhető az érdeklődők számára. Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az idősek világnapjává. Ez a megemlékezés is indok arra, hogy figyeljünk az idősek problémáira. idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	304	297	324	428	384	343
41-45 év (TS 042)	Fő	37	40	45	52	39	29
	%	12,17%	13,47%	13,89%	12,15%	10,16%	8,45%
46-50 év (TS 043)	Fő	35	26	32	48	50	45
	%	11,51%	8,75%	9,88%	11,21%	13,02%	13,12%
51-55 év (TS 044)	Fő	24	23	30	47	41	35
	%	7,89%	7,74%	9,26%	10,98%	10,68%	10,20%
56-60 év (TS 045)	Fő	38	29	27	40	31	35
	%	12,50%	9,76%	8,33%	9,35%	8,07%	10,20%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	43	53	52	74	79	70
	%	14,14%	17,85%	16,05%	17,29%	20,57%	20,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők kor szerinti megoszlását vizsgálva a 61 éves, vagy afeletti korosztály esetében az egyik legmagasabb az álláskeresők száma.

- b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Pásztó Városi Önkormányzat és az intézményeinek (EGYMI, óvodák, iskolák, kollégium, stb.) vezetői figyelemmel kísérik az időskorú dolgozók tevékenységét. Hasonló együttműködés látható az állami egészségügyi intézményekben is. Ez például azt jelenti, hogy az idősebb dolgozók esetében a jogszabályok által rögzített kedvezményeket, megkülönböztetéseket biztosítják (például 60 év felett korlátozottan küldik oktatásra, képzésre az érintetteket). Ennek ellenkezője is igaz, amikor például az egészségügyben több olyan nyugdíjas szakembert kell foglalkoztatni, akik biztosítják a lakosság, gyermekek szükséges ellátását. Az is tapasztalható, hogy különböző beruházásoknál, fejlesztéseknél és egyéb területen, a nagy tapasztalattal rendelkező nyugdíjas szakember megbízásos jogviszonyba történő visszafoglalkoztatására kerül sor. Az 50 órás közösségi szolgálat elvégzésére, sok középiskolás válassza az idős emberekkel kapcsolatos tevékenységet. Segítséget nyújtanak az idős embereknek, betegeket látogatnak és részt vesznek az Öregek Napközi Otthonában végzett munkában.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősebb korosztály kiszolgáltatottsága tovább nőtt nem csak városunkban, hanem az országban is. A jogszabályi háttér, a szakszervezeti képviselő és egyéb támogatások gyengülése növelte az idősebb munkaképes korú lakosság létbizonytalanságát. A nyugdíjkorhatár folyamatos növelése egyre jobban kitolja az idősorok munkavégzési kötelezettségét. Ezért néhány esetben ezzel a munkáltatók vissza is élnek. Tudják, hogy az elsődleges munkaerő piacon az időskorú munkavállalónak újra elhelyezkedni nagyon nehéz. Ez elsősorban a bérezésben és az egyéb juttatások alacsony színvonalában mutatkozik meg. Továbbra is az tapasztalható, hogy a

középkorú és az idős dolgozói réteg egy része a környező városokban és Budapest agglomerációjában található ipari-, kereskedelmi, stb. üzemekbe-egységekbe ingáznak. Az ott betöltött álláshelyek nagyobb része inkább a monoton munkavégzéshez köthető, melyet 2-3-4 műszakban végeznek.

A legtöbb vállalkozásnál kevéssé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

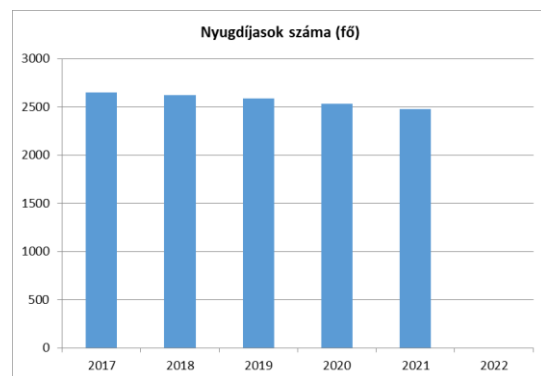
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az elmúlt 10 évben több egészségügyi intézményfejlesztés történt az önkormányzat intézményei és a kórház területén. Ezen fejlesztések mára a város jó színvonalú és gazdaságos üzemeltetésű egészségügyi ellátását eredményezték. Sajnos a több szakágazatú kórház működtetése továbbra is hiányzik, ezért a lakosság ezen szolgáltatásokat Salgótarjánban, vagy más helyen tudja igénybe venni. Városunk szociális feladatellátáshoz kötődő intézményei továbbra is kiszámítható módon és jó színvonalon működnek. Mindezek hozzájárulnak az időskorú lakosság általános és speciális egészségügyi- és szociális igényeinek kielégítéséhez. A Margit Kórház Pásztó rehabilitációs és krónikus osztályai, valamint az önkormányzat Idősek Átmeneti Otthona sok rászoruló beteg személy elhelyezését és ellátását biztosítja jó színvonalon. Ezen intézmények jól megközelíthetőek, akadálymentesek és jó színvonalúak. A betegségek megelőzése érdekében az önkormányzat és a kórház több nagy rendezvény idején is együttműködik a különböző szűrővizsgálatok megvalósításában (vérnyomásmérés, cukorszint mérés, tanácsadás). A városban helyi közlekedés nincs. A lakosság a távolsági buszközlekedést használja a városban, illetve a városrészekben is. Az idősök, betegek személyszállításához sok esetben a Területi Gondozási Központ szakemberei járulnak hozzá. A város idős lakosságának egy része igénybe veszi az Öregek Napközi Otthona, a Művelődési Központ és egyéb intézmények által biztosított közösségi színtereket és segítő szolgáltatásokat.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	951	1701	2652
2018	943	1677	2620
2019	936	1651	2587
2020	911	1624	2535
2021	886	1589	2475
2022	n.a.	n.a.	-

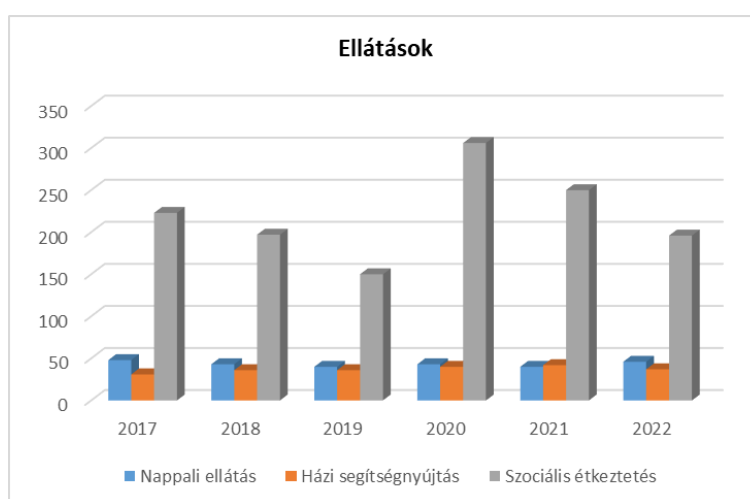
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	1 855	48	31	223
2018	1 902	43	36	197
2019	1 925	40	36	150
2020	1 983	43	40	306
2021	1 993	40	42	250
2022	2 022	46	37	196

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban a Pásztói Gondozási Központ működteti az idősek ellátását szolgáló szervezeteket, köztük az Idősek Otthonát is. A jelenleg 52 férőhelyes intézmény megnyitása óta jó színvonalú állandó bentlakást biztosít a város és a környék idős embereinek. Megállapítható, hogy ennél jóval nagyobb befogadó képességű állandó bentlakást nyújtó otthon is nagymértékű kapacitással működhetne. Az igénylők száma folyamatosan 20 fölötti.

A 65 év feletti lakosság száma folyamatosan emelkedik, 2022 évben már meghaladja a 2000 főt. A nappali ellátásban részesülők száma 2017 és 2022 közötti időszakban változó volt 40 és 48 fő között mozgott. A házi segítségnyújtásban részesülők száma 2017 és 2021 között emelkedett, majd ezt követően csökkent, 2022 évben 37 fő részesült. A szociális étkezésben részesülők száma 150 és 306 fő között mozgott.

Az idős embereknek az életkor előre haladásából természetesen fakadó egészségi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápológondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősök többségének a kultúrára, szórakozásra már nagyon kevés pénze jut. A magas gyógyszerkiadásuk és rezsiköltségeik miatt nemigen gondolnak szórakozásra. Igyekeznek kihasználni az egyesületek, idős klubok adta lehetőségeket, ahol ingyenesen vagy nagyon kedvezményesen jutnak kulturális és szórakozási lehetőséghez.

Pásztó Városi Önkormányzat a művelődési központ, könyvtár és a múzeum működtetésével biztosítja a lakosság, így az idősök kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Ezt segíti a zeneiskola és egyéb civil szervezetek szakemberei, akik több városi rendezvényen segítik a hagyományok megőrzését és a helyi identitástudat erősítését.

Néhány tradicionális városi rendezvény:

- Szőlő és Bor Ünnep - Szüreti felvonulás
- Zsigmond Nap
- Városrészi fesztiválok (Hasznos, Mátrakeresztes)

A pásztói múzeum által kezelt közgyűjtemények (Nógrád Megyei Természettudományi Gyűjtemény, Képzőművészeti Gyűjtemény, Várostörténeti Gyűjtemény, Rajeczky hagyaték, Gaál István hagyaték) összesen 19 688 tételt tartalmaznak.

Az intézményben európai szinten is jegyzett tudományos kutatómunka folyik a gerinces őslénytan területén. Rendszeres résztvevői az országos rendezvényeknek (Miskolci Nemzetközi Ásványfesztivál, Múzeumok Majálisa, Földtudományos Forгатag), ahol természettudományos játszótérünk kedveli a közönség. Látogatottsági adatok (hagyományos értelemben vett múzeumlátogatók, rendezvények fizető és ingyenes látogatói, múzeumpedagógiai foglalkozások résztvevői) mind összesen. A tapasztalat azt mutatja, hogy a teljes látogatók több mint fele idős ember.

Pásztó nem rendelkezik mozival és a legközelebbi mozi is 25 km-re érhető el. A Varázsvölgy Kert mozi ingyenes vetítései 2023-tól elérhetők a lakosság számára. Az elmúlt években a művelődési ház előadótermének felújítása lehetőséget biztosít színházi előadások megtartására. Más városi rendezvények is itt kerülnek megszervezésre, mert egyedül itt van 300 fő befogadására alkalmas közösségi tér. A művelődési ház és könyvtár továbbra is ki tudja elégíteni az érdeklődők igényeit.

Pásztó Város Önkormányzata időszakonként színházi előadásokat szervez a városlakóknak, amelyet magas nézettség jellemez. A művelődési ház színpadán a szükséges minimális átalakításokat elvégezték, annak érdekében, hogy a színházi előadások élvezhetőbbek legyenek.

Örömteli az a tény, hogy a közösségekben nap, mint nap együtt levő emberek sokkal könnyebben motiválhatóak különféle rendezvényeken, programokon való részvételre. Sok esetben igen komoly energiákat fektetnek az előadásokon bemutatott dalok, táncok, versek megtanulására, melyet többször kis közösségük tagjainak is előadnak.

c) idősök informatikai jártassága;

A különböző generációk informatikai jártasságában jelentős különbséget tapasztalhatunk. Ezen különbségek mérséklésére országos szinten már évekkel ezelőtt számos kezdeményezés indult, ahol az idősebb korosztály ezirányú ismereteinek bővítése volt a cél. Az okos eszközök elterjedése és mindennapi használata ennél a korosztálynál is megjelent. Összességében elmondható, hogy az idősebb generáció egyre inkább felzárkózik és egyre jártasabb lesz az online térben, várható, hogy a jövőben ez a különbség egyre csökken.

Az elmúlt években több Európai Unió pályázat megvalósítása segítette a számítástechnikai és informatikai jártasság megerősítését. A gimnázium tanulói több esetben segítik az internet, skype ismeretek megszerzését, működtetését. A könyvtár folyamatosan biztosítja a számítógépekhez való ingyenes hozzáférést és az ott dolgozók segítik az információk megszerzését, vagy a kapcsolatteremtést.

d) a generációk közötti programok.

A településen mindent megteszünk annak érdekében, hogy minden települési rendezvényen találkozhassanak a különböző nemzedékek.

Céljaink között szerepel a lakosság csoportjai közötti kapcsolatépítés és együttműködés. További cél a korosztályok közötti együttműködés, illetve az idősek társadalmi részvételének erősítése. Fiatal, időszedő és idős korosztály egymás életébe és készségeibe nyerjen bepillantást, azokat támogassa, segítse. Minden célcsoport, valamint családjaik értékrendjét kiemelten kell kezelni. További cél az, hogy a célcsoportok érdeklődési köre, képességei egymásra felhajtó erőként hassanak. Programjainkon megismerhetővé válnak a különböző generációk erősségei és értékei.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb. Fontosak az időszedő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport, kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Fontos feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Ezért fontos a személyes biztonság, a saját tulajdonuk védelmében történő segítségnyújtás. A jelenleg használatban levő pásztói térfelügyelő kamerarendszer és annak folyamatos bővítése és korszerűsítése is erősíti és javítja városunk közbiztonságát és a lakosság biztonság-érzetét. Polgárőr Egyesület is működik településünkön, mely járőr-, közterületi-, és a rendőrséggel, közös szolgálattal javítja az itt élők biztonságérzetét.

Az időskorú lakosság sajátos igényeinek kielégítését, nagyobb részben a Területi Gondozási Központ (idősek otthona, házi gondozás, szociális étkeztetés, idősek klubja, nyugdíjas klub) a Margit Kórház biztosítja. Ezen intézmények a kötelező szolgáltatások mellett több esetben az érintett, bentlakó idős személy névnapját, születésnapját is megszervezik, a szinte kötelező húsvéti, karácsonyi és egyéb rendezvények megünneplésén túl.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek elmagányosodása.	Egyének-csoportok fejlesztése, közösségi, generációkat összehozó önkormányzati, intézményi, civil önkéntes programok, rendezvények szervezése .
Az időskorúak száma nő, munkaerő-piaci reprezentáltságuk az idő előre haladtával csökken (55 év fölött egyre inkább).	Az aktivitás megőrzését segítő programok, felnőttképzés, részmunkaidős, rugalmas munkaidős foglalkoztatás.
Demencia veszélye. Időskori hasznosság érzésének támogatása.	Képzések, senior foglalkozások tartásának támogatása. Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös program kialakításának segítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2013. évi LXII. törvény szerint fogyatékos személy az a „személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással, illetve ezek bármilyen halmozódásával él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;”. Magyarországon a legutóbbi, 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fogyatékossgal élő ember él, ami az összlakosság 4,91%- át tette ki.

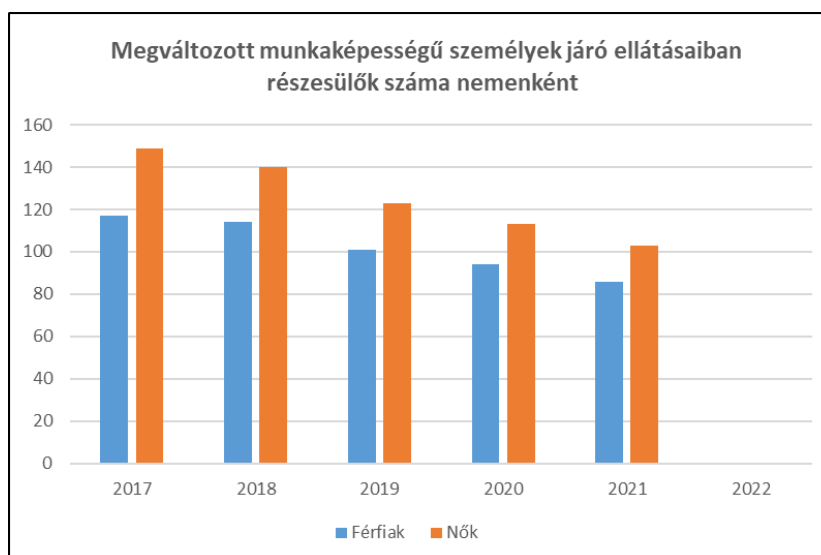
A fogyatékkal élők esélyegyenlőségét az alábbi elvek segítik:

- Prevenció: Egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján kell megtervezni.
- Rászorultság, illetve a legsebezhetőbbek fokozottabb védelmének elve.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elvei.
- A személyhez fűződő, illetve a fogyatékos személyeket külön megillető speciális jogok védelmének, valamint a támogatott döntéshozatal elvének valamennyi általános szabályban érvényesülnie kell.
- Szubszidiaritás elve: a fogyatékos személyek a szükséges szolgáltatásokhoz a lakóhelyükön vagy ahhoz a lehető legközelebbi településen jussanak hozzá.
- Integráció elve feltételezi, hogy a fogyatékos emberek a mindennapi folyamatokban (pl. oktatás, szociális és gyermekvédelmi ellátás, foglalkoztatás, sport, kultúra) kapcsolatot létesíthetnek és tarthatnak fenn más emberekkel, valamint a társadalmi és gazdasági intézmények legszélesebb körével. Korszerű technikai eszközökön keresztül (internet, mobiltelefon). Korszerű módszerekkel (táv munka, távoktatás).
- A semmit rólunk, nélkülünk elve azt jelenti, hogy a fogyatékos személyek saját jogon vagy a maguk választotta képviselőik útján, értelmi fogyatékos, autizmussal élő és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek esetében saját jogon vagy szüleik útján részt vesznek az életüket meghatározó döntések előkészítésében, a döntésekben és a döntések végrehajtásában.

A fogyatékosággal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékosággal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékosággal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékosággal érintetteknek a kedvezőtlen egészségi állapotuk és a társadalmi körülményeik miatt is számos nehézséggel kell megküzdeniük, melyek jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, illetve a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodás is komoly küzdelemmel jár. Az önkormányzat egyik fontos feladata, hogy olyan környezetet és működtetést alakítson ki, hogy ezek a személyek egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során. Lehetővé tegyék a lakhatási és közlekedési eszközök használatát, a szociális és egészségügyi ellátást, az iskoláztatási és munkalehetőségeket, a kulturális és társadalmi életet, valamint a sport és a szórakozás területét is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	117	149	266
2018	114	140	254
2019	101	123	224
2020	94	113	207
2021	86	103	189
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 7.1.1. számú táblázatból megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma a 2017 évi 266 főhöz képest az évek folyamán folyamatosan csökkent, 2021 évben már csak 189 fő részesült ilyen típusú ellátásban. A nemenkénti arányt tekintve a grafikonon jól látszik, hogy a férfiak számában a csökkenés mértéke jóval alacsonyabb, mint a nők esetében, ahol a nők számát tekintve az ellátottak száma közel mint 50 fővel csökkent.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Önkormányzatunk adattal nem rendelkezik.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. Gyakori gond, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség és nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Nincs olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Kifejezetten védett, támogatott munkahely nincs településünkön.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Pásztó város a megyei átlagnál előnyösebb helyzetben van a fogyatékkal élő, vagy csökkent munkaképességű személyek foglalkoztatását illetően. Az EGLO Magyarország Kft. a város legnagyobb foglalkoztatója, ahol több tucat hátrányos helyzetű és csökkent munkaképességű személy is dolgozik. Pásztó Járási Foglalkoztatási Osztály számos pályázattal, támogatással ösztönzi a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását az elsődleges munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatásban fogyatékkal élő, vagy csökkent munkaképességű személy csak egy-két munkahelyen dolgozik.

Meg kell állapítani, hogy a pozitív változások ellenére a megváltozott munkaképességű személyek keresete sokszor elmarad az ép dolgozókéétól. Ezzel szemben a reális teljesítménybérezés és az egyéb juttatások megfelelően motiválják az érintetteket. Nagyon örülnek annak, hogy megfelelő munkakörülmények között, közösségben élhetik munkanapjaikat. A vállalkozások által szervezett kirándulások, programok, közösségépítő tevékenységek segítik a dolgozók céghez történő elkötelezettségét és motiváltságukat is.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásával kapcsolatos megkülönböztetésre vonatkozóan nincs adat. Néhány információból azt a következtetést lehet levonni, hogy a fogyatékkal élő dolgozók esetében is előny az érettségi, vagy a szakmai képesítés. Néhány esetben felsőfokú végzettséggel rendelkező fogyatékkal élő személy foglalkoztatása is tapasztalható (pl: Járási Hivatal). A hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő személyeket foglalkoztató cégvezetők többségében elégedettek dolgozóik munkájával. A technológiai korszerűsítéseknél, gépvásárlásoknál is figyelembe veszik a hátrányos helyzetű dolgozók javaslatait és igényeit. A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk. A foglalkoztatók ügyelnek arra, hogy a munkavégzéshez, pihenéshez, szociális ellátásokhoz kapcsolódó feltételeket minden esetben biztosítsák a rászorulókat részére. A fogyatékkal élők, azon belül is az anyukák, megkülönböztetett figyelmet kapnak a munkaidő megállapítása, illetve a munkarend kialakítása terén is. A vezetéssel együtt döntenek el, a munkakezdést és a foglalkoztatás idejét is. Sok munkáltató hozzájárul ahhoz, hogy az ilyen kategóriába tartozó dolgozóik 4-6 órában végezzék el munkájukat. Ezekon túlmenően több üzemben, intézményben hiányoznak a fogyatékkal élő személyek közlekedését és tájékozódását elősegítő infrastrukturális elemek. Ezek folyamatos pótlása szükséges

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A helyzetelemzés bemutatta, hogy Pásztó lakossági létszámához mérten jó színvonalú szociális ellátó rendszert működtet. Ennek keretén belül a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő emberek önálló életvitelét az idősek otthonában, az idősek napközi otthonában, a kórházban és egyéb intézményekben segítik. A napközi otthon az a hely, ahová az öregek/hátrányos helyzetű emberek szívesen bemennek (az intézmény mikrobuszával beszállítják) és néhány órát szívesen töltenek el idős társaikkal. Több esetben a kedvezményes ebédeltetési lehetőséget is kihasználják. Az idősek otthonában jelenleg is több fogyatékkal élő személy van elhelyezve. Ez az intézmény folyamatosan maximális kihasználtságon működik.

A Margit Kórház rehabilitációs részlege minden lehetséges szolgáltatást biztosítani tud a fogyatékkal élő személyek fizikai-szellemi erejének növelése érdekében. Tevékenységük távoli városokból, településekről is vonzza a pacienseket. A kórház krónikus részlege a helyi és a járásban élő rászorult embereknek biztosít elhelyezési lehetőséget. A részleg tavaly a közlekedő részét, valamint a vizesblokkjait újíttotta fel. Mindezen intézmények a város központjában, illetve attól 500 m-es körzetében találhatóak, jól megközelíthetők és parkolóval rendelkeznek. Az étkeztetés mellett, a fogyatékkal élő személyek szívesen veszik igénybe a családsegítés területén elérhető szolgáltatásokat. A fogyatékkal élők és a betegebb idős emberek használják a házi segítségnyújtás által biztosított szolgáltatást, vagyis a vész esetén történő elektronikus jelzést. A fogyatékkal élők által igényelt szolgáltatásokat természetesen még az egyházi és civil szervezetek figyelő, segítő rendszerei is támogatják.

Pásztón nincs egyházi és civil fenntartású intézmény, melyben a fogyatékos személyek elhelyezése lehetséges volna. A Pásztói Gondozási Központ által működtetett Idősek Clubja, Pásztón és a hasznosi városrészben, 40 fős, illetve 30 fős klubot működtet. A kihasználtság 60-70% között mozog, melyből megközelítőleg 40 fő valamilyen kisebb nagyobb arányú fogyatékkal

él. Ők a mozgásukban, látásukban, hallásukban és a kommunikációban korlátozott személyek. A mozgásukban korlátozott személyek szállítását az intézmény mikrobuszával oldja meg. Ők nagyon szívesen vesznek részt az intézmény, vagy egyéb szervezetek által rendezett programokon. Ilyenek a húsvét, a mikulás, a karácsony, hitéleti tevékenységek, a városi rendezvények, például a Magdolna Nap és a Szüreti felvonulás.

A megváltozott munkaképességűek esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen, azaz a fogyatékos munkavállalók foglalkoztatását a piaci szféra nem vállalja fel. A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Családsegítő Szolgálat figyelemmel kíséri a fogyatékkal élők helyzetét. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás.

Házi segítségnyújtást - Házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása érdekében a szükséges ellátást otthonában biztosítjuk, a dolgozók közreműködésével szociális segítséget vagy személyi gondozást nyújt az intézmény.

Szociális segítség magában foglalja:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg. A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg. A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb. A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt. A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult. A fogyatékos személyek számára alap- és szakosított ellátási formák is rendelkezésre állnak. Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás. Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon. A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők gyakran a megfelelő információk hiányában nem részesülnek a számukra a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. Ezért is fontos, hogy a fogyatékkal élők érdekképviseleti szervezet alapítsanak településünkön.

A fogyatékkal élő személyek számára jogszabály által biztosított ellátások:

- Fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Megváltozott munkaképességű személyek ellátására jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű, és a jogszabályban meghatározott egyéb jogosultsági feltételekkel is rendelkezik. Az ellátás típusának meghatározása - mely lehet rehabilitációs ellátás és rokkantsági ellátás - a komplex minősítés ismeretében történhet meg.
- Rokkantsági járadékra jogosult az, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- Közlekedési kedvezmény: a mozgáskorlátozott személyek esélyegyenlőségének előmozdítását szolgálja a közösségi közlekedésben való részvételük anyagi támogatása, melyet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet határoz meg. A közlekedési kedvezménynek két fajtája van, a személygépkocsi szerzési támogatás, és a személygépkocsi átalakítási támogatás.
- Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére. A 218/2003.(XII.11.) Korm. rendelet szabályozza a jogosultak körét. 2013. augusztus 1-jétől a jogszabályban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra a bizonyos - működési engedéllyel rendelkező - intézmények is jogosultak.

Többlételként (vakok, stb.) személyi járadéka kerülhet megállapításra, illetve adókedvezmények, a könyvtár szolgáltatásainak ingyenes használata. Tartós egészségügyi problémákkal illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő piaci lehetőségei erősen behatároltak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert. Ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Pásztó Városi Önkormányzat és a Margit Kórház Pásztó az elmúlt években jelentős fejlesztéseket hajtott végre az egészségügyi szolgáltatások akadálymentes elérése érdekében. A városi rehabilitáció során felújított épületek jelentős mértékben segítik a fogyatékkal élő személyek közszolgáltatásainak igénybe vételét. A járási és a városi hivatalok jelenleg már egy épületben

találhatók. Az itt elérhető közszolgáltatások akadálymentes környezetben vehetők igénybe, mivel a városháza épülete teljesen akadálymentessé vált.

Az egészségügyi ellátás terén is jelentős javulás tapasztalható, mivel a járó beteg szakellátó hely, a gondozóház és egyéb új épület megépítésére került sor az elmúlt években. Ezen fejlesztések jelentős arányú uniós és hazai forrásból kerültek megvalósításra, ezért a komplex akadálymentesítés itt már kötelező projekt elemként jelentkezett. Pásztó Városi Önkormányzat több nyertes pályázattal rendelkezik, melyek többek között a művelődési házak (Hasznos és Mátrakeresztes városrészekben) komplex akadálymentesítését és azok energia felhasználásának javítását célozza.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint az épített környezet akkor akadálymentes, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodottegyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

Az akadálymentes környezet a fizikai és az infokommunikációs elemekből tevődik össze.

A meglévő középületek komplex akadálymentesítettsége a településen nem megoldott. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Tehát az újonnan épülő középületek a jogszabálynak megfelelően már akadálymentesek.

A tüdőgondozó és gyermekorvosi rendelők a város, különböző pontján, külön álló épületekben voltak elhelyezve, melyek néhány évvel ezelőtt a Margit Kórház Pásztó új épületszárnyába, igen korszerű körülmények közé kerültek elhelyezésre. A művelődési ház oktatási és klub helyiségének, valamint a könyvtár épületének akadálymentese is több éve megoldottá vált. A szabadtéri sportesemények fogyatékkal élő személyek általi látogatása nagyon ritka, pedig ezek személygépkocsival és kerekesszékekkel viszonylag jól megközelíthetők. A városi óvodáknál a külső és belső részbeni megújulása mellett az akadálymentesítés területén történt fejlődés. Az átadásra váró városi bölcsőde akadálymentesített és 1 akadálymentes parkolóval is rendelkezik.

Városunkban több sportegyesület is segíti a hátrányos helyzetű, fogyatékos személyek sportolását, mozgását és kikapcsolódását. Ők rendezvényeken és sport napokon is részt vesznek, igaz hogy nagyobb részben inkább csak nézőként. Több esetben tapasztalható, hogy a valamilyen hátránnyal küzdő, sérült, műtét utáni rehabilitációs szakaszban lévő gyermekek és felnőttek is szívesen használják az új sportpályáinkat (rekortán- és műfüves borítású). Városunk több esetben nyújtott anyagi és egyéb támogatást hátrányos helyzetű sérült sportolóknak. Ilyen volt például Kanyó Zsolt, aki kerekesszékes sportolóként, több alkalommal volt a gerelyhajítók között országos bajnok, vagy dobogós helyezett. A fogyatékkal élő, magas színvonalon teljesítő sportolók közül kiemelkedik Bencsik Gergely hallássérült pásztói asztaliteniszező (egyéni és páros). Ő több Magyar Országos Bajnoki cím és dobogós helyezés mellett, Európa Bajnokságon, Világ bajnokságon és két alkalommal az úgynevezett „Siketlimpián” (Törökország, Bulgária) is részt vett. Megkapta a Nógrád Megye Ifjú Sportolója címet és Pásztó Város Sportjáért díjat. Jelenleg is Pásztón él és nagy szorgalommal készül a Törökországban megrendezésre kerülő Európa Bajnokságra.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el. Sajnos a legtöbb városi közszolgáltató intézmény nem rendelkezik elég forrással ahhoz, hogy ne csak az intézmény belső terét, hanem annak közvetlen külső környezetét is akadálymentessé tegye, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékos emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az Mt. 51. § (5) bekezdése alapján a fogyatékossgal élő személy foglalkoztatása során gondoskodni kell az ésszerű alkalmazkodás feltételeinek biztosításáról. Ez azt jelenti, hogy a munkaadóknak meg kell tenniük a megfelelő és az adott esetben szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékossgal élő személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy tovább képzés (kivételt képez ez alól, ha a szükséges intézkedés meghozatal aránytalan nagy terhet ró a munkáltatóra). Az ésszerű alkalmazkodás követelménye tehát lényegében a fogyatékossgal élő személyek egyenlő bánásmódhoz való jogának rögzítése.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok akadálymentesítettségére az a) pontban rögzítettek az irányadók, további munkahelyek akadálymentességével kapcsolatban részletes információkkal nem rendelkezünk.

Azokon a munkahelyeken van az akadálymentesítés megoldva, mely közhasználatú építményben van elhelyezve és hatósági engedélyezés elé került, így például Járási Hivatal, Munkaügyi Központ, Polgármesteri Hivatal épülete.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról, a mozgáskorlátozottakra, valamint a vakok- és gyengén látókra már külön figyelmet fordít az Önkormányzat.

A város rehabilitációs, egészségügyi és szolgáltatási projektek kedvezően járultak hozzá a fogyatékkal élő személyek igényeinek kielégítéséhez. Az előzőekben már említett fejlesztések eredményeként és a városban működő bevásárlóközpontok létrehozásaként mára közel 20 hátrányos helyzetű személygépkocsi parkolóhely áll rendelkezésre. A járási-városi hivatal épülete 1 db akadálymentes parkolóval rendelkezik, közvetlenül a lift mellett

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Örömteli hogy az élet számos pontján találkozhatunk a teljes értékű emberek fogyatékkal élő társaival szembeni nyitottsággal és segítőkészséggel. Az egészségügyi, az önkormányzati és a kereskedelmi tevékenységek során a szakemberek és ügyintézők elsőbbséget biztosítanak a hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő személy részére. A fogyatékkal élők- és rehabilitált munkaerőt foglalkoztató vállalkozások kiemelt figyelmet fordítanak, ezen dolgozóik munkavégzési feltételeinek biztosításához és szociális ellátásukhoz. Megfelelő munkabérrel, mozgó bérrel és egyéb kedvezményekkel támogatják e személyek munkavégzését. Az is előfordul, hogy kedvezményes vásárlási lehetőséget és ingyenes, vagy kedvezményes kulturális programot biztosítanak a fogyatékkal élő dolgozók számára. Több vállalkozás saját buszjáratot üzemeltet,

vagy támogatja a menetrendszerű buszközlekedéshez kapcsolódó bérletek megvásárlását és indokolt esetben a személygépkocsival történő bejárást is.

Az elmúlt években nagymértékű beruházások történtek a környező nagyobb városokban (Gyöngyös, Hatvan), melyek jelentős munkaerő felszívó hatással bírnak. Ki kell emelni az EGLO Magyarország elmúlt években megvalósított fejlesztéseit, melyek hatására szinte megkétszereződött a dolgozó létszáma. Ezen előnyöket a hátrányos helyzetű, vagy fogyatékkal élő személyek is ki tudják használni.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Lásd 7.2 pontban felsoroltakat, erre vonatkozóan Önkormányzatunk adattal nem rendelkezik.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Pásztó Város Önkormányzata tervezései, döntési folyamatai során kiemelten kezeli a fogyatékossgal élő emberek sajátos szükségleteit.

Az elmúlt években az önkormányzat több olyan döntést is meghozott, amely a fogyatékossgal élő emberek és családjaik társadalmi hátrányainak enyhítését, társadalmi integrációjuk és szociális biztonságuk elősegítését és biztosítását szolgálta. Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsőde alapfeladatként végzi a sajátos nevelési igényű kisgyermek napközbeni gondozását, saját hatáskörben biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátását és a gyógypedagógusi hálózat működtetését.

Minden évben több alkalommal kerülnek olyan rendezvények megszervezésre, ahol a fogyatékkal élők is részt tudnak venni vagy akár fel is tudnak lépni.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőket helyi szinten is fokozottan érintő társadalmi probléma a megközelíthető munkalehetőség elérése, valamint az intézmények, boltok, szolgáltatások akadálymentes megközelítése a település minden részén. A közintézmények többnyire akadálymentesen is megközelíthetőek, illetve a legtöbb helyi bolt is. A közlekedés terén is javulnak a lehetőségek, hisz már a zebrák többségénél úgy lettek kialakítva a burkolatok, hogy akár kerekesszékekkel, akár mopeddel is biztonságosan tudjanak közlekedni az érintettek. Eddig erre sajnos nem volt lehetőség, ami nagyon balesetveszélyes volt a közlekedők számára.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közszolgáltatásokat biztosító intézmények nem teljes körűen akadálymentesek	A fizikai és infó-kommunikációs akadálymentesítés minél magasabb fokú megterem
Fogyatékkal élők beszűkült élettere, lehetősége.	Információ közvetítésében és személyszállításban, akadálymentesítésben való segítségnyújtás.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A csapadékvíz elvezetés hiánya miatt nagyobb intenzitású csapadék esetén a víz a mélypontokban gyűlik össze. Az összegyűlő csapadékvizet el kell szállítani. Elszállítás hiányában az árkokból kilépve az útpályát és a környező ingatlanokat is elöntené. A burkolaton megálló csapadékvíz közvetlenül is akadályozza a forgalmat, de mivel az útpálya szerkezetét is rongálja, hosszú távon is nehezíti a közlekedést.	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Pásztón
A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.	Bel- és külterületi utak minőségének javítása, kátyúzása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi az időskorúak kulturálódásától, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. A településen a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Az önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit, igyekszik partneri viszonyt kialakítani velük. A kiemelkedő együttműködéseknek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek a helyi civil szervezetek.

Pásztó város nyilvántartásban, több mint 80 civil szervezet szerepel, de az aktívak száma ennél lényegesen kevesebb. A legnagyobb létszámmal rendelkező civil-sport szervezet a Pásztó

Szabadidő Sport Egyesület, amely szakosztályaiban, több mint 250 tag sportol és versenyez. Országos programjaikban az évek folyamán többször 500 - 1000 fő is részt vett. Ezen túlmenően magas színvonalú minőségi munkájával a Shotokan Karate Klub emelkedik ki, akik több egyéni és csapat Európa-, Világ Bajnoki címet gyűjtöttek már be. A megyei és regionális szintű versenyzés mellett, a jótékonyági bálók szervezése területén a Pásztói Kézilabda Club már több mint 16 éve mutat jó példát. A város önkormányzata jelentős mértékben támaszkodik a civil szektor munkájára, véleményére és javaslataira. Pásztó Városi Sportkoncepcióval, valamint Civil és sport tanácsnokkal is rendelkezik. A program elkészítése során a város két nagy egyesületét kértük meg bemutatkozásra (Pásztói Szabadidő Sport Egyesület és a Nők Civilben Egyesületet). A város pályázatok útján minden évben egyre növekvő mértékben anyagilag is támogatja a sport- és civil szervezet munkáját, melyet megállapodásban rögzítenek. Az önkormányzati munkát Civil és sport tanácsnok segíti, aki javítja az önkormányzat és a szervezetek között kommunikációt is. Az együttműködési megállapodások területén a Roma Nemzetiségi Önkormányzat emelkedik ki, amely több mint 10 városi szervezettel kötött megállapodást (óvodáktól a rendőrségig).

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A települési önkormányzat segíti a helyi Roma nemzetiségi önkormányzatot, így az általa nyújtott támogatás révén a nemzetiségi önkormányzatnak lehetősége nyílik kötelező és önként vállalt közfeladatai ellátására, nemzetiségi jogaik gyakorlására, így önazonosságuk megőrzésére, ápolására, történelmi hagyományaik, nyelvük megőrzésére és fejlesztésére, tárgyi és szellemi kultúrájuk ápolására és gyarapítására, a város kulturális életében való tevékeny szerepvállalásra, rendezvények megtartására, pályázatok benyújtására. Emellett - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. alapján - a városi önkormányzat biztosítja a nemzetiségi önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített és tárgyi örökségének védelmét.

Mindemellett a hátrányos helyzetű személyek, családok folyamatosan segítséget kapnak a városban és a városon kívül működő civil- és egyházi támogató, segélyszervezetektől. Az egyházzal folyamatos a kapcsolata a város vezetésének, melyek egy-egy projekt megvalósítás során még hatékonyabbá válik.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Járási Hivatalok és a Klebelsberg Központ létrejötte szétválasztotta, így átláthatóbbá tette az addig kistérségi társulásban végzett térségi munkát, feladatellátást. Pásztó Kistérség Többcélú Társulása 2013-ban megszűnt, azóta csak időszakos térségi - járási koordináció tapasztalható az önkormányzatok között. Az addig közösen végzett feladatok egy része az előzőekben jelzett hivatalokhoz került, más részük működtetése visszakerült az érintett önkormányzathoz és egy kisebbik hányada közös feladatellátásban maradt. Például a Pásztói Gondozási Központ működteti az Idősek Otthonát. Mindezek mellett megállapítható, hogy a valaha jól működő kistérségi együttműködés hatékonysága csökkent. Igaz, hogy a városi polgármesteri hivatal létszámának folyamatos csökkenése mellett ennek fenntartása nem is várható el. Másrészt nincs társulási megállapodás. Az egyházi, civil és önkormányzati szektor együttműködése jó, melynek eredményeként több rendezvény, program és projekt került megvalósításra. Az együttműködés további, jóval magasabb szintű megvalósítása érdekében, ezen feladatellátásra, vagy a járási hivatalnak, vagy a városi polgármesteri hivatalnak kell feladatokat és forrásokat kapnia.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Pásztó Városi Önkormányzat folyamatos jó kapcsolatot igyekezett és igyekszik kiépíteni a nemzetiségi önkormányzattal a civil szektor és az egyház helyi képviselőivel. Ezt bizonyítják az elmúlt években történt projekt megvalósítások is és az idő közben elnyert közel 300 M Ft nagyságú szociális projektek. A város már a projektek tervezési időszakába bevonja a civil szektor aktuális érintettjeit és lehetőség szerint nyerő-nyerő pozíciót alakít ki a megvalósítás során is. Az elmúlt időszakban, főként a LEADER vidékfejlesztési program keretén belül történtek olyan városi, civil és egyházi projekt megvalósítások, amelyek nagymértékben hozzájárultak a városi nagyrendezvények megvalósításához és a sport - hitéleti háttér fejlesztéséhez. A LEADER forrás keretéből az előzőekben említett szervezetek 5 év alatt közel 90 M Ft nagyságrendű külső forrást használtak fel. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetése nagymértékű nyitottságról és együttműködési hajlamról tett tanúbizonyságot, amikor mára az óvodáktól, a szociális ellátó rendszer intézményein keresztül a rendőrségig bezárólag kötött megállapodást.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Pásztó kistérség többcélú társulása 2005-2013 között végezte a 32000 fős, 26 települést érintő oktatási szociális és egyéb tevékenységét. Ez idő alatt fejlesztési tanulmány, vízrendezési program, stb. készült el a társulás forrásából és koordinálásában. A Cserhátalja LEADER Nonprofit Kft. létrehozását valamint a helyi vidékfejlesztési stratégia elkészítését is támogatta Pásztó Város Önkormányzata. Ez által a 2007-2014 ciklusra több mint 1 Mrd Ft fejlesztési forrás állt a pásztói kistérség önkormányzatainak, vállalkozóinak és civil szervezeteinek rendelkezésére. A kistérségi társulás 2013. júniusában megszűnt, így a fejlesztésekkel kapcsolatos koordináció egy része és a vidékfejlesztési programban való együttműködés Pásztó Város Önkormányzathoz került át. A járás területfejlesztéssel kapcsolatos ügyintézése és annak koordinációja a megyei önkormányzathoz került. A HEP célcsoport kategóriába tartozó személyek hatékony segítséget tudnak kapni a járási és a városi szakterületi ügyintézőktől. A megye - járás - város vezetése, a térség országgyűlési képviselői védnöki szerepkörvállalással és erkölcsi- anyagi támogatással is hozzájárulnak egy-egy civil szervezeti cél megvalósításához. Ezek elsősorban az óvodai- iskolai és sport feltételek javítását célozzák meg. Ezen túlmenően a HEP több helyen is tartalmazza azokat a civilek által szervezett programokat, tevékenységeket, amelyek elősegítik az érintettek esélyegyenlőségének javítását.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A város gazdasági és civil életét is meghatározó vállalkozások, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködése biztosítja a célcsoportok hatékony munkáját. A jelentősebb gazdasági társaságok minden évben anyagilag is támogatják a város kiemelt rendezvényeit, programjait. Ezen túlmenően a gyermekek, időskorúak és a hátrányos helyzetű személyek több esetben külön is kapnak segítséget, támogatást. Az adományozás a város több jótékonyági rendezvényén, bálján is megnyilvánul. Egyre nagyobb segítséget jelent a vállalkozások sportegyesületek részére történő - a látványsportok kategóriájába tartozó - TAO forrásainak biztosítása. Ezek nem csak az önkormányzati fejlesztéseknél (rekortán, műfüves kispályák), hanem a civil szervezetek működésénél is tapasztalható.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben, az előzetes munkaanyag és a végleges helyzetelemzés elkészítésében tevékenyen részt vettek a településen dolgozó szociális, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek, illetve civil szervezetek vezetői. A módszer, az online kapcsolattartás, illetve a munkacsoportok ülései az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. Az összeállított munkaanyagot a nemzetiségi önkormányzatok részére véleményezésre megküldtük, a HEP Fórumokra a tagjaikat meghívtuk.

Pásztó Város vezetése 2015 tavaszán döntött a 2013-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról, majd 2017-ben annak úgynevezett áttekintéséről. A program 2018-2023 időszakra vonatkozó elkészítését - a programkészítés során meghatározott - HEP Fórum létrehozásával és működtetésével végeztük el, igen sok helyi adat begyűjtése mellett. A szükséges célcsoport vezetői változásokat megtettük. A munkát célcsoportokra fókuszálva, jelentős számú intézményi szakember, valamint a hivatal szakemberei is segítettek. A HEP elkészítése szakmai segédlet figyelembe vételével és az elektronikus sablon felhasználásával történt a HEP Fórum vezetőjének irányításával és a HEP felelős koordinálásával. A felülvizsgálat megalapozottságát, valamint a HEP Intézkedési Terv megvalósítását a szakmai anyag első oldalain bemutatott partnerek bevonásával végeztük.

Az együttműködés, bevonás eszközei a következők voltak:

- Kapcsolatfelvétel a HEP megyei mentorával, folyamatos kapcsolattartás.
- Statisztikai és helyi adatgyűjtés.
- Személyes találkozások, egyeztetések, információkérések, elemzés és ebből eredő fejlesztési lehetőség meghatározása.
- Személyes megkeresés lehetőségének biztosítása (HEP felelős), egyeztetés, tanácsadás.
- A szakmai anyag készítése, munkarészek véleményezése, kiegészítések.
- Részletekben biztosított szakmai anyagrészek megküldése az érintetteknek.
- Szakmai vita anyaga elektronikus megküldése.
- HEP Munkaanyag társadalmosítása. Társadalmi Fórum értekezlet.
- Képviselő-testületi elfogadás.
- Véglegesítés, háttér dokumentációk elkészítése, megküldése a megyei HEP felelősnek.
- Megjelentetés Városi Honlapon és a TKKI honlapján.
- Nyomtatott példányok biztosítása vezetőknek, könyvtárnak.

- b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- Személyes egyeztetés lehetőségének biztosítása (HEP felelős), tanácsadás.
  - Vélemények szóbeli, írásbeli egyeztetése, beépítése.
  - Célcsoport vezetők, intézményvezetők megkeresése, egyeztetések.
  - HEP társadalmasítása
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Az önkormányzat honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket a lakosok megismerhetik, és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A munkanélküliség jelentős mértékű csökkenése mellett magas az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező-, szakképzetlen-, érettségi nélküli munkanélküliek száma. Növekedett az 61 év feletti munkanélküliek száma.	Az általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettségi megszerzésére vonatkozó képzések szervezése, egyéb elhelyezkedést segítő képzések (pl.:OKJ), programok működtetése
	Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek hiányosak.	Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek bővítése
	Nehéz a lakásbérlés.	Lakásfenntartási támogatás biztosítása
	Kevés a bérlakás állomány.	Bérlakás állomány növelése.
	A hátrányos helyzetű területen nagyobb mértékű az infrastrukturális, szociális lemaradás.	Hátrányos helyzetű területek infrastrukturális, szociális, egyéb lemaradásának csökkentése
Gyermekek	HH/HHH tanulók között magas a hiányzás, a nem fizetős szabadidős programok száma még mindig alacsony, a kompetencia-mérések nem minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus, stb.).	Országos fejlesztési programokba való bekapcsolódás, módszertani képzések szervezése, segítő szakemberek bevonásának növelése, ingyenes szabadidős programok támogatása.
	Az oktatási-, nevelési-, kulturális-, sport és egyéb létesítmények nem megfelelő állapota, részbeni hiánya (tanuszoda, sportcsarnok, stb.).	Az oktatási-, nevelési-, kulturális-, sport és egyéb létesítmények műszaki- és környezeti állapotának javítása, új létesítmények építése.
	Ifjúság körében létező agresszió, alkohol, drog probléma. Társas és közösségi kapcsolatok hiánya, ingerszegény környezet	Bűn és balesetmegelőzés, prevenciós programok biztosításának segítése. Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésének segítése.
Idősek	Idősek elmagányosodása.	Egyének-csoportok fejlesztése, közösségi, generációkat összehozó önkormányzati, intézményi, civil önkéntes programok, rendezvények szervezése .
	Az időskorúak száma nő, munkaerőpiaci reprezentáltságuk az idő előre haladtával csökken (55 év fölött egyre inkább).	Az aktivitás megőrzését segítő programok, felnőttképzés, részmunkaidős, rugalmas munkaidős foglalkoztatás.

	Demencia veszélye. Időskori hasznosság érzésének támogatása.	Képzések, szenior foglalkozások tartásának támogatása. Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös program kialakításának segítése.
Nők	A munkába állás, vagy az oda való visszatérés nehezített az iskolai végzettség, a gyermek felügyelet hiánya és az ingázás miatt.	Humán erőforrás emelése, családbarát munkahelyek létrehozásának támogatása, bölcsőde működtetése, generációkat összehozó civil önkéntes programok támogatása.
	Kisgyermekes anyák elszeparálódása a társadalom aktív részétől. A szülők körében a nevelési alapelvek meglétének hiánya	Baba-mama klubok működésének segítése. Előadások, workshopok szervezése szakemberek bevonásával.
Fogyatékkal élők	A közszolgáltatásokat biztosító intézmények nem teljes körűen akadálymentesek	A fizikai és infó-kommunikációs akadálymentesítés minél magasabb fokú megterem
	Fogyatékkal élők beszűkült élettere, lehetősége.	Információ közvetítésében és személyszállításban, akadálymentesítésben való segítségnyújtás.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A csapadékvíz elvezetés hiánya miatt nagyobb intenzitású csapadék esetén a víz a mélypontokban gyűlik össze. Az összegyűlt csapadékvizet el kell szállítani. Elszállítás hiányában az árkokból kilépve az útpályát és a környező ingatlanokat is elöntené. A burkolaton megálló csapadékvíz közvetlenül is akadályozza a forgalmat, de mivel az útpálya szerkezetét is rongálja, hosszú távon is nehezíti a közlekedést.	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Pásztón
	A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.	Bel- és külterületi utak minőségének javítása, kátyúzása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is hasznos tagjai lehetnek a helyi társadalomnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára kiemelkedési lehetőséget mutassunk. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását, fontosnak tartjuk, hogy jó legyen gyermeknek lenni. Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, az elmagányosodás elkerülésére, szociális és egészségügyi ellátásuk fejlesztésére. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén annak támogatását, hogy a család, karrier és önmegvalósítás egyensúlyát megteremthessék. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Pásztón	A csapadékvíz elvezetés hiánya miatt nagyobb intenzitású csapadék esetén a víz a mélypontokban gyűlik össze. Az összegyűlt csapadékvizet el kell szállítani. Elszállítás hiányában az árkokból kilépve az útpályát és a környezetet, ingatlanokat is elönteni. A burkolaton megálló csapadékvíz közvetlenül akadályozza a forgalmat, mivel az útpálya szerkezetét is rongálja, hosszú távon is nehezíti a közlekedést.	A fejlesztési területen jelentős esőzések a vízállománnyal az útburkolatot egybefüggő vízréteg borítja, melynek elsődlegesen érezhető hatása a gépkocsik, illetve az ezen az útvonalon közlekedő városi tömegközlekedést biztosító autóbuszok forgalmának fennakadása, továbbá másodlagos és nagyon fontos tényező, az útburkolat károsodása, valamint az ott élő lakosok ingóságai és ingatlanjaiban keletkezett	Településfejlesztési Koncepció, Anti-szegregációs terv előirányzata, Integrált Településfejlesztési Stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	A pályázat keretében Pásztó területén csapadékvíz-elvezetés kialakítása. (fenntartási időszak)	polgármester, Fejlesztési Kft. ügyvezető	2029. 12. 28. (péntek)	burkolattal ellátott, felújított vagy új építésű nyílt csapadékvíz elvezető árok hossza épített vagy felújított zárt csapadékvíz-elvezető hossza, épített tározó száma	Pénzügyi: Önkormányzat, Humán: Projektmenedzsment, további szakmai munkatársak Műszaki: Kivitelező	Folyamatos karbantartás	Nem releváns

			károk megóvása.										
2	Bel- és külterületi utak minőségének javítása, kátyúzása	A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.	Belterületi utak növelése, állapotuk javítása. A közlekedésbiztonság javítása, a jelenleg rossz minőségű, nagy leterhelés miatt meggyengült útszakaszok biztonságossá tétele, ezáltal lakossági igények kielégítése. Biztonságosabb közlekedést a gyalogosok és kerékpárosok részére egyaránt.	Településfejlesztési Koncepció, Anti-szegregációs terv, jelenlegi előirányzata, Integrált Településfejlesztési Stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	A pályázat keretében Pásztó a belterületi utak felújítása.	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	Jobb állapotú úthálózat.	Pénzügyi: Önkormányzat, Humán: Projektmenedzsment, további szakmai munkatársak Műszaki: Kivitelezők	Folyamatos karbantartás	Nem releváns	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettség megszerzésére vonatkozó képzések szervezése, egyéb elhelyezkedést segítő képzések programok működtetése	A romák és a mélyszegénységben élő munkanélküliek általános iskolát nem végzettek, az érettségivel és szakképzettséggel nem rendelkezők száma országos átlaghoz képest magas.	Középtávú cél: A célcsoport képzettségi színvonalának és foglalkoztathatóságának növelése Rövid távú cél: Általános iskolai képzés szervezése, 8. általános iskola elvégzése. Szakképző tanfolyamok, érettségi képzés megszervezése, egyéb	Oktatási stratégia, Antiszegregációs terv	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása 4. Képzésben résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzések, programok megszervezése 7. Visszacsatolás	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	Bevont célcsoport száma: Végzettségek száma: 7-8 osztályt végzettek száma: Szakképzettséget szerzők száma: Érettségi szerzők száma:	Pü: Oktatási-, Szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/mentálhigiénés segítséget biztosító mentorok, jó képzés, érdekeltség megteremtése, szerződések, jó példák, foglalkoztatási előnyben részesítés a közmunka programba, gyermekbarát képző hely gyermekfelügyelettel.	Nem releváns		

			elhelyezkedést segítő programok működtetése. Az 59 év feletti munkanélküliek számának csökkentése.									
2	Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek bővítése	A mélyszegénységben élő/romák korszerű egészségügyi-családvédelmi ismeretei igen alacsony színvonalúak, amelyek sokszor napi problémákat és konfliktusokat okoz családban, óvodában, iskolában és más közösségekben.	Rövid távú cél: A célcsoport figyelem felkeltése, aktivizálása. Középtávú cél: Egészségügyi-családvédelmi, stb. ismeretek színvonala nő. Hosszú távú cél: Növekszik a célcsoport társadalmi befogadottsága, csökkennek az ilyen jellegű feszültségek.	Antiszegregációs terv, ITS-sel.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1. Az érintettek körének felmérése, igények, elvárások egyeztetése, intézményvezetők, egyéb szakemberek bevonásával. 2. Meglévő pályázatok előkészítése, megvalósítása. Az igényekhez igazodó, további pályázati lehetőségek felkutatása, forrásszerzés. 3. Eü. Szűrések, Egészséges életmód előadás 4. Életviteli, prevenciós előadás, tanácsadás 5. Kulturális és sport rendezvények szervezése 6. Nyári táborok szervezése (alacsony részvételi díj mellett, vagy ingyen) 7. Visszacsatolás	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (jelenléti ív, fotók, PR, stb.)	Pü: Pásztó Városi Önkormányzat (TOP és saját forrásai, pályázatok.) HR: Önkormányzat, intézmények, vállalkozások, résztvevők Műszaki: Vállalkozás, önkormányzat, iskolák, kórház	Ingyenes előadások, egészségügyi szűrések, szociális munkások támogatásai, tanácsadás, egyéb rendezvények, programok értékelése. Motiváció hiánya/mentálhigiénés segítséget biztosító mentorok, jó előadók, tanácsadók, érdekeltség megteremtése, jó példák, családgyermekbarát programok, táborok. Szigorú kiválasztás. A jó minőségben megvalósított programok jó példaként szolgálnak a passzív célcsoport tagok részére.	Nem releváns
3	Lakásfenntartási támogatás biztosítása	Nincs kiadható önkormányzati bérlakás. Az	Lakhatási körülmények javítása,	Antiszegregációs terv. Az ITS felülvizsgálat	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1. Lakásfenntartási támogatás	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, támogatások	Pénzügyi: Városi Önkormányzat Humán: Önkormányzat,	Az önkormányzati rendelet által biztosított támogatási	Nem releváns

		igénylők száma folyamatosan emelkedik. Magasak a lakások bérleti és rezsiköltségei is. Nehéz lakásbérlet.	szociális feszültségek csökkentése. Hosszú távú cél: Kiszámítható jogi, anyagi háttér biztosítása az önhibáján kívül hátrányt szenvedő személyeknek, családoknak.	folyamatban van.		biztosítása			ellenőrzése, visszacsatolás	intézmények, Műszaki: Nem szükséges	lehetőség beépül a költségvetésbe.	
4	Bérlakás állomány növelése	Nincs szabad önkormányzati bérlakás, nincs szociális lakás. Kevés a bérlakás állomány. A meglévő lakásállomány folyamatosan és teljes mértékben lekött. Több bérlakás került értékesítésre az elmúlt években. Több lakó vételi szándékot jelentett be a felújításra szoruló önkormányzati bérlakás megvásárlására.	Minimális saját erőt, vagy saját erőt nem igénylő pályázatok a bérlakásállomány növelése érdekében. Több hosszútávon a rövidtávon a meglévő pályázat kivitelezése a bérlakásállomány növelése érdekében.	ITS	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Igények felmérése, anyagi lehetőségek vizsgálata, pályázati lehetőség kihasználása. Meglévő projekt megvalósítása.	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	Vagyonkataszter, pályázati egyéb dokumentumok, szociális kimutatások.	Önkormányzati, pályázati források, vállalkozások érintettek.	Szigorú kiválasztási módszerek használata. Fenntartási motiváció növelése, érdekeltség megteremtése, szerződések, jó példák.	Nem releváns
5	Hátrányos helyzetű területek infrastruktúrája, szociális, egyéb lemaradásának csökkentése.	A hátrányos helyzetű területen nagyobb mértékű infrastruktúrája, szociális lemaradás	Csökken az érintett területek lemaradása, nő a felújított út, járda, zöld terület, pihenőhely nagysága. Új sport-, játszó területek és pihenőhelyek jönnek létre.	ITS	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Az elnyert projekt támogatás megfelelő színvonalú megvalósítása. További fejlesztési elemek, programok megvalósítása. Saját forrás biztosítása, ellenőrzés,	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	Önkormányzati vagyonkataszter, pályázati, egyéb tevékenységek dokumentumai.	Városi Önkormányzat, Nemzetiségi Önk., külső források, vállalkozók, résztvevők.	A beruházások fenntartási motivációjának növelése. Az érintettek érdekeltségének növelése, jó példák.	Nem releváns

							viSSzacSatoLás.						
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Országos fejlesztési programba való bekapcsolódás, módszertani képzések szervezése, segítő szakemberek bevonásának növelése, ingyenes szabadidős programok támogatása.	HH/HHH tanulók között magas a hiányzás, a nem fizetés szabadjidős programok száma mindig alacsony, a kompetencia-mérések minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus)	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlatokkal bíró szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, országos átlagot. jó gyakorlatok folytatása. Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkennek a hátrányok. Hosszú távú cél: A problémák csökkennek, javul az oktatás színvonala, növekszik az oktatás minősége	Oktatási terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, stb. tantestületi hospitálásokkal), az iskolai alapítványokon, projekteken, civil szervezeteken keresztül szabadidős programok támogatása. 4. Képzésbe, szakmai munkába résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet, szolgáltatók kiválasztása 6. Képzés, szabadidős programok megszervezése 7. ViSSzacSatoLás	Farkas Attila polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (adósság rendezések száma, összege, stb.)	Pénzügyi: KK, Városi Önkormányzat, saját erő, pályázat, civil szervezetek. Humán: KK, Önkormányzat, Külső intézmények, Vállalkozások, résztvevők, stb. Műszaki: KK, Vállalkozás, Önkormányzat, civil szervezetek	Nem megfelelő kiválasztás/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/ mentálhigiéniés segítséget biztosító mentorok, jó képzés, érdekltség megteremtése, szerződések, jó példák, jó szabadidős programok.	Nem releváns	
2	Az oktatási-, nevelési-, kulturális-, sport és egyéb létesítmények műszaki és környezeti állapotának javítása, új létesítmények építése.	Az oktatási-, nevelési-, sport és egyéb létesítmények nem megfelelő állapota, részbeni hiánya (tanuszoda, sportcsarnok, stb.).	A leromlott épületek, területek felújítása és rendezése. Jele ntősebb állami támogatású beruházások és egyéb projektek megvalósítása.	ITS, Rendezési Terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Igények, lehetőségek és pályázatok vizsgálata. A projektek előkészítése, megvalósítása, értékelése és viSSzacSatoLás.	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP dokumentum, projekt dokumentáció, működtető és fenntartó szervezetek információi.	Állami, MLSZ, megyei, saját források és pályázatok.	Az önkormányzat a nagyobb beruházásokhoz a területet tudja ingyenesen biztosítani, illetve igény szerint előkészíteni. Fenntartásuk állami szerepvállalás mellett lehetséges.	Nem releváns	

3	A XXI. századi gyermekek elszigetelődése, alkoholdrog használatának veszélyei	Társas és közösségi kapcsolatok hiánya, ingerszegény környezet. A fiatalok körében gyakori alkoholdrog használatának veszélyei, következményei.	Ne magányosan vagy kontroll nélkül töltsek a gyermekek a szabadidejüket. Kevesebben használjanak tudatmódosító szereket és ne tolerálják saját környezetükben. Testi és lelkieségesség megőrzése.	Integrált Településfejlesztési Stratégia ITS	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésének segítése. Bűn és balesetmegelőzés, prevenciók biztosításának segítése. Szabadidős tevékenységek szervezésének támogatása.	polgármester, intézményvezetők	2029. 12. 28. (péntek)	Programok száma, Megjelent fiatalok száma, Foglalkozási napok száma, Táborozók száma	Pénzügyi: Önkormányzat Humán: pályázatok Önkormányzat Humán: civil szervezetek Műszaki: Iskolák, Önkormányzat és intézményei	Folyamatos, hosszútávú	Nem releváns
---	---	---	---	--	---	---	--------------------------------	------------------------	--	--	------------------------	--------------

III. A nők esélyegyenlősége

1	Humán erőforrás emelése, családbarát munkahelyek létrehozása, támogatása, bölcsőde működtetése, generációkat összehozó civil önkéntes programok támogatása	A munkába állás, vagy az oda való visszatérés nehezített az iskolai végzettség, a gyermekfelügyelet hiánya és az ingázás miatt	Rövid távú cél: Kapcsolat felvétel a jó gyakorlatokkal rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás. Bölcsőde működésének indítása 2024. I. félévében. Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az elhelyezkedési hátrányokat Hosszú távú cél: A problémák csökkennek, javul a munkába állás, oda visszatérés esélye	Antiszegregációs program, ITS.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Az érintettek körének felmérése, tanácsadók bevonása. 2. Igények, elvárások egyeztetése. 3. Jó gyakorlat, pályázati lehetőségek felkutatása. 4. Bölcsőde beindítása. 5. Érintettek összekapcsolása, szakmai munkába résztvevők kiválasztása. 6. Projekttervezés, pályázat, tanácsadók kiválasztása. 7. Program megvalósítás, értékelés. 8. Visszacsatolás.	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, elem dokumentációi. Bölcsőde dokumentumai.	Pü: Városi Önkormányzat, civil szervezetek, pályázat HR: Önkormányzat, civilek, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: Önkormányzat, civilek, stb.	Nem megfelelő személy kerül a rendszerbe/ szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződéses, jó programok, jó reklám.	Nem releváns
2	Baba-mama	Kisgyermekes	Kapcsolatépítés	Integrált	Nők és Férfiak	Baba-mama	Művelődési	2029. 12. 28.	Gyermekellátás utáni	Pénzügyi: Önkormányzat,	Folyamatos,	Nem releváns

	klubok, egészség tudatosság, nevelési alapelvek elsajátítása	anyák elszeparálódása társadalomra, aktív részétől. A szülők körében a nevelési alapelvek meglétének hiánya. Növekvő stressz.	s, tapasztalatcsere, munkaerőpiacra való könnyebb visszajutás. Work-life balance segítése, prioritizálás. A gyermekek mentálhigiénes problémáinak megelőzése.	Településfejlesztési Stratégia ITS	Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	klubok működésének segítése. Autogén tréning szervezésének segítése. Előadások, workshopok szervezése szakemberek bevonásával.	Központ igazgató	(péntek)	munkanélküliség csökkenése, képzéseken résztvevők száma, összetétele, a fejlesztésre szoruló gyermekek száma	pályázatok Önkormányzat intézményei, Önkormányzat, Művelődési Központ, Iskolák	Humán: Műszaki: Központ,	hosszútávú	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Egyének-csoportok fejlesztése, közösségi, generációkat összehozó önkormányzati, intézményi, civil önkéntes programok, rendezvények szervezése	Az idősek elmagányosodás index 2022-re, elérte a 188%-ot, de az elmúlt években a növekedési mutató csökken, a születések száma pedig nő. Az egyedülállóknak, az idősebb nőket érinti.	Rövid távú cél: Az öregedési önkormányzati, civil és egyéb szervezetek által elnyert pályázatok, az évtizedes hagyományokról a épülő városi rendezvények megvalósítása, új programok, képzések szervezése. Új, az igényekhez igazodó programelemek kidolgozása, programindítás. Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az idősek elmagányosodását. Hosszútávú cél: Csökken az	Sport- és civil koncepció, ITS, városi fejlesztési dokumentumok, pályázatok	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2022), (2023-2024)	1. Az elnyert és pályázott projektek színvonalon történő megvalósítása önkormányzati, civil és egyéb szervezetek által. Új támogatások, pályázati lehetőségek vizsgálata. 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása 5. Civil önkéntes program, rendezvény megvalósítás 6. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pénzügyi: Önkormányzat, egyéb szervezetek, saját erő, pályázat, vállalkozás Humán: Önkormányzatok, civilek, intézmények, tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: oktatási intézmények, civil szervezetek, stb.	Városi: civil-résztvevő, partner és szolgáltató kerül a kiválasztási módszerek használatára. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltség megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.	Nem megfelelő	Nem releváns

			idősek elmagányosodása, az ezzel kapcsolatos egészségügyi problémák és nő az idősek életminősége. Pásztó Városi Önkormányzat az elmúlt 4-5 évben jelentős mértékben növelte a helyi civil-és sportszervezetek anyagi támogatását.										
2	Az aktivitás megőrzését segítő programok, felnőttképzés, részmunkaidős, rugalmas munkaidős foglalkoztatás.	Az idős korúak száma nő, munkaerő-piaci reprezentáltsága az idő előrehaladtával csökken (55 év felett egyre inkább)	Rövid távú cél: A jó gyakorlat folytatása, kapcsolat-tartás helyi-és más településen működő civil szervezetekkel. . A város egyik meghatározó civil szervezete által elnyert nagy projekt megvalósításának támogatása. Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az idős korúak munkaerő-piaci reprezentáltságát. Hosszú távú cél: Csökken az elmagányosod	ITS, Gazdasági program, megvalósítás alatt lévő projektek.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	1. Folyamatban lévő projektek megvalósítása. 2. További projektek tervezése. 3. Igények, elvárások egyeztetése. 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása, Személyiség fejlesztő, állás-keresési, vállalkozás-indítási, stb tréning megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pénzügyi: szervezetek, Foglalkoztatási Osztály, városi önkormányzat saját erő, pályázat, vállalkozás Humán: Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzatok, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: Partnerek, önkormányzat, civilek, stb.	Civil Nem megfelelő	Nem megfelelő részvevő, partner és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltség megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.	Nem releváns

			ást, növekszik a városban élő idősök életminősége.										
3	A szociális elszigetelődés hatása demenciára, idős kori hasznosság érzésének támogatása	A demencia progresszívan aszútki a külvilág felé irányuló interakciót. Ez ronthatja az életminőséget és hatással lehet a betegség lefolyására. Egészséges idősödés, gazdasági aktivitás megszűnésének kompenzálása.	Prevenció. A demencia kialakulásának megelőzése. Ez tapasztalatának és tudásának megosztása egymás közt. Az egészséges életmód és az egészségfejlesztés lehetőségeinek növelése idős korban.	Integrált Településfejlesztési Stratégia ITS	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2022), (2023-2024)	Képzések, senior foglalkozások tartásának támogatása. Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös programok kialakításának segítése.	Gondozási Központ intézményvezető	2029. 12. 28. (péntek)	Foglalkozásokon résztvevők száma, Közös rendezvényeken résztvevők száma, Csatlakozott iskolák száma	Pénzügyi: Pásztó Város Önkormányzata, Humán: Pásztói Gondozási Központ, Nyugdíjas Klubok Műszaki: Önkormányzat, intézmények, iskola	Folyamatos, hosszútávú.	Nem releváns	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés minél magasabb fokú megteremtése	A közszolgáltatások biztosító intézmények teljes körűen akadálymentesek	Rövid távú cél: Igények és lehetőségek felmérése, Közép távú cél: Programkészítés, projekt indítása Hosszú távú cél: közszolgáltatásokat biztosító intézmények nagyobb részben akadálymentessé válnak	ITS, Városfejlesztési program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. Igények, elvárások és lehetőségek egyeztetése 2. Programtervezés 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek források felkutatása 4. Programban indítás, megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR 6. Folyamatban és előkészítés alatt lévő projektek megvalósítása	polgármester	2029. 12. 28. (péntek)	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pénzügyi: KK, Állami szervezetek, tulajdonosok, városi önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat, vállalkozások, Humán: KK, önkormányzat, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: KK, Állam, intézmények, önkormányzat, civilek, stb.	Megvalósítás alatt lévő projektek megfelelő színvonalon, határidőre befejezése. További projekteknél saját forrás hiánya/pályázati forrás. Nem megfelelő résztvevő, partner és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekelttség megteremtése, jó szerződések, jó reklám.	Nem releván	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

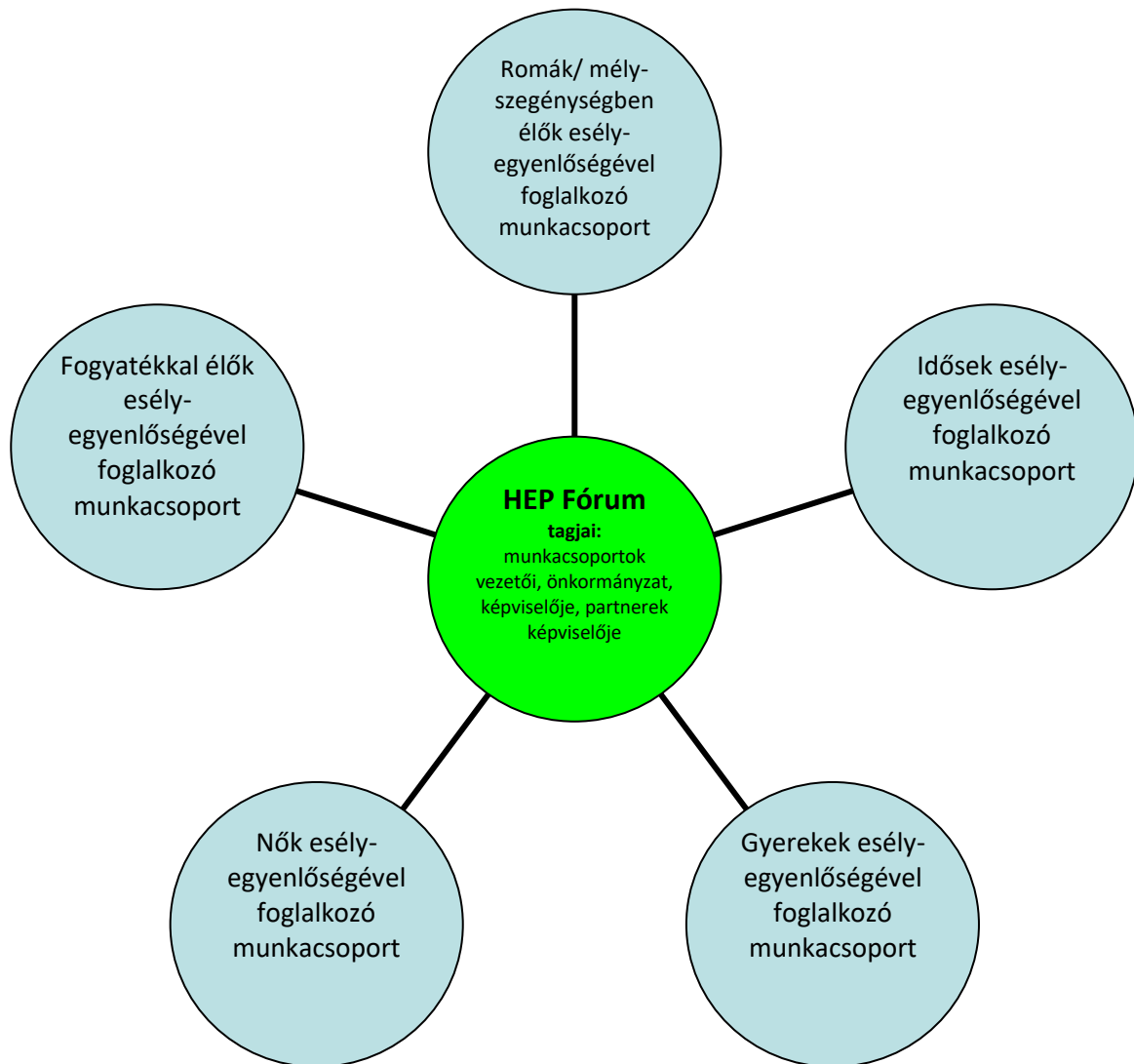
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pásztó Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Pásztó Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Pásztó, 2024. január 31.

Dr. Szabó Bence
jegyző

Farkas Attila
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA